

UNION BANKA D.D. SARAJEVO

Finansijski izvještaji za godinu koja je
završila 31. decembra 2023. i Izvještaj neovisnog revizora

Sadržaj

	Stranica
Odgovornost za finansijske izvještaje	1
Izvještaj neovisnog revizora	2 – 6
Izvještaj o bilansu uspjeha i ostaloj sveobuhvatnoj dobiti	7
Izvještaj o finansijskom položaju	8
Izvještaj o novčanim tokovima	9
Izvještaj o promjenama na kapitalu	10
Napomene uz finansijske izvještaje	11–88
Prilog 1 – Izvještaj o poslovanju	

Izveštaj neovisnog revizora

Dioničarima Union Banke d.d. Sarajevo

Izveštaj o reviziji finansijskih izvještaja

Mišljenje

Obavili smo reviziju finansijskih izvještaja Union Banke d.d. Sarajevo (Banka), koji obuhvataju izvještaj o finansijskom položaju na dan 31. decembar 2023. godine, izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti, izvještaj o promjenama kapitala i izvještaj o novčanim tokovima za tada završenu godinu, te bilješke uz finansijske izvještaje, uključujući i značajne informacije o računovodstvenim politikama.

Prema našem mišljenju, priloženi finansijski izvještaji istinito i fer prezentuju finansijski položaj Banke na dan 31. decembar 2023. godine, i njenu finansijsku uspješnost te njene novčane tokove za tada završenu godinu u skladu sa zakonskom računovodstvenom regulativom primjenjivom na banke u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Osnova za mišljenje

Obavili smo našu reviziju u skladu sa Međunarodnim revizijskim standardima (MRevS-ima). Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljnije opisane u našem izvještaju u odjeljku o odgovornostima revizora za reviziju finansijskih izvještaja. Neovisni smo od Banke u skladu sa Kodeksom etike za profesionalne računovođe Odbora za međunarodne standarde etike za računovođe (IESBA Kodeksom) kao i u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju finansijskih izvještaja u Federaciji Bosne i Hercegovine i ispunili smo naše ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima i IESBA Kodeksom.

Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo dobili dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje.

Ključna revizijska pitanja

Ključna revizijska pitanja su ona pitanja koja su bila, po našoj profesionalnoj prosudbi, od najveće važnosti za našu reviziju finansijskih izvještaja tekućeg perioda. Tim pitanjima smo se bavili u kontekstu naše revizije finansijskih izvještaja kao cjeline i pri formiranju našeg mišljenja o njima, i mi ne dajemo zasebno mišljenje o tim pitanjima. Za pitanje u nastavku, pripremljen je opis o tome kako se naša revizija bavila tim pitanjem, pripremljen je u tom kontekstu.

Ispunili smo obaveze opisane u *Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izvještaja*, uključujući i povezana pitanja. U skladu s tim, naša revizija uključuje obavljanje postupaka dizajniranih da odgovore na naše procjene rizika pogrešnog prikaza u finansijskim izvještajima. Rezultati naših revizorskih postupaka, uključujući postupke koji se obavljaju za rješavanje pitanja u nastavku, daju osnovu za izražavanje našeg mišljenja o priloženim finansijskim izvještajima.

Adekvatnost rezervisanja za kreditne gubitke

Knjigovodstvena vrijednost datih kredita iznosi 492 miliona KM (ili 44% ukupne imovine) na dan 31. decembar 2023. godine. Kao što je opisano u Napomeni 4 Ključne računovodstvene procjene - Umanjenje vrijednosti kredita i potraživanja, rezervisanja za kredite se određuju na osnovu primjene regulatornih zahtjeva u vezi kreditnog rizika, propisanih od Agencije za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine.

Ovo je ključno revizijsko pitanje jer je značajna procjena uključena u određivanje rezervisanja za umanjeње vrijednosti kredita.

Razumjeli smo i ocijenili procese i kontrole za rezervisanja po osnovu kolektivnog umanjeња vrijednosti unutar kreditnog portfolija, kao i proces procjene umanjeња vrijednosti za individualno ocijenjene kredite.

Uključili smo stručnjake iz oblasti modeliranja kreditnog rizika i stručnjake iz oblasti informacionih sistema u područjima koja su zahtijevala njihovu stručnost (npr. pouzdanost podataka i model očekivanog kreditnog gubitka).

Izveštaj neovisnog revizora (*nastavak*)

Ključna revizijska pitanja (*nastavak*)

Ključna područja procjene uključuju: tumačenje zahtjeva da se odredi umanjene vrijednosti po osnovu primjene zakonske računovodstvene regulative primjenjive na banke u Federaciji Bosne i Hercegovine, što je uključeno u model očekivanog kreditnog gubitka Banke; identifikacija izloženosti sa značajnim pogoršanjem u kreditnom kvalitetu; pretpostavke korištene u modelu očekivanih kreditnih gubitaka kao što su finansijski položaj klijenta, očekivani budući novčani tokovi i projektovani makroekonomski faktori kako je objelodanjeno u Napomeni 29. c) Upravljanje rizicima – Upravljanje kreditnim rizikom; procjene i pretpostavke korištene u mogućim scenarijima za individualno ocijenjene kredite za umanjene vrijednosti. Također, Banka je dužna poštivati regulatorne zahtjeve u vezi s kreditnim rizikom koje propisuje Agencija za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine i prilagoditi interne proračune prema modelima očekivanih kreditnih gubitaka kako bi bili u skladu s tim zahtjevima. Pored toga, rat u Ukrajini negativno se odrazio na mnoge industrije, te uticao na dalje povećanje inflacije, što bi zajedno sa ekonomskom neizvjesnošću moglo negativno uticati na poslovanje dužnika u tekućoj godini. Nesigurnost oko tih faktora zajedno sa neizvjesnim ekonomskim izgledima rezultirala je složenijom procjenom ovog efekta na model očekivanog kreditnog gubitka.

Za individualno ocijenjene kredite, mogući scenariji su bazirani na diskontovanim novčanim tokovima i uključuju procjenu i kompleksna područja kao što su, indikatori umanjenja vrijednosti, vjerovatnoću relevantnih scenarija za procjene novčanih tokova i same procjene novčanih tokova, uključujući realizaciju kolaterala.

Za više informacija, pogledati Napomenu 29. c) Upravljanje rizicima – Upravljanje kreditnim rizikom priloženih finansijskih izvještaja.

Ocijenili smo tehnike modeliranja i metodologiju u odnosu na zahtjeve zakonske računovodstvene regulative primjenjive na banke u Federaciji Bosne i Hercegovine. Ocijenili smo također razumnost i prikladnost značajnih pretpostavki korištenih u modelu za izračun rezervisanja za očekivane kreditne gubitke i procijenili smo da li je Banka u skladu sa regulatornim zahtjevima u vezi s izračunavanjem očekivanih kreditnih gubitaka.

Provjerili smo uzorak izloženosti i sproveli procedure kako bismo ocijenili adekvatnost primjene značajnih parametara za značajno povećanje kreditnog rizika, mogućnost za Banku da koristi alternativne indikatore na osnovu dostupnosti historijskih podataka, pravovremenu identifikaciju izloženosti koje imaju značajno pogoršanje u kreditnom kvalitetu i klasifikaciju instrumenata u Faze kreditnog kvaliteta u skladu sa zahtjevima zakonske računovodstvene regulative primjenjive na banke u Federaciji Bosne i Hercegovine (preračun boniteta klijenata, provjera ulaznih parametara kao što su vjerovatnoća neispunjenja obaveza, dani kašnjenja, lista posmatranja, reprogrami), kao i uticaj rata u Ukrajini i rasta cijena na te parametre.

Također smo provjerili matematičku preciznost izračuna Uprave za umanjene vrijednosti na uzorku kredita koji su obezvrjeđeni na kolektivnoj osnovi.

Vežano za individualno obezvrjeđene kredite, ocijenili smo kriterije za određivanje da li je događaj obezvrjeđenja nastao te da li je postojao zahtjev da se izračuna iznos umanjenja vrijednosti na individualnoj osnovi. Na uzorku individualno obezvrjeđenih kredita, razumjeli smo posljednje promjene kod dužnika i osnovu za određivanje rezervisanja za umanjene vrijednosti i razmotrili da li su ključne procjene bile adekvatne uzimajući u obzir okolnosti dužnika. Dodatno, testirali smo ključne ulazne parametre za izračun umanjenja vrijednosti uključujući očekivane buduće novčane tokove i njihovo vrijeme i procjenu uzetog kolaterala, i diskutovali sa Upravom da li su procjene ažurirane, u skladu sa strategijom koja se prati a u vezi sa određenim dužnikom i u skladu sa regulatornim smjernicama.

Također smo provjerili izračun Uprave za umanjene vrijednosti za matematičku tačnost i primjenu parametara na odabranim pojedinačno umanjenim kreditima.

Izveštaj neovisnog revizora (*nastavak*)

Ključna revizijska pitanja (*nastavak*)

Provjerili smo uzorak kreditnih izloženosti iz industrija koje bi mogle biti jako pogođene ratom u Ukrajini i inflacijom, prikupili smo posljednje dostupne finansijske podatke i procijenili postoje li indikatori za značajan porast kreditnog rizika ili neispunjenje obaveza koji može zahtijevati reklasifikaciju klijenta u fazu 2 ili fazu 3. Angažovali smo stručnjake za interno modeliranje rizika kako bi pregledali informacije usmjerene na budućnost (FLI) i korištene ulazne parametre i kako bi procijenili je li uticaj rata u Ukrajini i inflacije adekvatno odražen na korištenu vjerovatnoću neispunjenja obveza (PD).

Ocijenili smo adekvatnost objava uključenih u Napomeni 29. c) Upravljanje rizicima – Upravljanje kreditnim rizikom i Napomeni 4. Ključne računovodstvene procjene – umanjenje vrijednosti kredita i potraživanja priloženih finansijskih izvještaja.

Ostale informacije sadržane u Izveštaju o poslovanju Banke

Ostale informacije sadrže informacije uključene u izvještaj o poslovanju, ali ne uključuju finansijske izvještaje i naš revizorski izvještaj o njima. Uprava je odgovorna za pripremanje ostalih informacija u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u Federaciji Bosne i Hercegovine. Naše mišljenje o finansijskim izvještajima ne obuhvata ostale informacije i mi ne izražavamo bilo koji oblik zaključka s izražavanjem uvjerenja o njima. U vezi s našom revizijom finansijskih izvještaja, naša je odgovornost pročitati ostale informacije i, u provođenju toga, razmotriti jesu li ostale informacije značajno proturječne finansijskim izvještajima ili našim saznanjima stečenih u reviziji ili se drugačije čini da su značajno pogrešno prikazane. Ako, temeljeno na poslu kojeg smo obavili, zaključimo da postoji značajni pogrešni prikaz ostalih informacija, od nas se zahtijeva da izvijestimo tu činjenicu. U tom smislu mi nemamo nešto za izvijestiti.

Odgovornosti Uprave i Odbora za reviziju za finansijske izvještaje

Uprava je odgovorna za sastavljanje i fer prezentaciju finansijskih izvještaja u skladu s zakonskom računovodstvenom regulativom primjenjivom na banke u Federaciji Bosne i Hercegovine i za one kontrole za koje uprava odredi da su potrebne za omogućavanje sastavljanja finansijskih izvještaja koji su bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prevare ili pogreške. U sastavljanju finansijskih izvještaja, Uprava je odgovorna za procjenjivanje sposobnosti Banke da nastavi s poslovanjem po vremenski neograničenom poslovanju, objavljivanje, ako je primjenjivo, pitanja povezanih s vremenski neograničenim poslovanjem i korištenjem računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja osim ako uprava ili namjerava likvidirati Banku ili prekinuti poslovanje ili nema realne alternative nego da to učini. Odbor za reviziju je odgovoran za nadziranje procesa finansijskog izvještavanja kojeg je ustanovila Banka.

Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome jesu li finansijski izvještaji kao cjelina bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prevare ili pogreške i izdati revizorski izvještaj koji uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je viša razina uvjerenja, ali nije garancija da će revizija obavljena u skladu s MRevS-ima uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji.

Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prevare ili pogreške i smatraju se značajni ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili u zbiru, utječu na ekonomske odluke korisnika donijete na osnovu tih finansijskih izvještaja.

Izveštaj neovisnog revizora (*nastavak*)

Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izvještaja (*nastavak*)

Kao sastavni dio revizije u skladu s MRevS-ima, stvaramo profesionalne prosudbe i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi također:

- Prepoznamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikaza finansijskih izvještaja, zbog prevare ili pogreške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikaza nastalog uslijed prevare je veći od rizika nastalog uslijed pogreške, jer prevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorenja, namjerno ispuštanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje internih kontrola.
- Stječemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u danim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o učinkovitosti internih kontrola Banke.
- Ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena i povezanih objava koje je stvorila uprava.
- Zaključujemo o primjerenosti korištene računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja koju koristi uprava i, temeljeno na pribavljenim revizijskim dokazima, zaključujemo o tome postoji li značajna neizvjesnost u vezi s događajima ili okolnostima koji mogu stvarati značajnu sumnju u sposobnost Banke da nastavi s poslovanjem po vremenski neograničenom poslovanju. Ako zaključimo da postoji značajna neizvjesnost, od nas se zahtijeva da skrenemo pažnju u našem revizorskom izvještaju na povezane objave u finansijskim izvještajima ili ako takve objave nisu odgovarajuće, da modifikujemo naše mišljenje. Naši zaključci se temelje na revizijskim dokazima pribavljenim sve do datuma našeg revizorskog izvještaja. Međutim, budući događaji ili uslovi mogu uzrokovati da Banka prekine s nastavljanjem poslovanja po vremenski neograničenom poslovanju.
- Ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li finansijski izvještaji transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.

Mi komuniciramo s Odborom za reviziju u vezi s, između ostalih pitanja, planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući sve značajne nedostatke u unutrašnjoj kontroli koje utvrdimo tokom naše revizije.

Mi također dajemo izjavu Odboru za reviziju da smo postupili u skladu sa relevantnim etičkim zahtjevima u vezi sa neovisnosti i da ćemo komunicirati s njima o svim odnosima i drugim pitanjima za koja se može razumno smatrati da utječu na našu neovisnost, kao i gdje je primjenjivo, o povezanim zaštitama.

Izveštaj neovisnog revizora (*nastavak*)

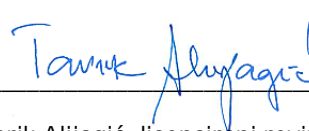
Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izvještaja (*nastavak*)

Između pitanja o kojima se komunicira s Odborom za reviziju, mi određujemo ona pitanja koja su od najveće važnosti u reviziji finansijskih izvještaja tekućeg perioda i stoga su ključna revizijska pitanja. Mi opisujemo ta pitanja u našem revizorskom izvještaju, osim ako zakon ili regulativa sprječava javno objavljivanje pitanja ili kada odlučimo, u iznimnim rijetkim okolnostima, da pitanje ne treba saopštiti u našem izvještaju jer se razumno može očekivati da bi negativne posljedice saopštavanja nadmašile dobrobit javnog interesa od takvog saopštavanja.

Angažirani partner u reviziji koja ima za posljedicu ovaj izvještaj neovisnog revizora je Nikola Ribar.



Danijela Mirković, prokurista



Tarik Alijagić, licencirani revizor

Ernst & Young d.o.o. Sarajevo
Vrbanja 1 (SCC - Sarajevo City Center)
71000 Sarajevo
Bosna i Hercegovina

28. februar 2024. godine

Izveštaj o bilansu uspjeha i ostaloj sveobuhvatnoj dobiti
za godinu koja je završila 31. decembra 2023.

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

	Napomena	2023.	2022.
Prihodi od kamata i slični prihodi po efektivnoj kamatnoj stopi	5	21.322	16.016
Rashodi od kamata i slični rashodi po efektivnoj kamatnoj stopi	6	(1.404)	(2.846)
Neto prihodi od kamata i slični prihodi po efektivnoj kamatnoj stopi		19.918	13.170
Prihodi od naknada i provizija	7	4.099	4.312
Rashodi od naknada i provizija	8	(1.871)	(1.593)
Neto prihodi od naknada i provizija		2.228	2.719
Umanjenja vrijednosti i rezervisanja	9	(4.437)	(2.190)
Ostali dobiti od finansijske imovine		353	3
Neto pozitivne kursne razlike		366	296
Dobici od dugoročne nefinansijske imovine		-	92
Prihodi od dividendi		83	73
Ostali prihodi	10	704	848
Troškovi zaposlenih	11	(7.157)	(6.322)
Troškovi amortizacije	20, 21	(1.153)	(1.133)
Ostali troškovi i rashodi	12	(6.380)	(6.094)
DOBIT IZ REDOVNOG POSLOVANJA PRIJE OPOREZIVANJA		4.525	1.462
Tekući porez na dobit		(537)	(183)
Odgođeni porez na dobit		1.362	(47)
POREZ NA DOBIT	13	825	(230)
DOBIT IZ REDOVNOG POSLOVANJA		5.350	1.232
IZVJEŠTAJ O OSTALOM UKUPNOM REZULTATU			
(Smanjenje) / povećanje fer vrijednosti dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat		-	(5.775)
Ostale stavke koje mogu biti reklasifikovane u dobit ili gubitak		71	(1.963)
Porez na dobit koji se odnosi na ove stavke		(7)	774
OSTALI UKUPNI REZULTAT		64	(6.964)
UKUPNI REZULTAT		5.414	(5.732)

Računovodstvene politike i napomene u nastavku čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Izveštaj o finansijskom položaju
na dan 31. decembar 2023. godine

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

	Napomena	31.12.2023.	31.12.2022.
IMOVINA			
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	15	109.567	230.295
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	16	-	199
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	17	1.015	945
Finansijska imovina po amortizovanom trošku	18	977.966	791.827
Unaprijed plaćeni porez na dobit		-	117
Odgođena porezna imovina	19	1.386	-
Materijalna imovina	20	22.789	22.594
Nematerijalna imovina	21	563	592
Ostala imovina i potraživanja	22	332	210
UKUPNO IMOVINA		1.113.618	1.046.779
OBAVEZE			
Finansijske obaveze po amortizovanom trošku	23	983.633	923.500
Obaveze za porez na dobit		356	-
Odgođene porezne obaveze	19	386	355
Rezervisanja	24	1.856	1.417
Ostale obaveze	25	2.293	1.827
UKUPNO OBAVEZE		988.524	927.099
KAPITAL			
Dionički kapital	26	99.098	99.098
Rezerve		19.998	18.766
Revalorizacione rezerve		648	584
Dobit		5.350	1.232
UKUPNO KAPITAL		125.094	119.680
UKUPNO OBAVEZE I KAPITAL		1.113.618	1.046.779

Računovodstvene politike i napomene u nastavku čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Potpisali za i u ime Banke dana 28. februara 2024. godine:

 Vedran Hadžiahmetović Predsjednik Uprave	 Edin Mujagić Član Uprave za rizike	 Nermin Sijerčić Direktor Sektora za računovodstvo i kontroling
--	--	--

Izveštaj o novčanim tokovima
za godinu koja je završila 31. decembra 2023.

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

	Od 01.01. do 31.12. tekuće godine	Od 01.01. do 31.12. prethodne godine
GOTOVINSKI TOKOVI IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI		
Prilivi od kamata i sličnih prihoda po efektivnoj kamatnoj stopi	21.322	16.016
Odlivi od kamata i sličnih prihoda po efektivnoj kamatnoj stopi	(1.404)	(2.846)
Prilivi od od naknada i provizija	4.099	4.312
Odlivi od od naknada i provizija	(1.871)	(1.593)
Prilivi od naplate prethodno otpisanih potraživanja za date kredite i kamate	1.899	1.037
Odlivi po osnovu plaćanja zaposlenima	(7.157)	(6.322)
Odlivi po osnovu plaćanja operativnih rashoda i troškova	(6.464)	(5.399)
Plaćeni porez na dobit	(181)	-
Ostali odlivi iz poslovnih aktivnosti	(103)	(10)
Gotovinski tokovi iz poslovnih aktivnosti prije promjena na poslovnoj imovini i poslovnim obavezama	10.140	5.195
Neto (povećanje) / smanjenje obavezne rezerve kod Centralne banke	(14.889)	(5.148)
Neto (povećanje) / smanjenje plasmana kod drugih banaka	3.885	1.808
Neto (povećanje) / smanjenje kredita i potraživanja od klijenata	(72.236)	(67.430)
Neto povećanje / (smanjenje) depozita od banaka i drugih finansijskih institucija	9.506	1.923
Neto povećanje / (smanjenje) depozita od klijenata	35.266	(15.191)
Neto povećanje / (smanjenje) ostalih finansijskih obaveza po amortizovanom trošku	(349)	(1.544)
Neto povećanje / (smanjenje) rezervisanja za obaveze	(439)	(213)
Neto povećanje / (smanjenje) ostalih obaveza	(466)	(42)
Neto gotovinski tok iz poslovnih aktivnosti	(29.582)	(80.642)
GOTOVINSKI TOKOVI IZ ULAGAČKIH AKTIVNOSTI		
Sticanje dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	-	(133.284)
Prilivi od otuđenja dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	-	56.998
Sticanje ostale finansijske imovine po amortizovanom trošku	(149.096)	-
Prilivi od otuđenja ostale finansijske imovine po amortizovanom trošku	44.967	-
Sticanje nekretnina, postrojenja i opreme	(1.825)	(1.145)
Prilivi od otuđenja nekretnina, postrojenja i opreme	-	94
Sticanje nematerijalne imovine	(257)	(128)
Primljene dividende	83	73
Neto gotovinski tok iz ulagačkih aktivnosti	(106.128)	(77.392)
GOTOVINSKI TOKOVI OD AKTIVNOSTI FINANSIRANJA		
Prilivi od izdavanja običnih dionica / uplate vlasničkih udjela	-	30.000
Prilivi od subordiniranih kredita	15.000	15.000
Otplate glavnice subordiniranih kredita	-	(30.000)
Ostali odlivi iz finansijskih aktivnosti	(18)	(19)
Neto gotovinski tok od finansijskih aktivnosti	14.982	14.981
NETO (SMANJENJE) / POVEĆANJE GOTOVINE I GOTOVINSKIH EKVIVALENATA	(120.728)	(143.053)
GOTOVINA I GOTOVINSKI EKVIVALENTI NA POČETKU PERIODA	230.295	373.348
EFEKTI PROMJENE DEVIZNIH KURSEVA GOTOVINE I GOTOVINSKIH EKVIVALENATA	-	-
GOTOVINA I GOTOVINSKI EKVIVALENTI NA KRAJU PERIODA	109.567	230.295

Računovodstvene politike i napomene u nastavku čine sastavni dio finansijskih izvještaja.

Izveštaj o promjenama na kapitalu
za godinu koja je završila 31. decembra 2023.

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

	Dionički kapital	Rezerve	Revalorizacione rezerve	Dobit	Ukupno
31. decembar 2021.	69.098	17.737	7.548	1.029	95.412
Raspored dobiti iz prethodnog perioda	-	1.029	-	(1.029)	-
Neto dobit za period	-	-	-	1.232	1.232
Ostali sveobuhvatni gubitak	-	-	(6.964)	-	(6.964)
<i>Ukupni sveobuhvatni gubitak</i>	-	-	(6.964)	1.232	(5.732)
<i>Emisija dioničkog kapitala</i>	30.000	-	-	-	30.000
31. decembar 2022.	99.098	18.766	584	1.232	119.680
Raspored dobiti iz prethodnog perioda	-	1.232	-	(1.232)	-
Neto dobit za period	-	-	-	5.350	5.350
Ostala sveobuhvatna dobit	-	-	64	-	64
<i>Ukupna sveobuhvatna dobit</i>	-	-	64	5.350	5.414
<i>Emisija dioničkog kapitala</i>	-	-	-	-	-
31. decembar 2023.	99.098	19.998	648	5.350	125.094

Računovodstvene politike i napomene u nastavku čine sastavni dio finansijskih izvještaja.

Napomene uz finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2023.

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

1. OPĆI PODACI

Historija i osnivanje

Union banka d.d. Sarajevo ("Banka") osnovana je 1955. godine kao filijala Jugoslovenske banke za spoljnu trgovinu. Do kraja 1989. godine Banka je poslovala u sastavu Jugobanke Beograd. Početkom 1990. godine banka se transformiše u samostalnu finansijsku instituciju kao dioničko društvo pod nazivom Jugobanka Jubbanka d.d. Sarajevo. Krajem 1992. godine Banka mijenja naziv u Union banka d.d. Sarajevo, a krajem 1997. godine Union banka se registruje kao pravni sljednik Jugobanke Jubbanke d.d. Sarajevo za područje Federacije Bosne i Hercegovine ("FBiH" ili „Federacija“).

U januaru 2018. godine, Banka je promijenila sjedište i nalazi se u ulici Hamdije Kreševljakovića 19, Sarajevo, Bosna i Hercegovina. Na dan 31. decembar 2023. godine Banka je imala 4 filijale u Sarajevu, Mostaru, Zenici i Tuzli, te 10 ekspozitura u Goraždu, Bihaću, Zavidovićima, Starom Gradu – Sarajevo, Novom Gradu – Sarajevo, Novom Sarajevu – Sarajevo, Ilidži, Mostaru, Konjicu i Travniku.

Osnovna djelatnost Banke

Banka pruža bankarske usluge putem razvijene mreže poslovnica u Bosni i Hercegovini i to:

- Primanje i plasiranje depozita,
- Primanje depozita po viđenju i oročenih depozita,
- Davanje dugoročnih i kratkoročnih kredita i izdavanje dugoročnih i kratkoročnih garancija,
- Novčane transakcije na međubankarskom tržištu,
- Platni promet u zemlji i inozemstvu,
- Kartično poslovanje,
- Pružanje bankarskih usluga putem mreže filijala u FBiH.

Upravna tijela Banke

Nadzorni odbor:

Maja Letica	Predsjednik
Lejla Demirović	Član (od 18.01.2024)
Alija Aljović	Član (od 18.01.2024)
Orhan Pašalić	Član (od 18.01.2024)
Dario Đolo	Član (od 18.01.2024)
Advija Alihodžić	Član (do 18.01.2024)
Dražena Tunjić Pavlović	Član (do 18.01.2024)
Aida Hadžigrahić	Član (do 18.01.2024)

Uprava:

Vedran Hadžiahmetović	Predsjednik Uprave
Edin Mujagić	Član Uprave za rizike
Leon Begić	Član Uprave za operacije

Odbor za reviziju:

Hajrudin Hadžović	Predsjednik
Damir Šapina	Član
Marko Čule	Član
Ševala Isaković-Kaplan	Član (od 26.01.2024)
Nejla Jusufović	Član (od 26.01.2024)
Nermin Šahinović	Član (do 24.10.2023)
Lejla Demirović	Član (do 24.10.2023)

Napomene uz finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2023.

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA

2.1. Osnove za sastavljanje i prikazivanje finansijskih izvještaja

Finansijski izvještaji Banke pripremljeni su u skladu sa zakonskom računovodstvenom regulativom primjenjivom na banke u Federaciji Bosne i Hercegovine („FBiH“), koja se zasniva na Zakonu o računovodstvu i reviziji FBiH, Zakonu o bankama FBiH i podzakonskim propisima Agencije za bankarstvo FBiH donesenim na osnovu spomenutih zakona:

- Zakon o računovodstvu i reviziji FBiH utvrđuje pripremu finansijskih izvještaja u skladu s Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja („MSFI“).
- Zakonom o bankama FBiH utvrđena je priprema godišnjih finansijskih izvještaja u skladu s prethodno spomenutim Zakonom o računovodstvu i reviziji FBiH, ovim zakonom i podzakonskim aktima donesenim pod oba zakona.
- Agencija za bankarstvo FBiH usvojila je Odluku o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka (dalje u tekstu: Odluka) koja se primjenjuje od 1. januara 2020. godine i koja rezultira određenim razlikama koje proizlaze iz izračuna ispravka vrijednosti za kreditne gubitke primjenom minimalnih stopa utvrđenih Odlukom, a koje MSFI 9 ne zahtijeva: „Finansijski instrumenti“ („MSFI 9“). Odluka također utječe na procjenu nefinansijske imovine proizašle iz kreditnih transakcija (stečena materijalna imovina čija je procjena u okviru drugih relevantnih MSFI-ja).
- Priloženi finansijski izvještaji su sastavljeni u skladu sa zahtjevima Pravilnika o kontnom okviru i sadržaju konta za banke i druge finansijske institucije (Službene novine FBiH 81/21), Pravilnika o sadržaju i formi finansijskih izvještaja za banke i druge finansijske institucije (Službene novine FBiH 81/21), Pravilnika o izmjenama i dopunama pravilnika o sadržaju i formi finansijskih izvještaja za banke i druge finansijske institucije (Službene novine FBiH 102/22, 99/23) i Pravilnika o sadržaju i formi obrasca Izvještaja o promjenama na kapitalu (Službene novine FBiH 81/21). Navedeni pravilnici koji regulišu prezentaciju finansijskih izvještaja imaju prvenstvo primjene u odnosu na zahtjeve koje u tom pogledu definišu MSFI koji su objavljeni od strane Saveza računovođa, revizora i finansijskih radnika Federacije BiH („Savez“).

Banka je u skladu sa odredbama Odluke, na dan 31.12.2023. godine, formirala veće ispravke vrijednosti za kreditne gubitke u iznosu od 364 hiljade BAM (isključujući iznos ispravki na računovodstveni otpis) u odnosu na iznos dobijen izračunom koji je rezultat internog modela Banke, prema zahtjevima MSFI 9. Navedena razlika proizašla je iz sljedećih razloga:

- primjene minimalnih stopa ispravki vrijednosti propisanih članom 23. Odluke za izloženosti u nivou kreditnog rizika 1 – razlika u iznosu od 363 hiljada BAM;
- primjene minimalnih stopa ispravki vrijednosti propisanih članom 24. Odluke za izloženosti u nivou kreditnog rizika 2 – razlika u iznosu od 1 hiljada BAM;
- primjene minimalnih stopa ispravki vrijednosti propisanih članom 25. Odluke za izloženosti u nivou kreditnog rizika 3 (nekvalitetnu imovinu) – razlika u iznosu od 0 hiljada BAM;
- u toku 2023. godine, izvršen je računovodstveni otpis u vanbilansnu evidenciju u ukupnom iznosu 703 hiljade BAM.

Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2023.

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA (nastavak)

2.1. Osnove za sastavljanje i prikazivanje finansijskih izvještaja (nastavak)

Prethodno opisane razlike između zakonske računovodstvene regulative primjenjive na banke u FBiH i zahtjeva za priznavanjem i mjerenjem po MSFI imale su za rezultat sljedeće efekte:

	31.12.2022. MSFI	31.12.2022. Efekti FBA Odluke	31.12.2022.
Imovina	1.047.306	(527)	1.046.779
Obaveze	927.224	(125)	927.099
Kapital	120.332	(652)	119.680
	31.12.2023. MSFI	31.12.2023. Efekti FBA Odluke	31.12.2023.
Imovina	1.113.816	(198)	1.113.618
Obaveze	988.690	(166)	988.524
Kapital	125.458	(364)	125.094
Finansijski rezultat prije oporezivanja za godinu koja je završila 31.12.2023. ukoliko bi se koristila MSFI metodologija			31.12.2023. 5.714

Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2023.

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA (nastavak)

2.1. Osnove za sastavljanje i prikazivanje finansijskih izvještaja (nastavak)

Ovi finansijski izvještaji pripremljeni su po načelu historijskog troška, osim ukoliko je drugačije navedeno u računovodstvenim politikama koje su date u tekstu. Banka je u sastavljanju ovih finansijskih izvještaja primjenjivala računovodstvene politike obrazložene u napomeni 3.

Finansijski izvještaji Banke su iskazani u hiljadama konvertibilnih maraka. Marka predstavlja zvaničnu izvještajnu valutu u Bosni i Hercegovini.

Načelo stalnosti poslovanja

Finansijski izvještaji su pripremljeni u skladu sa načelom stalnosti poslovanja, što podrazumijeva da će Banka nastaviti da posluje u neograničenom periodu u predvidivoj budućnosti.

Uporedni podaci

Finansijski izvještaji za godinu koja je završila 31. decembra 2023. godine sastavljeni su u skladu sa zahtjevima Pravilnika o kontnom okviru i sadržaju konta za banke i druge finansijske institucije (Službene novine FBiH 81/21), Pravilnika o sadržaju i formi finansijskih izvještaja za banke i druge finansijske institucije (Službene novine FBiH 81/21) i Pravilnika o izmjenama i dopunama pravilnika o sadržaju i formi finansijskih izvještaja za banke i druge finansijske institucije (Službene novine FBiH 102/22, 99/23), te instrukcijama Agencije za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine tokom 2023. godine. Shodno tome, Banka je prilagodila uporedne podatke za 2022. godinu u dijelu Troškova zaposlenih i Ostalih troškova i rashoda (reklasifikacija u iznosu 1.118 hiljada BAM sa troškova zaposlenih na ostale troškove i rashode) te u dijelu Finansijske obaveze po amortizovanom trošku i Ostale obaveze (reklasifikacija u iznosu 1.455 hiljada BAM sa finansijskih obaveza po amortizovanom trošku na ostale obaveze).

Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2023.

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA (nastavak)

2.2. Novi i izmijenjeni standardi

Usvojene računovodstvene politike u skladu sa onima iz prethodne finansijske godine, osim sljedećih izmijenjenih MSFI-jeva koje je Banka usvojila od 1. januara 2023. godine:

- **MRS 1 Presentacija finansijskih izvještaja i MSFI Izvještaj iz prakse 2: Objelodanjivanje računovodstvenih politika (Dopune)**

Dopune su na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2023. godine. Dopune daju smjernice o primjeni koncepta procjene materijalnosti na objelodanjivanje računovodstvenih politika. Posebno, izmjene MRS 1 zamjenjuju zahtjev za objelodanjivanjem „značajnih“ računovodstvenih politika sa zahtjevom za objelodanjivanjem „materijalnih“ računovodstvenih politika. Takođe, uputstva i ilustrativni primjeri su dodati u Izvještaj iz prakse kako bi pomogli u primjeni koncepta materijalnosti prilikom donošenja procjena o objelodanjivanju računovodstvenih politika. Dopune ovog standarda nisu imale značajan uticaj na finansijske izvještaje Banke.

- **MRS 8 Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i greške: Definicija računovodstvenih procjena (Dopune)**

Dopune su na snazi za godišnje izvještajne periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2023. godine i primjenjuju se na promjene u računovodstvenim politikama i promjene računovodstvenih procjena koje se dešavaju na ili nakon početka tog perioda. Izmjenama se uvodi nova definicija računovodstvenih procjena, definisanih kao novčani iznosi u finansijskim izvještajima koji su predmet nesigurnosti pri odmjeravanju, ako nisu rezultat ispravke greške iz prethodnog perioda. Također, dopunama se pojašnjava šta su promjene u računovodstvenim procjenama i kako se one razlikuju od promjena računovodstvenih politika i ispravki grešaka. Dopune ovog standarda nisu imale značajan uticaj na finansijske izvještaje Banke.

- **MRS 12 Porez na dobit: Odgođeni porezi povezani sa imovinom i obavezama proisteklim iz pojedinačnih transakcija (Dopune)**

Dopune su na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2023. godine. Dopune sužavaju obim i daju dalju pojašnjenja u vezi sa izuzetkom za početno priznavanje prema MRS 12 i preciziraju kako kompanije treba da obračunavaju odgođeni porez u vezi sa imovinom i obavezama proisteklim iz jedne transakcije, kao što su najam i obaveze vraćanja u prvobitno stanje. Izmjene i dopune pojašnjavaju da kada su plaćanja kojima se izmiruje obaveza odbitna za poreske svrhe, stvar je prosuđivanja, uzimajući u obzir važeći poreski okvir, da li se takvi odbici mogu za poreske svrhe pripisati obavezi ili povezanoj komponenti imovine. Prema izmjenama, izuzetak od početnog priznavanja se ne primjenjuje na transakcije koje pri početnom priznavanju dovode do jednakih oporezivih i odbitnih privremenih razlika. Primjenjuje se samo ako priznavanje imovine pod najmom i obaveze najma (ili obaveze za vraćanje imovine u prvobitno, uključujući sa tom obavezom povezano sredstvo) dovode do oporezivih i odbitnih privremenih razlika koje nisu jednake. Dopune ovog standarda nisu imale značajan uticaj na finansijske izvještaje Banke.

Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2023.

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA (nastavak)

2.2. Novi i izmijenjeni standardi (nastavak)

- **MRS 12 Porez na dobit: Međunarodna poreska reforma – Pravila za drugi stub (Dopune)**

Dopune stupaju na snagu odmah po objavljivanju, ali određeni zahtjevi za objelodanjivanje stupaju na snagu kasnije. Organizacija za ekonomsku saradnju i razvoj (OECD) objavila je pravila za drugi stub u decembru 2021. kako bi osigurala da velike multinacionalne kompanije podliježu minimalnoj poreskoj stopi od 15%. Dana 23. maja 2023. godine, IASB je izdao Međunarodnu poresku reformu- pravila za drugi stub – izmjene i dopune MRS 12. Dopune uvode obavezni privremeni izuzetak u računovodstvu odgođenih poreza koji proizilaze iz jurisdikcione primjene pravila za drugi stub i zahtjeva za objelodanjivanje za pogođene entitete o potencijalnoj izloženosti porezu na dobit iz drugog stuba. Izmjene zahtijevaju, za periode u kojima je regulativa drugog stuba (suštinski) usvojena, ali još nije na snazi, objelodanjivanje poznatih ili razumno procjenljivih informacija koje pomažu korisnicima finansijskih izvještaja da razumiju izloženost entiteta koja proističe iz poreza na dobit iz drugog stuba. Da bi se uskladio sa ovim zahtjevima, od entiteta se traži da objelodani kvalitativne i kvantitativne informacije o svojoj izloženosti porezu na dobit iz drugog stuba na kraju izvještajnog perioda. Objelodanjivanje tekućih poreskih rashoda koji se odnose na porez na dobit iz drugog stuba i objelodanjivanja u vezi sa periodima prije nego što zakon stupi na snagu su potrebni za godišnje izvještajne periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2023. godine, ali nisu potrebni za bilo koji periodični izvještaj u godini koja se završava 31. decembra 2023. ili ranije. Dopune ovog standarda nisu imale značajan uticaj na finansijske izvještaje Banke.

2.3. Objavljeni standardi koji još uvijek nisu na snazi i nisu ranije usvojeni

- **MRS 1 Prezentacija finansijskih izvještaja: Klasifikacija kratkoročnih i dugoročnih obaveza (Dopune)**

Izmjene i dopune su na snazi za godišnje izvještajne periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2024. godine, uz dozvoljenu raniju primjenu, i obavezu da se primjenjuju retrospektivno u skladu sa MRS 8. Cilj izmjena je da razjasni principe u MRS 1 za klasifikaciju obaveza na kratkoročne i dugoročne. Izmjenama je pojašnjeno značenje prava na odlaganje izmirenja obaveza, uslov da ovo pravo postoji na kraju izvještajnog perioda, da namjera menadžmenta ne utiče na klasifikaciju na kratkoročne i dugoročne obaveze, da opcije druge ugovorne strane koje bi mogle da dovedu do izmirenja obaveza prenosom sopstvenih instrumenata kapitala entiteta ne utiču na klasifikaciju na kratkoročnu i dugoročnu obavezu. Također, izmjene i dopune preciziraju da samo kovenante sa kojima entitet mora biti usklađen na ili prije datuma izvještavanja mogu uticati na klasifikaciju obaveze. Dodatna objelodanjivanja su također potrebna za dugoročne obaveze koje proizilaze iz kreditnih aranžmana koji su predmet usaglašenosti sa kovenantama u roku od dvanaest mjeseci nakon datuma izvještavanja. Ne očekuje se da će efekti ovog standarda imati značajan uticaj na finansijske izvještaje Banke.

Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2023.

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA (nastavak)

2.3. Objavljeni standardi koji još uvijek nisu na snazi i nisu ranije usvojeni (nastavak)

- **MSFI 16 Najmovi: Obaveze po osnovu u transakciji prodaje i povratnog najma (Dopune)**

Izmjene su na snazi za godišnje izvještajne periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2024. godine, uz dozvoljenu raniju primjenu. Izmjene i dopune imaju za cilj da poboljšaju zahtjeve koje prodavac-najmoprimac koristi u odmjeravanju obaveze za najam koja proizilazi iz transakcije prodaje i povratnog najma u MSFI 16, dok se ne mijenja računovodstveni tretman najma koji nije u vezi sa transakcijama prodaje i povratnog najma. Konkretno, prodavac-najmoprimac određuje „najam plaćanja” ili „revidirana plaćanja najma” na takav način da prodavac-najmoprimac ne priznaje bilo kakav iznos dobitka ili gubitka koji se odnosi na pravo korištenja koje zadržava. Primjena ovih zahtjeva ne sprječava prodavca-najmoprimca da prizna, u bilansu uspjeha, bilo kakav dobitak ili gubitak u vezi sa djelimičnim ili potpunim raskidom najma. Prodavac-najmoprimac primjenjuje izmjenu retrospektivno u skladu sa MRS 8 na transakcije prodaje i povratnog najma koje su sklopljene nakon datuma početne primjene, što je početak godišnjeg izvještajnog perioda u kojem je entitet prvi put primjenio MSFI 16. Ne očekuje se da će efekti ovog standarda imati značajan uticaj na finansijske izvještaje Banke.

- **MRS 7 Izvještaj o novčanim tokovima i MSFI 7 Finansijski instrumenti: Objelodanjivanja –Aranžmani za finansiranje dobavljača (Dopune)**

Izmjene su na snazi za godišnje izvještajne periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2024. godine, uz dozvoljenu raniju primjenu. Izmjene dopunjuju zahtjeve koji su već u MSFI i zahtijevaju od entiteta da objelodani odredbe i uslove finansijskih aranžmana sa dobavljačima. Pored toga, od entiteta se zahtijeva da na početku i na kraju izvještajnog perioda objelodane knjigovodstvene iznose finansijskih obaveza po osnovu finansijskih aranžmana sa dobavljačima i stavke u kojima su te obaveze prikazane, kao i knjigovodstvene iznose finansijskih obaveza i stavki za koje su finansijeri već izmirili odgovarajuće obaveze prema dobavljačima. Entiteti također treba da objelodane vrstu i efekat bezgotovinskih promjena u knjigovodstvenim vrijednostima finansijskih obaveza po osnovu finansijskih aranžmana sa dobavljačima koje sprječavaju da knjigovodstveni iznosi finansijskih obaveza budu uporedivi. Nadalje, izmjene zahtijevaju od entiteta da na početku i na kraju izvještajnog perioda objelodani raspon datuma dospjeća za finansijske obaveze koje duguju finansijerima i za uporedive obaveze prema dobavljačima koje nisu dio tih aranžmana. Ne očekuje se da će efekti ovog standarda imati značajan uticaj na finansijske izvještaje Banke.

- **MRS 21 Efekti promjena kursa stranih valuta: Nemogućnosti razmjene (Dopune)**

Izmjene su na snazi za godišnje izvještajne periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2025. godine, uz dozvoljenu raniju primjenu. Izmjene i dopune preciziraju kako entitet treba da procijeni da li je valuta razmjenljiva i kako treba da odredi spot kurs kada zamjena nije moguća. Smatra se da je valuta zamjenljiva u drugu valutu kada je entitet u mogućnosti da dobije drugu valutu u administrativno razumnom vremenskom okviru, putem tržišta ili mehanizma razmjene u kojem bi transakcija razmjene stvorila izvršna prava i obaveze. Ako valuta nije zamjenljiva u drugu valutu, od entiteta se traži da procijeni spot kurs na dan vrednovanja. Cilj entiteta u procjeni spot kursa je da odrazi kurs po kojem bi se odvijala uredna transakcija razmjene na datum vrednovanja između učesnika na tržištu pod prevladavajućim ekonomskim uslovima. Izmjenama se napominje da entitet može da koristi dostupni kurs bez prilagođavanja ili druge tehnike procjene. Ne očekuje se da će efekti ovog standarda imati značajan uticaj na finansijske izvještaje Banke.

Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2023.

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

3. ZNAČAJNE INFORMACIJE O RAČUNOVODSTVENIM POLITIKAMA

a) Priznavanje prihoda od kamata

Prihodi i rashodi od kamata priznaju se u bilansu uspjeha za obračunski period na koji se odnosi metodom efektivne kamatne stope. Efektivna kamatna stopa je stopa koja diskontuje procijenjene buduće novčane tokove (uključujući sve naknade na plaćene i primljene stavke koje su sastavni dio efektivne kamatne stope, troškova transakcija i ostalih premija ili popusta) tokom očekivanog trajanja finansijske imovine/obaveza ili, gdje je to prikladno, tokom kraćeg perioda.

b) Prihodi i rashodi od naknada i provizija

Naknade i provizije sastoje se uglavnom od provizija u domaćem i inostranom platnom prometu, te naknada za odobrenje kredita i drugih kreditnih instrumenata Banke.

Provizije od platnog prometa priznaju se u periodu u kojem su usluge pružene

c) Oporezivanje

Poreski rashod s temelja poreza na dobit jest zbirni iznos tekuće poreske obaveze i odgođenih poreza.

Tekući porez na dobit

Poreski rashod se temelji na oporezivoj dobiti za godinu. Oporeziva dobit razlikuje se od neto dobiti perioda iskazanoj u izvještaju o bilansu uspjeha i ostaloj sveobuhvatnoj dobiti jer uključuje stavke prihoda i rashoda koje su oporezive ili neoporezive u drugim godinama, kao i stavke koje nikada nisu oporezive ni odbitne. Tekuća poreska obaveza Banke izračunava se primjenom poreskih stopa koje su na snazi, odnosno u postupku donošenja na datum izvještajnog perioda.

Odgođeni porez na dobit

Odgođeni porez jest iznos za koji se očekuje da će po njemu nastati obaveza ili povrat temeljem razlike između knjigovodstvene vrijednosti imovine i obaveza u finansijskim izvještajima i pripadajuće poreske osnovice koja se koristi za izračunavanje oporezive dobiti, a obračunava se metodom bilansne obaveze. Odgođene poreske obaveze općenito se priznaju za sve oporezive privremene razlike, a odgođena poreska imovina se priznaje u onoj mjeri u kojoj je vjerovatno da će biti raspoloživa oporeziva dobit na temelju koje je moguće iskoristiti privremene razlike koje se odbijaju.

Knjigovodstveni iznos odgođene poreske imovine preispituje se na svaki datum bilansa i umanjuje u onoj mjeri u kojoj više nije vjerovatno da će biti raspoloživ dostatan iznos oporezive dobiti za povrat cijelog ili dijela poreske imovine. Odgođeni porez obračunava se po poreskim stopama za koje se očekuje da će biti u primjeni u periodu u kojem će doći do podmirenja obaveze ili realizacije sredstva. Odgođeni porez knjiži se na teret ili u korist bilansa uspjeha, osim ako se odnosi na stavke koje se knjiže direktno u korist ili na teret kapitala, u kojem slučaju se odgođeni porez također iskazuje u okviru kapitala.

Odgođena poreska imovina i obaveze se prebijaju ako se odnose na poreze na dobit koje je nametnula ista poreska vlast i ako Banka namjerava podmiriti svoju tekuću poresku imovinu i obaveze na neto osnovi.

Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2023.

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

3. ZNAČAJNE INFORMACIJE O RAČUNOVODSTVENIM POLITIKAMA (nastavak)

d) Novac i novčani ekvivalenti

Za potrebe izvještavanja o novčanim tokovima, novac i novčani ekvivalenti obuhvataju sredstva kod Centralne banke Bosne i Hercegovine ("CBBH") i stanja na žiro računima kod drugih banaka.

Novac i novčani ekvivalenti isključuju obaveznu minimalnu rezervu kod Centralne banke, budući da sredstva obavezne rezerve nisu na raspolaganju Banci u njenom svakodnevnom poslovanju. Obavezna minimalna rezerva kod CBBH je iznos koji su obavezne izdvajati sve poslovne banke koje imaju dozvolu za rad u Bosni i Hercegovini.

e) Finansijski instrumenti

Finansijska imovina i finansijske obaveze se priznaju kada Banka postane ugovorna strana u ugovoru vezanom za finansijski instrument.

Finansijska imovina i obaveze inicijalno se priznaju po fer vrijednosti. Transakcijski troškovi koji se direktno pripisuju sticanju finansijske imovine, odnosno nastanku finansijske obaveze (izuzev finansijske imovine i finansijskih obaveza po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha), dodaju se, odnosno oduzimaju, od fer vrijednosti finansijske imovine, odnosno finansijskih obaveza, pri početnom priznavanju.

Finansijska imovina

Transakcijski troškovi koji su direktno pripisivi sticanju finansijske imovine i finansijskih obaveza po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha odmah se priznaju u izvještaju o bilansu uspjeha i ostaloj sveobuhvatnoj dobiti perioda.

Finansijska imovina se priznaje, odnosno prestaje priznavati na datum trgovanja kad je kupoprodaja imovine definirana ugovorenim datumom isporuke finansijske imovine u rokovima utvrđenima u skladu konvencijama na predmetnom tržištu.

Klasifikacija finansijske imovine ovisi o prirodi i svrsi finansijske imovine i određena je u trenutku inicijalnog prepoznavanja.

Mjerenje finansijske imovine i obaveza

Banka klasifikuje svu svoju finansijsku imovinu na osnovu poslovnog modela za upravljanje imovinom i ugovornih odredbi imovine, mjerenih po:

1. Vrednovanje metodom amortiziranog troška („AC“),
2. Vrednovanje po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka („FVPL“), i
3. Vrednovanje po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit („FVOCI“).

Metodologija za klasifikaciju i mjerenje izloženosti je interni akt banke koji definiše klasifikaciju i vrednovanje imovine.

Klasifikacija finansijskih instrumenata u pojedinu kategoriju računovodstvenog mjerenja ovisi o poslovnom modelu u kojem se pojedini instrument stiče, karakteristikama ugovorenih novčanih tokova, ali i opcijama fer vrednovanja koja su predviđena MSFI 9.

Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2023.

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

3. ZNAČAJNE INFORMACIJE O RAČUNOVODSTVENIM POLITIKAMA (nastavak)

e) Finansijski instrumenti (nastavak)

Metoda efektivne kamatne stope

Metoda efektivne kamatne stope je metoda izračuna amortizovanog troška finansijske imovine i raspoređivanja prihoda od kamata tokom određenog perioda. Efektivna kamatna stopa je kamatna stopa koja tačno diskontuje buduća novčana primanja (uključujući sve naknade koje čine sastavni dio efektivne kamatne stope, trošak transakcije i ostalih premija i rabata) kroz očekivani vijek trajanja finansijske imovine, ili gdje je to moguće, kraćeg perioda.

Finansijski instrumenti priznaju prihod na temelju efektivne kamatne stope.

Kredit i potraživanja

Kredit, plasirani depoziti i ostala potraživanja s fiksnim ili odredivim plaćanjima koja ne kotiraju na aktivnom tržištu a nastaju kad Banka daje novac dužniku bez namjere istovremene prodaje tih potraživanja ili prodaje u bliskoj budućnosti.

Banka mjeri kredite, plasirane depozite i ostala potraživanja po amortizovanom trošku ukoliko su ispunjeni sljedeći uslovi:

- Finansijsko sredstvo se drži u okviru poslovnog modela sa ciljem da se drži u svrhu prikupljanja ugovorenih novčanih tokova
- Ugovorni uslovi finansijskog sredstva daju na određene datume novčane tokove koji su isključivo rezultat isplate glavnice i kamate (SPPI) na iznos neotplaćene glavnice.

Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2023.

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

3. ZNAČAJNE INFORMACIJE O RAČUNOVODSTVENIM POLITIKAMA (nastavak)

e) Finansijski instrumenti (nastavak)

Procjene poslovnih modela

Poslovni model se utvrđuje na nivou koji odražava način zajedničkog upravljanja grupama finansijske imovine radi ostvarenja određenog poslovnog cilja, kao što su:

- Kako su učinak rada poslovnog modela i finansijske imovine u okviru tog poslovnog modela ocjenjeni i kako se izvještavaju ključnom osoblju rukovodstva,
- Rizici koji utiču na efikasnost rada poslovnog modela (kao i finansijske imovine u okviru tog poslovnog modela) i naročito kako se upravlja tim rizicima,
- Kako se određuju naknade prema rukovodiocima (na primjer, da li je naknada zasnovana na fer vrijednosti sredstva kojim se upravlja ili na osnovu prikupljenih ugovorenih novčanih tokova),
- Očekivana učestalost, vrijednost i vrijeme prodaje su takođe važni aspekti procjene Banke.

Poslovni model odnosi se na način na koji se upravlja finansijskom imovinom radi stvaranja novčanih tokova. Drugim riječima, poslovnim modelom određuje se hoće li novčani tokovi nastati prikupljanjem ugovornih novčanih tokova, prodajom finansijske imovine ili i od jednog i od drugog. Stoga se ta ocjena ne provodi na osnovu scenarija koje se ne može razumno očekivati, kao što su „najgori mogući” scenarij ili scenarij „stresnih uslova”.

Ukoliko su novčani tokovi nakon inicijalnog priznavanja realizovani na drugačiji način od prvobitnih očekivanja Banke, Banka ne mijenja klasifikaciju preostalih finansijskih sredstava koja se nalaze u poslovnom modelu, ali uzima u obzir ove informacije kada procjenjuje novonastala ili tek kupljena finansijska sredstva.

Koraci u postupku klasifikacije finansijskih instrumenata su:

1. Određivanje radi li se o modifikaciji finansijskih instrumenata,
2. Određivanje prirode bilansne stavke koja se stiče,
3. Određivanje vrste pojedinog finansijskog instrumenta koji se stiče,
4. Određivanje radi li se o instrumentu koji sadrži značajan kreditni rizik u trenutku sticanja,
5. Određivanje poslovnog modela za koji se pojedini finansijski instrument stiče („BM”),
6. Određivanje karakteristika ugovorenih novčanih tokova za pojedini finansijski instrument koji se stiče („SPPI”),
7. Postupak reklasifikacije finansijskih instrumenata.

Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2023.

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

3. ZNAČAJNE INFORMACIJE O RAČUNOVODSTVENIM POLITIKAMA (nastavak)

e) Finansijski instrumenti (nastavak)

SPPI test (engl. solely payments of principal and interest on the principal amount outstanding – test provjere ugovornog toka novca plaćanja jedino po osnovi glavnice i kamata)

Drugi korak u procesu klasifikovanja je da banka procjenjuje ugovorne uslove finansiranja za identifikaciju da li ispunjavaju SPPI test.

Određivanje karakteristika ugovorenih novčanih tokova za pojedini finansijski instrument koji se stiče provodi se isključivo i samo za dužničke instrumente i to one koji nisu dobili status POCI imovine.

Ovo određivanje se provodi u svrhu ocjenjivanja da li uslovi ugovoreni za pojedinu stavku finansijske imovine predstavljaju novčane tokove koji predstavljaju samo plaćanje glavnice i kamata na nepodmireni iznos glavnice na određene datume.

Ugovoreni uslovi koji uvode minimiziranu izloženost rizicima ili nestalnost u ugovorenim novčanim tokovima koji nisu povezani sa osnovnim ugovorom o kreditu, ne dovode do ugovorenih novčanih tokova koji su isključivo plaćanja glavnice i kamate na neizmireni iznos. U takvim slučajevima, finansijsko sredstvo se mora mjeriti po FVPL.

Banka vrši procjenu ugovornih uslova prema osnovnim segmentima portfolija (dugoročni krediti pravnim licima, kratkoročni krediti pravnim licima, krediti fizičkim licima, kreditne kartice, prekoračenja po tekućem računu, dužnički vrijednosti papiri i ostala finansijska aktiva).

Svi dužnički finansijski instrumenti zadovoljavaju karakteristike testa. Na datum izvršene procjene, kao i na datum izvještaja, Banka nema imovine koja ispunjava status POCI.

Finansijska imovina iskazana po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha

Finansijska imovina se na ovaj način klasifikuje ako:

- je nabavljena s ciljem prodaje u bliskoj budućnosti; ili
- je dio identifikovanog portfolija finansijskih instrumenata koje Banka drži zajedno, i koja se ponaša po šablonu kratkoročne zarade; ili
- je imovina derivativni instrument koji nije okarakterisana kao efektivni hedžing instrument.

Finansijska imovina može biti priznata kao finansijska imovina iskazana po fer vrijednosti iako nije "namijenjena za trgovanje" ako:

- takva klasifikacija eliminiše ili značajno reducira nekonzistentnost mjerenja i priznavanja koja bi inače nastala; ili
- je finansijska imovina dio grupe finansijske imovine ili obaveza čiji je učinak mjeren na bazi fer vrijednosti, u skladu s dokumentovanim upravljanjem rizika Banke ili njenom investicijskom strategijom, i informacijama oko internog grupisanja imovine na toj osnovi; ili
- je dio ugovora koji sadrži jedan ili više ugrađenih derivativa.

Finansijska imovina priznata kao finansijska imovina iskazana po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha prikazuje se prema fer vrijednosti, sa rezultatnom dobiti ili gubitkom prikazanom u izvještaju o bilansu uspjeha.

Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2023.

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

3. ZNAČAJNE INFORMACIJE O RAČUNOVODSTVENIM POLITIKAMA (nastavak)

e) Finansijski instrumenti (nastavak)

Finansijska imovina po amortizovanom trošku

Obveznice i trezorski zapisi sa fiksnim ili odredivim plaćanjima i fiksnim rokom dospjeća, za koje Banka ima pozitivnu namjeru i mogućnost da ih čuva do dospjeća, klasifikuju se po amortizovanom trošku. Knjiže se po fer vrijednosti koristeći metodu efektivne kamatne stope, umanjenom za umanjenje vrijednosti, sa prihodom koji se priznaje na bazi efektivnog prihoda.

Finansijska imovina vrednovana po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit

Određene dionice, i vladine obveznice i trezorski zapisi vrednuju se određivanjem fer vrijednosti i priznaju kroz ostalu sveobuhvatnu dobit. Dobit i gubitak koji nastaju zbog promjena u fer vrijednosti se priznaju direktno kao kapital, tj. revalorizacione rezerve sa izuzetkom gubitaka po umanjenju vrijednosti, kamata obračunatih po metodu efektivne kamatne stope, i dobiti i gubitaka po osnovu kursnih razlika na monetarnim sredstvima, koji se priznaju kao direktna dobit ili gubitak. U slučaju otpisa sredstva ili kad je sredstvo pretrpjelo umanjenje vrijednosti, kumulativna dobit ili gubitak koja je prethodno bila priznata kao revalorizaciona rezerva se uključuje u izvještaj o bilansu uspjeha i ostaloj sveobuhvatnoj dobiti perioda. Dividende po vlasničkim instrumentima klasifikovanim kao "fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit" se priznaju kao dobit ili gubitak kada Banka uspostavi pravo da primi dividendu.

Umanjenje vrijednosti finansijske imovine

Finansijska imovina, osim finansijske imovine iskazane po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, se vrednuje sa ciljem identifikacije indikatora umanjenja vrijednosti na svaki datum izvještajnog perioda. Finansijska imovina je pretrpjela umanjenje vrijednosti tamo gdje je dokazano da, kao rezultat jednog ili više događaja koji su se desili nakon početnog priznanja finansijske imovine, procijenjeni budući novčani tokovi investicije su izmijenjeni.

Objektivni dokaz umanjenja može uključiti:

- značajnu finansijsku teškoću strane pod ugovorom; ili
- kašnjenje ili propust u plaćanju kamata ili glavnice; ili
- kada postane vjerovatno da će dužnik otići pod stečaj ili finansijsku reorganizaciju.

Pojedinačno značajna finansijska imovina provjerava se zbog umanjenja vrijednosti na pojedinačnoj osnovi. Preostala finansijska imovina provjerava se na grupnoj osnovi. Pojedinačno značajna finansijska imovina za koju nije prepoznato umanjenje vrijednosti uključuje se u osnovicu za provjeru umanjenja vrijednosti na grupnoj osnovi. U svrhu grupne procjene umanjenja vrijednosti, finansijska imovina grupiše se na osnovu sličnih karakteristika kreditnog rizika.

Za finansijsku imovinu iskazanu po amortizovanom trošku, iznos umanjenja je razlika između knjigovodstvene vrijednosti imovine i sadašnje vrijednosti procijenjenih budućih novčanih tokova, diskontovanih po originalnoj efektivnoj kamatnoj stopi te finansijske imovine.

Knjigovodstvena vrijednost finansijske imovine po amortizovanom trošku se umanjuje upotrebom konta ispravke vrijednosti. Kada je potraživanje nenaplativo, otpisuje se preko konta ispravke vrijednosti. Naknadne naplate ranije otpisanih iznosa se knjiže na teret konta ispravke vrijednosti. Promjene u knjigovodstvenoj vrijednosti konta ispravke vrijednosti se priznaju u izvještaju o bilansu uspjeha i ostaloj sveobuhvatnoj dobiti.

Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2023.

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

3. ZNAČAJNE INFORMACIJE O RAČUNOVODSTVENIM POLITIKAMA (nastavak)

e) Finansijski instrumenti (nastavak)

Sa izuzetkom vlasničkih instrumenta vrednovanih po fer vrijednosti ostalu sveobuhvatnu dobit, ako se u sljedećem periodu iznos gubitka od umanjenja smanji i smanjenje se objektivno može povezati sa događajem koji je nastao nakon priznavanja umanjenja vrijednosti, prethodno priznati gubitak od umanjenja vrijednosti se ispravlja kroz izvještaj o bilansu uspjeha i ostaloj sveobuhvatnoj dobiti u mjeri koja neće rezultirati knjigovodstvenim iznosom većim nego što bi bio amortizirani trošak da nije došlo do priznavanja umanjenja vrijednosti na datum kada je umanjenje vrijednosti priznato.

Prestanak priznavanja finansijske imovine

Banka prestaje priznavati finansijsku imovinu samo kada ugovorna prava na novčane tokove od finansijske imovine isteknu; ili ako prenese finansijsku imovinu, pa samim tim i sve rizike i nagrade od vlasništva sredstva na drugi subjekt. Ako Banka ne prenese i zadrži suštinski sve rizike i povrate od vlasništva, i zadrži kontrolu nad finansijskom imovinom, Banka nastavlja da priznaje finansijsku imovinu.

U skladu sa Odlukom o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka, Banka je sa 01.01.2020. godine i u toku godine vršila računovodstveni otpis za sve izloženosti za koje su u skladu sa Odlukom ispunjeni uslovi 100% pokrivenosti ispravkama vrijednosti u periodu od posljednje dvije godine.

f) Finansijske obaveze i vlasnički instrumenti koje je izdala Banka

Klasifikacija kao finansijska obaveza ili kapital

Dužnički ili vlasnički instrumenti su klasifikovani ili kao finansijske obaveze ili kao kapital u skladu sa suštinom ugovornog angažmana.

Vlasnički instrumenti

Vlasnički instrument je bilo koji ugovor koji dokazuje pravo na preostali iznos udjela u imovini subjekta nakon odbijanja svih njegovih obaveza. Vlasnički instrumenti koje je Banka izdala knjiže se u iznosu primljenih sredstava, umanjenih za troškove izdavanja.

Obaveze za ugovore o finansijskoj garanciji

Obaveze za ugovore o finansijskoj garanciji su inicijalno mjerene po fer vrijednosti i naknadno su mjerene po većem od:

- iznosa obaveze u ugovoru, kako je utvrđeno u skladu sa MRS 37: "Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina"; ili
- iznosa inicijalno priznatog i gdje je to odgovarajuće, umanjenog za kumulativnu amortizaciju priznatu u skladu sa politikama priznavanja prihoda koji su gore utvrđeni.

Finansijske obaveze

Finansijske obaveze su klasifikovane kao finansijske obaveze "iskazane po fer-vrijednosti kroz bilans uspjeha" ili kao "ostale finansijske obaveze". Banka nema finansijske obaveze po fer-vrijednosti kroz bilans uspjeha.

Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2023.

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

3. ZNAČAJNE INFORMACIJE O RAČUNOVODSTVENIM POLITIKAMA (nastavak)

f) Finansijske obaveze i vlasnički instrumenti koje je izdala Banka (nastavak)

Ostale finansijske obaveze

Ostale finansijske obaveze, uključujući i obaveze po kreditima, se početno priznaju po fer vrijednosti, umanjenoj za transakcijske troškove. Ostale finansijske obaveze su naknadno mjerene po amortiziranom trošku koristeći metodu efektivne kamatne stope. Metoda efektivne kamate je metoda izračunavanja troškova amortizacije finansijske obaveze i određivanja troška kamate za relevantni period. Efektivna kamatna stopa je stopa koja tačno diskontuje procijenjena buduća plaćanja u gotovini kroz očekivani period trajanja finansijske obaveze, ili, gdje je to moguće, u kraćem periodu.

Prestanak priznavanja finansijske obaveze

Banka prestaje priznavati finansijsku obavezu kada, i samo kada, su obaveze Banke otpuštene, otkazane ili ističu.

g) Materijalna imovina

Nekretnine i oprema početno se iskazuju po trošku nabavke umanjenom za ispravku vrijednosti i akumulirane gubitke od umanjenja vrijednosti. Trošak nabavke obuhvata nabavnu cijenu i sve troškove direktno povezane s dovođenjem sredstva u radno stanje za namjeravanu upotrebu. Troškovi tekućeg održavanja i popravaka, zamjene te investicijskog održavanja manjeg obima priznaju se kao rashod kad su nastali.

Imovina u izgradnji, koje se grade u svrhu pružanja usluga ili administrativne svrhe, iskazane su po trošku nabavke umanjenom za eventualne gubitke od umanjenja. Trošak nabavke uključuje i profesionalne naknade, te, za kvalificirana sredstva, troškove pozajmljivanja kapitalizirane u skladu sa računovodstvenom politikom Banke. Takva imovina se reklasifikuju na odgovarajuće kategorije nekretnina i opreme nakon što je dovršena i spremna za namjeravanu upotrebu.

Obračun amortizacije započinje u trenutku u kojem je sredstvo spremno za namjeravanu upotrebu. Amortizacija se obračunava linearnom metodom na temelju procijenjenog vijeka upotrebe sredstva.

Procijenjene stope amortizacije bile su kao što slijedi:

	2023.	2022.
Građevinski objekti	1,3%	1,3%
Računari	20%	20%
Vozila i oprema	10%-15%	10%-15%

Dobici ili gubici od otpisa ili otuđenja materijalne imovine utvrđuju se kao razlika između prihoda od prodaje i knjigovodstvenog iznosa te imovine i priznaju se u izvještaju o bilansu uspjeha i ostaloj sveobuhvatnoj dobiti u periodu u kojem su nastali.

Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2023.

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

3. ZNAČAJNE INFORMACIJE O RAČUNOVODSTVENIM POLITIKAMA (nastavak)

g) Materijalna imovina (nastavak)

Umanjenje vrijednosti

Na svaki datum izvještajnog perioda Banka preispituje knjigovodstvene iznose svojih nekretnina i opreme da bi utvrdila postoje li naznake da je došlo do gubitaka uslijed umanjenja vrijednosti navedene imovine. Ako postoje takve naznake, procjenjuje se nadoknadivi iznos sredstva da bi se mogao utvrditi eventualni gubitak nastao umanjenjem.

Nadoknadiva vrijednost je neto prodajna cijena ili vrijednost u upotrebi, zavisno od toga koja je viša. Za potrebe procjene vrijednosti u upotrebi, procijenjeni budući novčani tokovi diskontuju se dosadašnje vrijednosti primjenom diskontne stope prije oporezivanja koja odražava sadašnju tržišnu procjenu vremenske vrijednosti novca i rizike specifične za to sredstvo.

Ako je procijenjen nadoknadivi iznos sredstva manji od knjigovodstvenog iznosa, onda se knjigovodstveni iznos tog sredstva umanjuje do nadoknadivog iznosa. Gubici od umanjenja vrijednosti priznaju se odmah kao rashod.

Kod naknadnog poništenja gubitka od umanjenja vrijednosti, knjigovodstveni iznos sredstva povećava se do revidiranog procijenjenog nadoknadivog iznosa toga sredstva, pri čemu veća knjigovodstvena vrijednost ne premašuje knjigovodstvenu vrijednost koja bi bila utvrđena da u prethodnim godinama nije bilo priznatih gubitaka na tom sredstvu uslijed umanjenja vrijednosti. Poništenje gubitka od umanjenja vrijednosti odmah se priznaje kao prihod, osim ako se predmetno sredstvo ne iskazuje po procijenjenoj vrijednosti, u kojem slučaju se poništenje gubitka od umanjenja vrijednosti iskazuje kao povećanje uslijed revalorizacije.

h) Ulaganja u investicijske nekretnine

Ulaganja u investicijske nekretnine obuhvataju nekretnine u posjedu radi zarade prihoda od najma ili zbog porasta vrijednosti kapitalne imovine, ili oboje, i početno se mjere po trošku nabavke, uključujući transakcijske troškove. Nakon početnog priznavanja, ulaganja u nekretnine mjere se po trošku nabavke umanjenom za ispravak vrijednosti i akumulirane gubitke od umanjenja vrijednosti. Obračun amortizacije započinje u trenutku u kojem je sredstvo spremno za namjeravanu upotrebu i obračunava se na osnovu procijenjenog životnog vijeka sredstva, korištenjem linearne metode kako slijedi:

Zgrade	1,3%
--------	------

i) Nematerijalna imovina

Nematerijalna imovina početno se mjeri po trošku nabavke i amortizuje se linearno tokom procijenjenog vijeka upotrebe.

j) Naknade zaposlenicima

U ime svojih zaposlenika, Banka plaća porez na dohodak, kao i doprinose za penziono, invalidsko, zdravstveno i osiguranje od nezaposlenosti, na i iz plate, koji su obračunavaju po zakonskim stopama tokom godine na bruto platu. Banka gore navedene doprinose plaća u korist penzijskog i zdravstvenog fonda FBiH (na federalnom i kantonalnom nivou).

Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2023.

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

3. ZNAČAJNE INFORMACIJE O RAČUNOVODSTVENIM POLITIKAMA (nastavak)

j) Naknade zaposlenicima (nastavak)

Nadalje, topli obrok, prijevoz i regres su plaćeni u skladu sa domaćim zakonskim propisima. Ovi troškovi su prikazani u izvještaju o bilansu uspjeha i ostaloj sveobuhvatnoj dobiti u periodu u kojem su nastali troškovi plata.

Otpremnine za odlazak u penziju

Banka pravi rezervisanja za otpremnine za odlazak u penziju u iznosu od 6 prosječne mjesečne plate zaposlenog ili 6 prosječne plate na nivou FBiH prema posljednjem objavljenom izvještaju Federalnog zavoda za statistiku, u zavisnosti šta je za zaposlenog povoljnije. Banka knjiži troškove otpremnina za odlazak u penziju u periodu u kojem su otpremnine zarađene.

k) Preračunavanje stranih valuta

Poslovni događaji koji nisu u konvertibilnim markama početno se knjiže preračunavanjem po važećem kursu na datum transakcije. Monetarna imovina i obaveze iskazani u stranim valutama ponovno se preračunavaju na datum izvještajnog perioda primjenom kursa važećeg na taj datum. Nenovčane stavke u stranoj valuti iskazane po fer vrijednosti preračunavaju se primjenom valutnog kursa važećeg na datum procjene fer vrijednosti. Nenovčane stavke u stranoj valuti iskazane po historijskom trošku se ne preračunavaju ponovno na datum izvještajnog perioda. Dobici i gubici nastali preračunavanjem uključuju se u izvještaj o bilansu uspjeha i ostaloj sveobuhvatnoj dobiti perioda.

Banka vrednuje svoju imovinu i obaveze prema srednjem kursu CBBH koji je važeći na datum izvještajnog perioda. Kursevi CBBH za najznačajnije valute koje je Banka primjenjivala u izradi bilansa na izvještajne datume su kako slijedi:

31. decembar 2023.	1 EUR = 1,95583 KM	1 USD = 1,769982 KM
31. decembar 2022.	1 EUR = 1,95583 KM	1 USD = 1,833705 KM

l) Rezervisanja

Banka priznaje rezervisanje ako ima sadašnju obavezu koja je nastala temeljem prošlih događaja, ako postoji vjerovatnoća da će za podmirenje obaveze biti potreban odliv resursa. Uprava Banke određuje iznos rezervisanja na temelju najbolje moguće procjene troškova koji će nastati podmirenjem obaveze.

Iznos priznat kao rezervisanje je najbolja procjena naknade koja je potrebna za podmirenje sadašnje obaveze na datum izvještajnog perioda, uzimajući u obzir rizike i neizvjesnosti obaveza. Gdje su rezervisanja mjerena pomoću novčanih tokova koji se procjenjuju za podmirenje sadašnjih obaveza, njihov knjigovodstveni iznos je sadašnja vrijednost tih novčanih tokova. Rezervisanja se ukidaju samo za one troškove za koje je rezervisanje izvorno priznato. Ako odljev ekonomskih koristi za podmirenje obaveza više nije vjerovatan, rezervisanje se ukida.

lj) Kapital i rezerve

Dionički kapital

Dionički kapital obuhvata uplaćene redovne i prioritetne dionice i izražava se u KM po nominalnoj vrijednosti.

Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2023.

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

3. ZNAČAJNE INFORMACIJE O RAČUNOVODSTVENIM POLITIKAMA (nastavak)

lj) Kapital i rezerve (nastavak)

Revalorizacione rezerve za ulaganja

Revalorizacione rezerve za ulaganja uključuju promjene u fer vrijednosti finansijske imovine raspoložive za prodaju.

Zadržana dobit

Dobit za godinu nakon raspodjele vlasnicima raspoređuje se u zadržanu dobit.

Dividende

Dividende na redovne dionice priznaju se kao obaveza u periodu u kojem su odobrene od strane dioničara Banke.

Zarada po dionici

Banka objavljuje osnovnu zaradu po dionici. Osnovna zarada po dionici računa se dijeljenjem dobiti ili gubitka tekućeg perioda namijenjenih redovnim dioničarima Banke ponderisanim prosječnim brojem redovnih dionica u opticaju tokom perioda.

m) Najmovi

MSFI 16 definiira najam kao ugovor na osnovu kojeg najmodavac prenosi na najmoprimca pravo korištenja neke imovine (predmeta najma) u dogovorenom periodu uz naknadu. Da bi se neki ugovor smatrao ugovorom o najmu potrebno je da najmoprimac ima slobodu raspolaganja iznajmljenom imovinom, tako da najmodavac nema mogućnost da određuje način i svrhu korištenja imovine te da je riječ o materijalnoj imovini. Ovim standardom se pružaju smjernice za lakšu identifikaciju najmova injihovo razlikovanje od ugovora o uslugama.

Od primjene MSFI 16 izuzeti su:

- Kratkoročni najmovi (do 12 mjeseci)
- Najmovi male vrijednosti (najam male vrijednosti identifikuje se na osnovu vrijednosti samog predmeta najma – do KM 10.000,00, a ne troška najma).

Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2023.

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

3. ZNAČAJNE INFORMACIJE O RAČUNOVODSTVENIM POLITIKAMA (nastavak)

m) Najmovi (nastavak)

Od 01. januara 2019.g. najmoprimci su u obavezi sredstva koja uzimaju u najam evidentirati kao imovinu i kao obavezu u svojim poslovnim knjigama, uz naknadnu evidenciju troška amortizacije (model troška) i troška kamate. Na prvi dan trajanja najma, najmoprimac obavezu po osnovu najma mjeri po sadašnjoj vrijednosti svih budućih plaćanja u periodu trajanja najma. Plaćanje se diskontuje primjenom inkrementalne kamatne stope. Inkrementalna stopa je ona kamatna stopa koju bi najmoprimac morao platiti da u sličnom roku i uz slične garancije posudi sredstva neophodna za nabavku imovine iste vrijednosti kao imovine s pravom korištenja u jednakom ekonomskom okruženju.

Diskontovanjem se utvrđuje sadašnja vrijednost svih budućih plaćanja po osnovu najmu (novčanih tokova):

$$PV = \frac{FV}{(1 + i)^n}$$

Gdje je:

PV – sadašnja vrijednost

FV – buduća vrijednost

i – inkrementalna kamatna stopa

n – period trajanje najma

Na 1. januar 2019. godine, Banka je izvršila tranziciju na MSFI 16 u skladu sa modifikovanim retrospektivnim pristupom.

Banka je izabrala da koristi izuzeća, koja su predložena standardom, na ugovore o zakupu za koje se zakup završava u roku od 12 meseci od datuma inicijalne primjene, kao i na ugovore o zakupu za koje se predmetno sredstvo može smatrati sredstvom male vrijednosti. Banka ima ugovore o zakupu određene kancelarijske opreme (tj. personalnih računara, mašina za štampanje i fotokopiranje) koje se smatraju sredstvima male vrijednosti.

Slijedeće kategorije lizinga su identifikovane, gdje kao posljedica promjene MSFI 16 od 1. januara 2019. godine, ugovori koji su ranije bili priznati kao operativni lizing, sada se kvalifikuju kao zakupi definisani novim standardom: nekretnine, tehnička oprema i vozila.

Napomene uz finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2023.

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

4. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE PROCJENE

U primjeni računovodstvenih politika Banke, koje su objašnjene u Napomeni 3, Uprava je obavezna da prosudi, procijeni i pretpostavi knjigovodstvenu vrijednost imovine i obaveza koje se ne mogu izvesti iz ostalih izvora.

Procjene i povezane pretpostavke se temelje na ranijem iskustvu i ostalim faktorima koji su uzeti u obzir kao relevantni. Stvarni rezultati mogu se razlikovati od procijenjenih. Procjene i temeljne pretpostavke se stalno revidiraju. Izmjene knjigovodstvenih procjena priznaju se u periodu izmjene ukoliko se odnose samo na taj period, ili u periodu izmjene i budućim periodima ukoliko izmjena utiče na tekući i buduće periode.

Sljedeće su ključne pretpostavke koje se odnose na budućnost i ostali ključni izvori procjene neizvjesnosti na datum izvještajnog perioda, koji imaju značajan rizik uzrokovanja materijalnog usklađivanja knjigovodstvene vrijednosti sredstava i obaveza u narednoj finansijskoj godini.

Vijek trajanja nekretnina i opreme, i investicijskih nekretnina

Kao što je opisano u Napomeni 3, Banka pregleda procijenjeni vijek trajanja nekretnina i opreme, i investicijskih nekretnina na kraju svakog godišnjeg izvještajnog perioda.

Umanjenje vrijednosti kredita i potraživanja

Kao što je opisano u Napomeni 3, na kraju svakog izvještajnog perioda, Banka ocjenjuje pokazatelje umanjenja vrijednosti kredita i potraživanja i njihov uticaj na procijenjene buduće tokove iz kredita i potraživanja.

Gubici od umanjenja vrijednosti kredita i potraživanja

Banka kontinuirano prati kreditnu sposobnost svojih komitenata. Potreba za umanjem vrijednosti bilansne i izvanbilansne izloženosti Banke kreditnom riziku, procjenjuje se mjesečno.

Metodologija za mjerenje umanjenja vrijednosti kredita i ostale finansijske aktive, usklađena sa zahtjevima MSFI 9: „Finansijski instrumenti“ („MSFI 9“) se primjenjuje u izradi finansijskih izvještaja od 01.01.2018. godine. Agencija za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine („FBA“) je usvojila Odluku o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka („Odluka“), koja se primjenjuje od 01.01.2020. godine i koja je rezultirala određenim razlikama proisteklim iz izračuna ispravki vrijednosti za kreditne gubitke zbog primjene minimalnih stopa koje su propisane Odlukom, a koje nisu zahtijevane standardom MSFI 9. Banka je ažurirala svoju metodologiju s propisima Odluke, počevši od 01.01.2020, te se gubici od umanjenja vrijednosti kredita i potraživanja utvrđuju u skladu s primjenom regulatornih zahtjeva.

Gubici od umanjenja vrijednosti uglavnom se priznaju u odnosu na knjigovodstvenu vrijednost kredita pravnim osobama i građanima, te kao rezervisanja za obaveze i troškove koje proizlaze iz izvanbilansne izloženosti komitentima, uglavnom u vidu neiskorištenih okvirnih kredita i garancija.

Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2023.

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

4. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE PROCJENE (nastavak)

Umanjenje vrijednosti kredita i potraživanja (nastavak)

Umanjenja vrijednosti se također razmatraju za kreditnu izloženost bankama te za ostalu imovinu koja se ne vodi po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, gdje primarni rizik umanjenja nije kreditni rizik.

Banka najprije procjenjuje postoji li objektivni dokaz o umanjenju vrijednosti zasebno za imovinu koja je pojedinačno značajna i grupno za imovinu koja nije pojedinačno značajna.

Kod procjene grupnog umanjenja vrijednosti, razmatraju se sljedeće opšte smjernice:

- budući novčani tokovi za homogenu grupu proizvoda se procjenjuju na osnovu iskustva o historijskom gubitku za imovinu sa sličnim karakteristikama kreditnog rizika;
- informacije o stopama historijskog gubitka se primjenjuju konzistentno na definisane homogene grupe;
- iskustvo o historijskom gubitku se prilagođava na temelju trenutnih podataka koji se mogu promatrati tako da je konzistentno s tekućim uslovima;
- metodologija i pretpostavke korištene za procjenu budućih novčanih tokova se redovito revidiraju, i po potrebi ažuriraju.

Za kreditni portfolio pravnih lica u statusu izmirenja obaveza umanjenja vrijednosti se obračunavaju na grupnoj osnovi, a kreditni portfolio ovog segmenta u statusu neizmirenja obaveza (default) podrazumjeva izračun umanjenja vrijednosti na pojedinačnoj osnovi.

Kreditni fizičkim licima podrazumjevaju grupnu procjenu umanjenja vrijednosti, izuzev izloženosti koje su iznad praga značajnosti definisanog Metodologijom, a ispunjavaju status neizmirenja obaveza.

Kreditni portfolio pravnih lica segmentiran je na grupe kratkoročnih i dugoročnih kredita i u skladu sa navedenim izvršena je kalkulacija parametara PD za svaku od navedenih kategorija. Sa 31.12.2021. godine segmentacija portfolija pravnih lica je izmijenjena na grupe MSP (mala i srednja preduzeća) i velika preduzeća.

Portfolio fizičkih lica segmentiran je u grupe kredita fizičkim licima, kreditne kartice, prekoračenja po tekućim računima.

Fer vrijednost finansijskih instrumenata

Kao što je opisano u Napomeni 31, Uprava koristi svoju prosudbu u odabiru odgovarajuće tehnike vrednovanja za finansijske instrumente koji ne kotiraju na aktivnom tržištu. Primijenjene su uobičajene tehnike vrednovanja koje koriste stručnjaci na tržištu.

Finansijski instrumenti, izuzev finansijske imovine priznate po amortizovanom trošku, vrednovani su korištenjem metode diskontovanog novčanog toka koja se temelji na potkrijepljenim pretpostavkama, gdje je to moguće, sa vidljivim tržišnim cijenama ili stopama. Uvažavajući činjenicu da ne postoji aktivno sekundarno tržište za portfolio vrijednosnih papira, Banka se umjesto tržišne metode opredjelila za metodu diskontovanog novčanog toka. Diskont se radi primjenom ponderisane prosječne kamatne stope na aktivne vrijednosne papire sa sličnim karakteristikama (rok dospijanja, emitent).

Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2023.

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

**5. PRIHODI OD KAMATA I SLIČNI PRIHODI PO
EFEKTIVNOJ KAMATNOJ STOPI**

	2023.	2022.
Kamate na kredite odobrene stanovništvu	8.169	6.791
Kamate na kredite odobrene pravnim licima	6.474	5.669
Kamate na finansijsku imovinu po amortizovanom trošku	5.678	-
Kamate na plasmane kod drugih banaka	1.001	48
Kamate na finansijsku imovinu kroz ostali rezultat	-	3.508
	21.322	16.016

6. RASHODI OD KAMATA I SLIČNI RASHODI PO EFEKTIVNOJ KAMATNOJ STOPI

	2023.	2022.
Kamate na depozite pravnih lica	701	482
Kamate na depozite stanovništva	660	741
Kamate na uzete kredite	26	33
Najmovi po MSFI 16	16	12
Negativne kamate na plasmane kod drugih banaka	1	110
Kamate za sredstva iznad obaveznih rezervi u CBBH	-	1.379
Kamate za sredstva obaveznih rezervi u CBBH	-	85
Negativne kamate na vrijednosne papire	-	4
	1.404	2.846

7. PRIHODI OD NAKNADA I PROVIZIJA

	2023.	2022.
Naknade od transakcija platnog prometa	3.114	3.415
Naknade po vanbilansnim poslovima	639	499
Ostali prihodi od naknada i provizija	207	235
Naknade od konverzija	139	163
	4.099	4.312

8. RASHODI OD NAKNADA I PROVIZIJA

	2023.	2022.
Elektronsko bankarstvo i SWIFT	1.500	1.205
Unutrašnji platni promet	371	367
Garancije	-	21
	1.871	1.593

Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2023.

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

9. UMANJENJA VRIJEDNOSTI I REZERVISANJA

	2023.	2022.
Neto kreditni gubici/(neto otpuštanja ranije priznatih kreditnih gubitaka) od finansijske imovine po amortizovanom trošku	3.974	2.122
Rezervisanja/(neto otpuštanja ranije priznatih rezervisanja) za kreditni rizik preuzetih obaveza i datih garancija	3	(130)
Neto kreditni gubici/(neto otpuštanja ranije priznatih kreditnih gubitaka) od finansijske imovine po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	-	65
Rezervisanja/(neto otpuštanja ranije priznatih rezervisanja) za sudske sporove	-	27
Ostala rezervisanja/(neto otpuštanja ranije priznatih rezervisanja)	460	106
	4.437	2.190

10. OSTALI PRIHODI

	2023.	2022.
Prihodi po osnovu zakupa	341	337
Prihodi od imovine primljene za neotplaćene kredite	-	225
Ostalo	363	286
	704	848

11. TROŠKOVI ZAPOSLENIH

	2023.	2022.
Neto plate	7.008	6.210
Porezi i doprinosi	149	112
	7.157	6.322

Prosječan broj zaposlenih u Banci tokom godine koja je završila 31. decembra 2023. 198, a 31. decembra 2022. bio je 199.

Troškovi zaposlenih uključuju 1.464 hiljada BAM (2022: 1.295 hiljade BAM) obaveznih doprinosa za penziono osiguranje plaćenih Zavodu za penziono osiguranje. Doprinosi se računaju kao postotak bruto plate zaposlenih.

Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2023.

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

12. OSTALI TROŠKOVI I RASHODI

	2023.	2022.
Troškovi usluga	1.523	1.592
Ostale naknade zaposlenicima	1.400	1.151
Održavanje	1.023	923
Osiguranje	780	756
Ostali troškovi	412	427
Reklama i reprezentacija	368	396
Troškovi energije	289	298
Telekomunikacijski troškovi	284	279
Troškovi materijala	157	145
Ostali porezi i doprinosi	144	127
	6.380	6.094

13. POREZ NA DOBIT

Komponente poreza na dobit se mogu prikazati kako slijedi:

	2023.	2022.
Tekući porez na dobit	537	183
Odgođeni porez na dobit	(1.362)	47
Ukupno trošak poreza na dobit	(825)	230

	2023.	2022.
Dobit prije poreza na dobit	4.525	1.462
Porez na dobit po stopi od 10%	452	146
Usklađenja za:		
Kapitalni dobici	-	-
Porezno nepriznati prihodi	(1.475)	(78)
Porezno nepriznati rashodi	659	299
Porezne olakšice	(485)	(184)
Efekat niže računovodstvene stope amortizacije i više stope amortizacije u poreske svrhe	24	47
Tekući i odgođeni porez na dobit	(825)	230
Efektivna stopa poreza na dobit	(18%)	16%

Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2023.

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

14. ZARADA PO DIONICI

Osnovna zarada po dionici izračunata je dijeljenjem dobiti koja je na raspolaganju dioničarima sa prosječnim brojem običnih dionica tokom godine.

	2023.	2022.
Dobit na raspolaganju dioničarima ('000 KM)	5.350	1.232
Prosječan broj običnih dionica tokom godine	4.954.921	4.954.921
Osnovna zarada po dionici (u KM)	1,08	0,25

Razrijeđena zarada po dionici nije izračunata jer Banka nije izdala finansijske instrumente koji bi razrijeđivali osnovnu zaradu po dionici.

15. GOTOVINA I GOTOVINSKI EKIVALENTI

	31. decembar 2023.	31. decembar 2022.
Sredstva na tekućem računu kod CBBH	82.830	189.203
Sredstva na tekućim računima kod drugih banaka	9.132	21.930
Novac u trezoru Banke	9.934	17.556
Novac na bankomatima	1.904	1.821
Oročeni depoziti do mjesec dana	5.867	-
	109.667	230.510
Manje: Umanjenje vrijednosti	(100)	(215)
	109.567	230.295

Promjene na umanjenju vrijednosti mogu se prikazati kako slijedi:

	2023.	2022.
Stanje na početku godine	215	386
Neto (smanjenje) / povećanje umanjenja vrijednosti (Napomena 9)	(115)	(171)
Stanje na kraju godine	100	215

16. FINANSIJSKA IMOVINA PO FER VRIJEDNOSTI KROZ BILANS USPJEHA

	31. decembar 2023.	31. decembar 2022.
ALTA banka d.d. Beograd, Srbija	-	199
	-	199

Većinski akcionar ALTA PAY GROUP DOO BEOGRAD u skladu sa čl.515. Zakona o privrednim društvima izvršio je prinudni otkup akcija svih preostalih akcionara u toku 2023. godine, obzirom da posjeduje više od 90% ukupno emitovanih akcija Izdavaoca.

Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2023.

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

17. FINANSIJSKA IMOVINA PO FER VRIJEDNOSTI KROZ OSTALI UKUPNI REZULTAT

	31. decembar 2023.	31. decembar 2022.
Vlasnički vrijednosni papiri:		
Bosna reosiguranje d.d. Sarajevo	958	886
Sarajevo-Osiguranje d.d. Sarajevo	27	31
S.W.I.F.T. Belgija	30	28
	1.015	945

Kretanja vrijednosti ove imovine bila je kako slijedi:

	2023.	2022.
Stanje na početku godine	945	198.698
Kupovine tokom godine	-	133.284
Kamata (Napomena 5)	-	3.508
Nerealizovana dobit od usklađivanja fer vrijednosti (kroz Ostalu sveobuhvatnu dobit)	70	(681)
Naplata glavnice i kamate	-	(56.962)
Stanje prije preknjiženja na finansijsku imovinu po amortizacionom trošku na kraju godine	1.015	277.847
Preknjiženje na finansijsku imovinu po amortizacionom trošku	-	(271.809)
Isknjiženje nerealizovane dobiti od usklađenja fer imovine	-	(5.093)
	1.015	945

Promjene na umanjenju vrijednosti mogu se prikazati kako slijedi:

	2023.	2022.
Stanje na početku godine	9	1.972
Povećanje / (smanjenje) umanjenja vrijednosti	1	680
Preneseno na ispravku vrijednosti po amortizacionom trošku	-	(2.643)
Stanje na kraju godine	10	9

Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2023.

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

18. FINANSIJSKA IMOVINA PO AMORTIZOVANOM TROŠKU

	31. decembar 2023.	31. decembar 2022.
Obavezna rezerva kod Centralne banke BiH	106.518	91.629
Depoziti kod drugih banaka	5.933	9.818
Kredit i potraživanja od klijenata	492.206	419.970
Ostala finansijska imovina po amortizovanom trošku	373.309	270.410
	977.966	791.827

18.1. OBAVEZNA REZERVA KOD CENTRALNE BANKE BOSNE I HERCEGOVINE

	31. decembar 2023.	31. decembar 2022.
Obavezna rezerva kod CBBH	106.625	91.721
Manje: Umanjenje vrijednosti	(107)	(92)
	106.518	91.629

Promjene na umanjuju vrijednosti mogu se prikazati kako slijedi:

	2023.	2022.
Stanje na početku godine	92	97
Povećanje / (smanjenje) umanjivanja vrijednosti (Napomena 9)	15	(5)
Stanje na kraju godine	107	92

Minimalna obavezna rezerva izračunata je kao procenat od prosječnog stanja primljenih depozita i pozajmljenih sredstava za svaki radni dan tokom prethodnih 10 kalendarskih dana držanja obaveznih rezervi. Stope minimalne obavezne rezerve su iznosile 10% od ukupnih depozita i kredita.

Upravno vijeće Centralne banke BiH, na sjednici održanoj 1.7.2023. godine, donijelo je Odluku o izmjeni Odluke o utvrđivanju i održavanju obaveznih rezervi i utvrđivanju naknade na iznos rezerve. Ovom odlukom se na sredstva obavezne rezerve po osnovu osnovice u domaćoj valuti, KM – obračunava i isplaćuje naknada po stopi od 25 baznih poena, na sredstva obavezne rezerve po osnovu osnovice u stranim valutama i u domaćoj valuti s valutnom klauzulom - obračunava i isplaćuje naknada po stopi od 10 baznih poena. Na sredstva iznad obavezne rezerve, naknada se ne obračunava. Odluka je donesena s ciljem usklađivanja sa referentnom kamatnom stopom Evropske centralne banke (ECB), a primjena iste je od 01.01.2023. godine. Ponovnom izmjenom naprijed navedene Odluke od 31.05.2023. godine, iznos naknade na sredstva obavezne rezerve povećan je na 50 odnosno 30 baznih poena, a ova izmjena se primjenjuje od 01.07.2023. godine. Na sredstva iznad obavezne rezerve, naknada se i dalje ne obračunava.

Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2023.

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

18.2 PLASMANI KOD DRUGIH BANAKA

	31. decembar 2023	31. decembar 2022.
Plasmani kod drugih banaka	5.939	9.828
Manje: Umanjenje vrijednosti	(6)	(10)
	5.933	9.818

Promjene na umanjenju vrijednosti mogu se prikazati kako slijedi:

	2023.	2022.
Stanje na početku godine	10	8
Povećanje umanjenja vrijednosti (Napomena 9)	(4)	2
Stanje na kraju godine	6	10

18.3 KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KLIJENATA

	31. decembar 2023.	31. decembar 2022.
<i>Dugoročni krediti</i>		
Pravna lica	159.972	144.057
Fizička lica	247.425	209.912
Manje: Tekuće dospjeće dugoročnih kredita	(78.875)	(68.018)
	328.522	285.951
<i>Kratkoročni krediti</i>		
Pravna lica	97.145	74.040
Fizička lica	1.598	1.837
Više: Tekuće dospjeće dugoročnih kredita	78.875	68.018
	177.618	143.895
Ukupno krediti prije umanjenja vrijednosti	506.140	429.846
Manje: Umanjenje vrijednosti zasnovano na individualnoj procjeni	(3.508)	(5.656)
Manje: Umanjenje vrijednosti zasnovano na grupnoj procjeni	(10.426)	(4.220)
	492.206	419.970

Promjene na umanjenju vrijednosti mogu se prikazati kako slijedi:

	2023.	2022.
Stanje na početku godine	9.876	9.660
Računovodstveni otpis tokom godine	(701)	(2.588)
Neto povećanje umanjenja vrijednosti (Napomena 9)	4.759	2.804
Stanje na kraju godine	13.934	9.876

Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2023.

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

18.3 KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KLIJENATA (nastavak)

Analiza bruto kredita prije umanjenja vrijednosti po privrednim granama:

	31. decembar 2023.	31. decembar 2022.
Stanovništvo	249.084	211.809
Rudarstvo i industrija	98.487	79.317
Trgovina	70.406	62.775
Građevinarstvo	26.319	32.989
Administracija, druge javne usluge	21.139	20.088
Finansije	16.681	5.831
Saobraćaj i komunikacije	12.486	8.292
Trgovina nekretninama	6.290	3.020
Poljoprivreda	2.319	2.029
Ugostiteljstvo i turizam	1.578	1.701
Energetika	825	1.342
Ostalo	526	653
	506.140	429.846

Iznosi predstavljeni u gornjoj tabeli uključuju glavnice kredita uvećanu za potraživanje po kamatama i umanjenu za unaprijed naplaćene naknade na dan 31. decembar 2023. godine, odnosno 31. decembra 2022. godine.

Ponderisana prosječna kamatna stopa sažeto je prikazana kako slijedi:

	2023.	2022.
Pravna lica	2,39%	2,42%
Fizička lica	3,57%	3,55%

Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2023.

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

18.4 OSTALA FINANSIJSKA IMOVINA PO AMORTIZACIONOM TROŠKU

	31. decembar 2023.	31. decembar 2022.
Dužnički vrijednosni papiri	376.380	271.809
Naknade	197	93
Druga potraživanja	225	1.180
Garancija pala na teret	82	-
Umanjenje vrijednosti	(3.575)	(2.672)
	373.309	270.410

	31. decembar 2023.	31. decembar 2022.
Dužnički vrijednosni papiri:		
Ministarstvo finansija FBiH	374.012	270.884
JP Autoceste FBiH	1.001	-
Obračunata kamata	1.367	925
	376.380	271.809

Kretanja vrijednosti ove imovine bila je kako slijedi:

	2023.	2022.
Stanje na početku godine	271.809	-
Kupovine tokom godine	146.020	-
Kamata (Napomena 5)	5.678	-
Naplata glavnice i kamate	(47.127)	-
Preknjiženje na finansijsku imovinu po amortizacionom trošku	-	271.809
Stanje na kraju godine	376.380	271.809

U toku 2023. godine Banka je kupila sljedeće vrijednosne papire izdate od Federalnog ministarstva finansija:

- trezorske zapise nominalne vrijednosti KM 8.000/h. Kamata na trezorske zapise iznosi od 0,90% do 1,30% godišnje, datum dospjeća 25.10.2023. godine;
- obveznice nominalne vrijednosti KM 17.494/h. Kamata na obveznice iznosi od 2,90% do 4,69% godišnje, datum dospjeća 24.05.2033. godine;
- trezorske zapise nominalne vrijednosti KM 20.000/h. Kamata na trezorske zapise iznosi od 0,88% do 1,29% godišnje, datum dospjeća 12.06.2024. godine;
- obveznice nominalne vrijednosti KM 10.000/h. Kamata na obveznice iznosi od 2,94% do 3,19% godišnje, datum dospjeća 21.06.2028. godine;
- obveznice nominalne vrijednosti KM 16.000/h. Kamata na obveznice iznosi od 2,99% do 3,34% godišnje, datum dospjeća 27.09.2030. godine;
- obveznice nominalne vrijednosti KM 23.980/h. Kamata na obveznice iznosi od 2,99% do 4,25% godišnje, datum dospjeća 04.10.2029. godine;
- obveznice nominalne vrijednosti KM 6.990/h. Kamata na obveznice iznosi od 4,25% do 4,95% godišnje, datum dospjeća 18.10.2028. godine.

Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2023.

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

18.4 OSTALA FINANSIJSKA IMOVINA PO AMORTIZACIONOM TROŠKU (nastavak)

- trezorski zapisi nominalne vrijednosti KM 23.000/h. Kamata na trezorske zapise iznosi od 2,49% do 3,55%, datum dospjeća 15.05.2024. godine;
- obveznice nominalne vrijednosti KM 1.936/h. Kamata na obveznice iznosi 4,25% godišnje, datum dospjeća 29.11.2025. godine
- trezorski zapisi nominalne vrijednosti KM 19.110/h. Kamata na trezorske zapise iznosi od 3,40% do 4,20%, datum dospjeća 11.09.2024. godine.

19. ODGOĐENA POREZNA IMOVINA / OBAVEZE

Kretanja u odgođenoj poreznoj imovini / obavezi su prikazana u tabeli ispod:

	Odgođena porezna imovina	Odgođene porezne obaveze
Stanje 1. januar 2022.	-	1.082
<i>Priznavanje kroz ostalu sveobuhvatnu dobit</i>		
Smanjenje odgođene porezne obaveze za vrijednosne papire	-	(774)
<i>Priznavanje kroz bilans uspjeha</i>		
Povećanje odgođene porezne obaveze za stalna sredstva	-	47
Stanje 31. decembar 2022.	-	355
Stanje 1. januar 2023.	-	355
<i>Priznavanje kroz ostalu sveobuhvatnu dobit</i>		
Povećanje odgođene porezne obaveze za vrijednosne papire	-	7
<i>Priznavanje kroz bilans uspjeha</i>		
Povećanje odgođene porezne imovine za rezervisanja za kreditne gubitke	1.386	-
Povećanje odgođene porezne obaveze za stalna sredstva	-	24
Stanje 31. decembar 2023.	1.386	386

Odgođena porezna imovina sastoji se iz privremenih razlika koje se pripisuju kreditnim gubicima, kao što je prikazano u tabeli iznad. Prema Zakonu o porezu na dobit Federacije BiH, ispravke vrijednosti finansijske imovine (ECL) za faze kreditnog rizika 1 i 2 predstavljaju porezno nepriznat rashod i povećavaju poreznu osnovicu. Međutim, prilikom smanjenja ECL, evidentiraju se prihodi od promjene ECL, te se isti isključuju iz poreske osnovice, što predstavlja privremenu poreznu razliku.

Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2023.

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

20. MATERIJALNA IMOVINA

	Građevinski objekti i zemljište	Namještaj i oprema	Vozila	Kompjuterska oprema	Ulaganja u tuđa sredstva	Investicije u toku	Poslovni prostori s pravom korištenja (MSFI 16)	Ulaganje u investicijske nekretnine	Ukupno
NABAVNA VRIJEDNOST									
Na dan 31. decembra 2021.	19.983	2.742	684	1.519	342	473	761	5156	31.660
Povećanja	-	-	-	-	-	1.032	218	-	1.250
Prenos (sa) / na		332	425	87	77	(921)	-		-
Otpisi / prodaja	-	(191)	(237)	(53)		-	(177)	-	(658)
Na dan 31. decembra 2022.	19.983	2.883	872	1.553	419	584	802	5.156	32.252
Povećanja						752	508	-	1.260
Prenos (sa) / na	32	390	-	141	104	(667)	-	-	-
Otpisi / prodaja	-	(98)	-	(75)	-	-	(411)	-	(584)
Na dan 31. decembra 2023.	20.015	3.175	872	1.619	523	669	899	5.156	32.928
ISPRAVKA VRIJEDNOSTI									
Na dan 31. decembra 2021.	4.815	1.809	442	1.103	86	-	360	676	9.291
Amortizacija	226	278	81	166	18	-	189	67	1.025
Otpisi	-	(191)	(237)	(53)	-	-	(177)	-	(658)
Na dan 31. decembra 2022.	5.041	1.896	286	1.216	104	-	372	743	9.658
Amortizacija	231	268	112	137	22	-	210	67	1.047
Otpisi / prodaja	-	(80)	-	(75)	-	-	(411)	-	(566)
Na dan 31. decembra 2023.	5.272	2.084	398	1.278	126	-	171	810	10.139
NETO KNJIGOVODSTVENA VRIJEDNOST									
Na dan 31. decembra 2023.	14.743	1.091	478	340	397	666	728	4.346	22.789
Na dan 31. decembra 2022.	14.942	987	590	336	315	581	430	4.413	22.594

Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2023.

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

21. NEMATERIJALNA IMOVINA

	Softveri i licence
NABAVNA VRIJEDNOST	
Na dan 31. decembra 2021.	1.112
Povećanja	-
Aktivacija	112
Otpisi / prodaja	(8)
Na dan 31. decembra 2022.	1.216
Povećanja	-
Aktivacija	77
Otpisi / prodaja	-
Na dan 31. decembra 2023.	1.293
ISPRAVKA VRIJEDNOSTI	
Na dan 31. decembra 2021.	523
Amortizacija	108
Otpisi	(7)
Na dan 31. decembra 2022.	624
Amortizacija	106
Otpisi / prodaja	-
Na dan 31. decembra 2023.	730
NETO KNJIGOVODSTVENA VRIJEDNOST	
Na dan 31. decembra 2023.	563
Na dan 31. decembra 2022.	592

Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2023.

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

22. OSTALA IMOVINA I POTRAŽIVANJA

	31. decembar 2023.	31. decembar 2022.
Unaprijed plaćeni troškovi	318	215
Zalihe	14	20
Odgođeni prihod	-	(25)
	332	210

23. FINANSIJSKE OBAVEZE PO AMORTIZOVANOM TROŠKU

	31. decembar 2023.	31. decembar 2022.
Depoziti od banaka i drugih finansijskih institucija	13.447	3.941
Depoziti od klijenata	937.491	902.225
Uzeti krediti – subordinirani dug	30.015	15.001
Obaveze po osnovu najmova	729	430
Ostale finansijske obaveze po amortizovanom trošku	1.951	1.903
	983.633	923.500

23.1. DEPOZITI OD BANAKA I DRUGIH FINANSIJSKIH INSTITUCIJA

	31. decembar 2023.	31. decembar 2022.
Depoziti po viđenju:		
U domaćoj valuti	8.276	3.836
U stranim valutama	5.171	105
	13.447	3.941

Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2023.

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

23.2. DEPOZITI OD KLIJENATA

	31. decembar 2023.	31. decembar 2022.
Depoziti po viđenju:		
<i>Pravna lica:</i>		
U domaćoj valuti	349.506	452.867
U stranim valutama	9.874	9.299
	<u>359.380</u>	<u>462.166</u>
<i>Fizička lica:</i>		
U domaćoj valuti	65.183	56.340
U stranim valutama	18.972	17.106
	<u>84.155</u>	<u>73.446</u>
<i>Namjenski depoziti:</i>		
U domaćoj valuti	347.978	202.871
U stranim valutama	378	249
	<u>348.356</u>	<u>203.120</u>
	<u>791.891</u>	<u>738.732</u>
Oročeni depoziti:		
<i>Pravna lica:</i>		
U domaćoj valuti	57.046	83.376
U stranim valutama	26.893	24.633
	<u>83.939</u>	<u>108.009</u>
<i>Fizička lica:</i>		
U domaćoj valuti	23.596	21.262
U stranim valutama	26.812	27.281
	<u>50.408</u>	<u>48.543</u>
<i>Namjenski depoziti:</i>		
U domaćoj valuti	10.451	6.835
U stranim valutama	802	106
	<u>11.253</u>	<u>6.941</u>
	<u>145.600</u>	<u>163.493</u>
	<u>937.491</u>	<u>902.225</u>

Kamatne stope na depozite po viđenju u 2023. godini iznosile su od 0,00% do 0,01%, a kamatne stope na oročene depozite su iznosile 0,20% do 2,25%.

23.3. UZETI KREDITI - SUBORDINIRANI DUG

Između Vlade FBiH, koju zastupa Ministarstvo finansija FBiH, 12. maja 2022. godine potpisan je Ugovor o kreditu po subordiniranim uslovima u iznosu od 15 miliona KM, a dana 31. maja 2023. godine potpisan je Ugovor o kreditu po subordiniranim uslovima u iznosu od 15 miliona KM. Na dan 31. decembra 2023. godine subordinirane obaveze iznose 30 miliona KM i u odnosu na kraj prethodne godine povećane su za 15 miliona KM. Odobrena sredstva namijenjena su za formiranje kreditne linije dugoročnih stambenih kredita. Rok dospjeća kredita po Ugovorima je 20 godina od dana uplate cjelokupnog iznosa sredstava. Povrat kredita se vrši jednokratno. Kamatna stopa je fiksna i iznosi 0,10% godišnje.

Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2023.

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

23.3. OBAVEZE PO OSNOVU NAJMOVA

	31. decembar 2023.	31. decembar 2022.
Obaveze za najmove	729	430
	729	430

23.4. OSTALE OBAVEZE PO AMORTIZACIONOM TROŠKU

	31. decembar 2023.	31. decembar 2022.
Ostale obaveze	870	869
Obaveze prema dobavljačima	463	139
Obračunati troškovi	332	268
Obaveze za neraspoređene prilive	285	627
Obaveze prema zaposlenicima	1	-
	1.951	1.903

24. REZERVISANJA

	31. decembar 2023.	31. decembar 2022.
Rezervisanje za zaposlene	1.124	657
Rezervisanje za potencijalne i preuzete obaveze	352	380
Rezervisanje za sudske sporove	380	380
	1.856	1.417

Promjene u rezervisanjima bile su kako slijedi:

	Naknade zaposlenim	Potencijalne i preuzete obaveze	Sudski sporovi	Ukupno
Stanje na dan 31. decembra 2021.	562	538	530	1.630
Dodatna rezervisanja (Napomena 9)	211	1.559	27	1.797
Otpuštanja zbog isplate (Napomena 9)	(116)	(1.717)	(177)	(2.010)
Stanje na dan 31. decembra 2022.	657	380	380	1.417
Dodatna rezervisanja (Napomena 9)	619	662	-	1.281
Otpuštanja zbog isplate (Napomena 9)	(152)	(690)	-	(842)
Stanje na dan 31. decembra 2023.	1.124	352	380	1.856

Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2023.

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

24. REZERVISANJA (nastavak)

Potencijalne i preuzete obaveze

Tokom svog poslovanja, Banka preuzima i kreditne obaveze koje se vode na računima u vanbilansnoj evidenciji, a koje se odnose na garancije, akreditive i neiskorišteni dio odobrenih kredita.

	31. decembar 2023.	31. decembar 2022.
Potencijalne obaveze		
Okvirni kreditni sporazumi i odobreni limiti na karticama	22.667	29.228
Preuzete obaveze		
Činidbene garancije	21.135	19.076
Plative garancije	16.993	14.729
	60.795	63.033

25. OSTALE OBAVEZE

	31. decembar 2023.	31. decembar 2022.
Obaveze prema klijentima za uplaćene rate	2.116	1.723
Odgođeni prihod	151	80
Obaveze za ostale poreze i doprinose	14	11
Obaveze iz komisionih poslova (Napomena 28.)	12	13
	2.293	1.827

26. DIONIČKI KAPITAL

Dioničari	31.12.2023.			31.12.2022.		
	Broj dionica	Iznos '000 KM	%	Broj dionica	Iznos '000 KM	%
Ministarstvo finansija FBiH	4.808.948	96.179	97,05	4.808.948	96.179	97,05
ZIF BIG INVESTICIONA GRUPA d.d. Sarajevo	36.864	737	0,74	36.864	737	0,75
Kolić Kadrija BOSNA RE d.d. SARAJEVO	11.662	233	0,24	11.324	226	0,23
	10.529	211	0,21	10.529	211	0,21
Ostali dioničari	86.918	1.738	1,76	87.256	1.745	1,76
Ukupno	4.954.921	99.098	100	4.954.921	99.098	100

Dionički kapital Banke se sastoji od 4.954.921 običnih dionica nominalne vrijednosti 20 KM. Banka je u toku 2022. godine završila proces dokapitalizacije putem zatvorene emisije dionica pretvaranjem subordiniranog duga Ministarstva finansija FBiH u dionički kapital u ukupnom iznosu od 30 miliona KM čime je vlasnički udio Ministarstva finansija FBiH u ukupnom kapitalu povećan i sada iznosi 97,05%.

Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2023.

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

27. TRANSAKCIJE S POVEZANIM STRANAMA

Tokom redovnog poslovanja ostvareno je nekoliko bankarskih transakcija s povezanim stranama.

	31.decembar 2023.	31.decembar 2022.
Potraživanja:		
Dioničari	7.844	3.361
Članovi Uprave i ključne funkcije	978	1.579
	8.822	4.940
Ulaganja:		
Dioničari	374.012	270.885
	374.012	270.885
Obaveze:		
Dioničari	308.996	367.107
Članovi Nadzornog odbora	87	84
Članovi Uprave i ključne funkcije	590	580
	309.673	367.771
Vanbilans:		
Dioničari	6.741	5.119
Članovi Uprave i ključne funkcije	19	20
	6.760	5.139
	2023.	2022.
Prihodi:		
Dioničari	4.745	3.017
Članovi Uprave i ključne funkcije	39	63
	4.784	3.080
Rashodi:		
Dioničari	349	283
	349	283
Članovima Uprave i Nadzornog odbora naknade su bile kako slijedi:	2023.	2022.
Uprava – bruto plate	423	370
Uprava – ostale naknade	82	58
Naknade članovima Nadzornog odbora (bruto)	78	95
	583	523

Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2023.

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

28. KOMISIONI POSLOVI

Sredstva kojima Banka upravlja kao povjerenik za i u ime pojedinaca, zaklada i drugih institucija ne predstavljaju sredstva Banke, stoga nisu uključena u njen bilans.

Niže u tabeli analizirana su sredstva kojima Banka upravlja za i u ime svojih klijenata:

	31. decembar 2023.	31. decembar 2022.
Plasmani		
Stanovništvo	2	2
Pravna lica	13.537	12.531
	13.539	12.533
Izvori finansiranja		
Vladine organizacije	13.467	12.462
Pravna lica	9	9
Stanovništvo	75	75
	13.551	12.546
Neto obaveza (Napomena 25.)	12	13

Banka ne snosi rizik po ovim plasmanima, a za svoje usluge ostvaruje naknadu.

Napomene uz finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2023.

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

29. UPRAVLJANJE RIZICIMA

a) Upravljanje rizikom kapitala

Ciljevi Banke prilikom upravljanja kapitalom, koji je mnogo šira kategorija od "kapitala" iskazanog u bilansu stanja su sljedeći:

- Usaglasiti se sa zahtjevima vezanim za kapital koji su propisani od strane regulatora na tržištu banaka;
- Osigurati da je Banka u mogućnosti nastaviti sa neograničenim vijekom poslovanja da bi mogla obezbijediti povrat dioničarima, kao i koristi ostalim učesnicima na tržištu; i
- Održavati jaku kapitalnu osnovu koja će podržati razvoj poslovanja Banke.

Od Banke se očekuje da održava adekvatan odnos duga i kapitala. Pokazatelji solventnosti su kao što slijedi:

	31. decembar 2023.	31. decembar 2022.
Dug	983.633	923.500
Kapital	125.094	119.680
Omjer duga i kapitala	7,86	7,72

Dug je definisan kao finansijske obaveze po amortizovanom trošku, kao što je prezentirano u napomeni 23. Kapital uključuje dionički kapital i zadržanu dobit.

Adekvatnost kapitala i korištenje regulatornog kapitala prati Uprava Banke, uzimajući u obzir smjernice FBA, koje su razvijene u svrhu supervizije. Zahtijevane informacije se podnose FBA kvartalno.

FBA zahtjeva od svake banke: (a) da održava minimalni iznos neto (regulatornog) kapitala banke u iznosu 15 miliona KM; i (b) da održava odnos neto (regulatornog) kapitala i rizika ponderisane imovine u visini od minimalno 12%.

Prema FBA odluci regulatorni kapital Banke podijeljen je u dva dijela:

- Tier 1 kapital ili Osnovni kapital: 117,8 miliona KM (2023: redovne dionice i zadržana dobit koja je od strane dioničara Banke raspoređena, na neodređeno vrijeme, za pokrivanje budućih finansijskih neto gubitaka (ako ih bude), umanjeni za nematerijalnu imovinu i odgođenu poreznu imovinu); i
- Tier 2 kapital ili Dopunski kapital: 30 miliona KM (2023: subordinirani dug, uvećani/umanjeni za regulatorne rezerve).

Rizik ponderisane aktive odražava procjenu kreditnog, tržišnog i ostalih rizika povezanih sa tim sredstvima, uzimajući u obzir prihvatljiv kolateral ili garancije. Sličan tretman je usvojen za izloženost po bilansnim pozicijama, sa određenim korekcijama u svrhu preciznijeg iskazivanja prirode potencijalnih gubitaka.

Na dan 31. decembra 2023. i 2022. godine Banka je bila usaglašena sa svim eksterno nametnutim zahtjevima vezanim za kapital. Na dan 31. decembra 2023. godine, stopa adekvatnosti kapitala Banke, iznosila je 33,30% (31. decembar 2022: 33,61%).

Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2023.

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

29. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

a) Upravljanje rizikom kapitala (nastavak)

	31. decembar 2023.	31. decembar 2022.
Osnovni kapital – Tier 1 kapital		
Redovne dionice	99.098	99.098
Rezerve	19.998	18.766
Revalorizacione rezerve	648	584
Manje: Nematerijalna imovina	(563)	(586)
Manje: Odgođena porezna imovina koja zavisi o budućoj profitabilnosti i ne proizlazi iz privremenih razlika umanjenih za povezane porezne obaveze	(1.386)	-
Ukupno Osnovni kapital	117.795	117.862
Dopunski kapital - Tier 2 kapital		
Opšte regulatorne rezerve prema FBA regulativi	-	-
Subordinirani dug	30.000	15.000
Ukupno Dopunski kapital	30.000	15.000
Umanjenja od kapitala		
Nedostajuće regulatorne rezerve	-	-
Neto kapital	147.795	132.862
Rizik ponderisane aktive	425.760	379.904
Ponderisani operativni rizik (nerevidirano)	18.093	15.414
Ukupno ponderisani rizici	443.853	395.318
Adekvatnost kapitala (%)	33,30%	33,61%

Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2023.

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

29. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

b) Upravljanje finansijskim rizikom

Odjel za likvidnost, upravljanje aktivom i pasivom u Banci pruža podršku poslovanju, koordinira pristup domaćem i međunarodnim tržištima, nadgleda i upravlja finansijskim rizikom koji se odnose na poslovanje Banke kroz interne izvještaje o riziku kojima se analizira izloženost po stepenu i uticaju rizika. Ovi rizici uključuju tržišni rizik (uključujući devizni rizik i rizik kamatne stope na fer vrijednost), kreditni rizik, rizik likvidnosti i rizik kamatne stope na novčani tok.

Tržišni rizik

Uslijed svojih aktivnosti, Banka je primarno izložena finansijskim rizicima promjena kurseva stranih valuta, te promjena kamatnih stopa (vidjeti ispod tačke *Devizni rizik i Rizik kamatne stope*). Izloženosti tržišnom riziku se analiziraju pomoću analize osjetljivosti. Nije bilo promjena u izloženosti Banke tržišnom riziku ili načinu na koji Banka upravlja i mjeri taj rizik.

Devizni rizik

Banka obavlja određene transakcije denominirane u stranim valutama. Dakle, dolazi do izloženosti promjenama kursa stranih valuta.

Knjigovodstvena vrijednost monetarnih sredstava i monetarnih obaveza Banke u stranoj valuti je na dan izvještavanja kako slijedi:

Na dan 31. decembar 2023.

IMOVINA	KM	EUR	USD	Ostale valute	Ukupno
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	88.437	17.645	1.439	2.046	109.567
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	-	-	-	-	-
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	985	30	-	-	1.015
Finansijska imovina po amortizovanom trošku	971.928	6.038	-	-	977.966
Odgođena porezna imovina	1.386	-	-	-	1.386
Materijalna imovina	22.789	-	-	-	22.789
Nematerijalna imovina	563	-	-	-	563
Ostala imovina i potraživanja	332	-	-	-	332
UKUPNO IMOVINA	1.086.420	23.713	1.439	2.046	1.113.618
OBAVEZE					
Finansijske obaveze po amortizovanom trošku	894.642	85.711	1.269	2.011	983.633
Obaveze za porez na dobit	356	-	-	-	356
Odgođene porezne obaveze	386	-	-	-	386
Rezervisanja	1.790	66	-	-	1.856
Ostale obaveze	2.293	-	-	-	2.293
UKUPNO OBAVEZE	899.467	85.777	1.269	2.011	988.524
NETO DEVIZNA POZICIJA	186.953	(62.064)	170	35	125.094

Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2023.

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

29. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

b) Upravljanje finansijskim rizikom (nastavak)

Devizni rizik (nastavak)

Na dan 31. decembar 2022.

IMOVINA	KM	EUR	USD	Ostale valute	Ukupno
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	195.980	30.887	1.400	2.028	230.295
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	199	-	-	-	199
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	917	28	-	-	945
Finansijska imovina po amortizovanom trošku	782.134	9.693	-	-	791.827
Unaprijed plaćeni porez na dobit	117	-	-	-	117
Materijalna imovina	22.594	-	-	-	22.594
Nematerijalna imovina	592	-	-	-	592
Ostala imovina i potraživanja	210	-	-	-	210
UKUPNO IMOVINA	1.002.742	40.608	1.400	2.028	1.046.779
OBAVEZE					
Finansijske obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	-	-	-	-	-
Finansijske obaveze po amortizovanom trošku	844.711	75.468	1.366	1.955	923.500
Odgođene porezne obaveze	355	-	-	-	355
Rezervisanja	1.368	49	-	-	1.417
Ostale obaveze	1.827	-	-	-	1.827
UKUPNO OBAVEZE	848.260	75.517	1.366	1.955	927.098
NETO DEVIZNA POZICIJA	154.482	(34.909)	34	73	119.680

Analiza osjetljivosti strane valute

Banka je uglavnom izložena valutama EUR i USD. Banka nije izložena deviznom riziku za EUR jer je konvertibilna marka fiksno vezana za EUR. U slijedećoj tabeli je prikazana analiza efekata promjene kursa KM u iznosu na povećanje ili smanjenje vrijednosti KM za 10% u odnosu na USD. 10% je stopa koja se koristi pri internom izvještavanju Uprave o riziku strane valute. Analiza se vrši samo za imovinu i obaveze nominirane u stranoj valuti i predstavlja usklađenje njihove vrijednosti na kraju perioda za promjenu kursa od 10%. Pozitivan iznos niže ukazuje na povećanje dobiti ili drugog kapitala kada KM u odnosu na relevantnu valutu jača za 10%. Za 10% slabljenja KM u odnosu na relevantnu valutu, efekat bi bio isti, ali u negativnom iznosu.

USD Efekat

	2023.	2022.
Dobit / (gubitak)	17	3

Rizik kamatne stope

Banka je izložena riziku kamatnih stopa jer plasira i pozajmljuje sredstva i po fiksnim kamatnim stopama. Izloženost Banke kamatnim stopama na finansijsku imovinu i obaveze je detaljno prikazana u dijelu koji govori o upravljanju rizikom likvidnosti (vidjeti tačku d).

Napomene uz finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2023.

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

29. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

c) Upravljanje kreditnim rizikom

Kreditni rizik se odnosi na nemogućnosti druge strane da podmiri svoje ugovorne obaveze što rezultira finansijskim gubitkom Banke. Banka je usvojila politiku da posluje samo sa kreditno pouzdanim strankama i da obezbijedi dovoljno kolaterala, gdje se pokaže kao potrebno, kao sredstvo za umanjene rizika i finansijskih gubitaka.

Izloženost Banke i kategorizacija rizičnosti klijenata se stalno nadgledaju, a ukupna vrijednost zaključenih transakcija je disperzirana između prihvaćenih klijenata. Izloženost kreditima se kontrolira ograničenjima klijenata koji se kontinuirano pregleda od strane Sektora za kreditne i operativne rizike (na nivou pojedinačnih klijenata prema zakonskim i podzakonskim ograničenjima). U pravilu, kvartalno se pregled osigurava od strane Komisije za upravljanje kreditnim rizikom.

Kontrolna funkcija upravljanja rizicima na redovnoj osnovi vrši kontrolu usklađenosti izloženosti Banke ograničenjima koje FBA propisuje Zakonom i podzakonskim aktima.

Banka nema značajne izloženosti kreditnom riziku prema bilo kojoj trećoj strani ili stranama koje imaju slične karakteristike. Banka smatra da stranke imaju slične karakteristike ukoliko su povezane strane.

Proces mjerenja umanjene vrijednosti (ECL) podrazumijeva slijedeće korake:

1. segmentacija portfolija u homogene skupine,
2. podjela portfolija na nivoe kreditnog rizika (nivoi kreditnog rizika 1, 2 i 3),
3. određivanje načina procjene umanjene vrijednosti (grupna ili individualna).

Za portfolio stanovništva izvršena je podjela u homogene grupe kako slijedi:

- stambeni krediti
- potrošački krediti,
- kreditne kartice,
- prekoračenja po tekućim računima.

Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2023.

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

29. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

c) Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

Faze kreditnog kvaliteta (stage klijenata)

Za portfolio pravnih lica izvršena je podjela u homogene grupe kako slijedi:

- izloženosti prema velikim preduzećima;
- izloženosti prema malim i srednjim preduzećima (SME);
- garancije i akreditivi (uključujući obavezujuće okvire po garancijama).

Za kategoriju finansijskih instrumenata koji nisu imali značajno povećanje kreditnog rizika od inicijalnog priznavanja ili imaju nizak kreditni rizik, očekivani kreditni gubici iskazuju se po osnovu rizika neizmirenja obaveza tokom slijedećih 12 mjeseci, odnosno imovina je kategorisana u nivo kreditnog rizika 1.

Ukoliko se kreditni rizik značajno povećao, ali ne postoji objektivni dokaz umanjenja vrijednost imovina se raspoređuje u fazu 2. Imovina koja zadovoljava kriterij objektivnog dokaza umanjenja vrijednosti (status neizmirenja obaveza) raspoređena je u nivo kreditnog rizika 3.

Banka će kao dokaz smanjenja kvalitete u odnosu na momenat inicijalnog priznavanja (prelaz iz nivoa kreditnog rizika 1 u nivo kreditnog rizika 2) koristi slijedeće pokazatelje:

- kašnjenje u otplati obaveza prema Banci u materijalno značajnom iznosu duže od 30 dana, osim u slučajevima kada Banka može dokazati da kašnjenje nije rezultat značajnog povećanja kreditnog rizika (kašnjenje zbog tehničke greške), obavezan je kriterij za raspoređivanje izloženosti u nivo kreditnog rizika 2,
- restrukturiranje izloženosti koje je u vezi sa povećanjem kreditnog rizika,
- klijent je na listi posmatranja zbog određenih kvalitativnih faktora (watch lista).

Brojanje dana kašnjenje podrazumjeva korištenje materijalnog brojača. Pod materijalno značajnim iznosom podrazumijevaju se potraživanja od:

- fizičkog lica u iznosu većem od 200 KM i 1% bilansne izloženosti dužnika, te
- pravnih lica u iznosu većem od 1.000 KM i 1% bilansne izloženosti dužnika.

Brojanje dana kašnjenja započinje danom kada je ukupan iznos svih dospjelih neizmirenih obaveza dužnika, po svim ugovornim iznosima postao materijalno značajan. Dokazi smanjenja kvaliteta mogu se opovrgnuti isključivo ukoliko postoje razumne i dostupne informacije koje ukazuju da ne postoji značajno povećanje kreditnog kvaliteta.

Način procjene podrazumjeva grupnu ili individualnu procjenu umanjenja vrijednosti.

Individualno se procjenjuju sve izloženosti koje su individualno/pojedinačno značajne, a raspoređene su u nivo kreditnog rizika 3 (status default).

Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2023.

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

29. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

c) Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

Faze kreditnog kvaliteta (stage klijenata)

Pojedinačno značajna izloženost je izloženost koja prelazi sljedeće pragove značajnosti:

- izloženosti fizičkim licima: 100.000,00 KM,
- izloženosti pravnim licima: 0,00 KM,
- izloženosti prema centralnim, regionalnim vladama i institucijama: 0,00 KM.

Banka status neizmirenja obaveza utvrđuje na nivou klijenta, tj. dužnika za sve izloženosti. Tokom pojedinačne procjene umanjjenja vrijednosti svaki ugovor klasifikovan kao pojedinačno značajan se analizira kako bi se odredilo postojanje objektivnog dokaza umanjjenja vrijednosti.

Banka ne može prerasporediti izloženosti iz nivoa kreditnog rizika 3 direktno u nivo kreditnog rizika 1.

Raspoređivanje izloženosti u niže nivoe	Izloženost	period oporavka		
		nivo kreditnog rizika 2	nivo kreditnog rizika 1	ukupno
	nerestrukturirane izloženosti raspoređene u nivo kreditnog rizika 2		3	3
	nerestrukturirane izloženosti raspoređene u nivo kreditnog rizika 3	6	3	9
	restrukturirane izloženosti koje su u trenutku restrukturiranja bile raspoređene u nivo kreditnog rizika 2		6	6
	restrukturirane izloženosti koje su u trenutku restrukturiranja bile raspoređene u nivo kreditnog rizika 3 (uključujući POCl)	12	24	36

Obračun očekivanog kreditnog gubitka ("ECL")

Umanjenje vrijednosti ECL se obračunava primjenom risk parametara PD, i LGD na izloženost (EAD – exposure at default).

PD parametar se na nivou pojedine izloženosti može interpretirati kao vjerovatnoća da će pojedina transakcija odnosno klijent u datom vremenskom periodu ispuniti definiciju statusa neizmirenja obaveza ili drugim riječima, da će na pojedinačnom nivou biti identifikovan događaj gubitka. Zato se za transakcije/klijente koji se već nalaze u defaultu pretpostavlja da je PD jednak 1.

Gubitak usljed nastupanja statusa neizmirenja obaveza (LGD parametar) predstavlja internu procjenu banke o nivou očekivanog gubitka vezanog uz izloženost u slučaju nastupanja statusa neizmirenja obaveza.

LGD treba pokriti razdoblje od ulaska u default do kraja za određenu izloženost/klijenta. FBA Uputstvom je definisano da ukoliko banka nema adekvatnu vremensku seriju, količinu i/ili kvalitet relevantnih historijskih podataka, te nije u mogućnosti da utvrdi vrijednost LGD parametra korištenjem svog modela na adekvatan i dokumentovan način, tada koristi fiksne vrijednosti tog parametra zasnovane na konzervativnim procjenama, a one ne mogu biti niže od:

- 45% za izloženosti obezbijeđene prihvatljivim kolateralom,
- 75% za izloženosti koji nisu obezbijeđene prihvatljivim kolateralom.

U skladu sa navedenim banka primjenjuje ove stope, ovisno od nivoa pokrivenosti pojedinačnih partija prihvatljivim kolateralom (nekretnine i vrijednosni papiri).

Napomene uz finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2023.

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

29. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

c) Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

Obračun očekivanog kreditnog gubitka ("ECL") (nastavak)

U decembru 2023. godine izvršeno je testiranje i validacija risk parametara.

EAD parametar

Validacija EAD urađena je putem studentovog (t-testa) koji se koristi prilikom poređenja da li dvije populacije (modelirana i ostvarena izloženost) iskazuju zajedničke karakteristike, odnosno reprezentiraju istu populaciju (portfolio).

U okviru ove analize posmatrana je promjena nivoa izloženosti kroz period od 12 mjeseci, što predstavlja horizont izračuna PD parametra. Promjena je posmatrana kvartalno za datume 12/2019-12/2020 do 09/2022-09/2023 (12 perioda), na način da je za svaki navedeni period upoređena očekivana promjena portfolija u skladu sa otplatnim planom u odnosu na ostvarenu promjenu.

PD parametar

Adekvatnost PD parametra urađena je korištenjem binomnog testa. U testiranju se vrši poređenje stvarnog broja prelazaka u default u određenoj „kohorti“ (partije koje su bile u statusu not default) na posmatrani datum, sa brojem partija koji bi se očekivao da je prešao u default prema postavkama binomnog rasporeda i PD-a koji je važio na datum posmatranja.

Dobiveni nivoi ECL ukazuju da stope PD dobivene postojećom metodom kalkulacije po svim homogenim skupinama uglavnom odgovaraju stvarnim prelascima po posmatranim godišnjim periodima.

Izuzetak se javlja za portfolio stambenih kredita. Veliki dio portfolija u ovoj homogenoj skupini ostvaren je u prethodnih nekoliko godina, te je stopa pod uticajem ranijih perioda u kojima nije bilo ulazaka s obzirom da se radilo o „novom portfoliju“. Za isti se može očekivati uravnoteženje u narednom periodu. U skladu sa svim navedenim izračun PD može ocijeniti adekvatnim.

LGD parametar

Za izračun se posmatra se period 31.12.2011-30.11.2023 za pravna lica, odnosno 30.04.2015-30.11.2023 za fizička lica.

Po osnovu dobivenih rezultata može se konstatovati da se kod portfolija pravnih lica najveći dio naplate i oporavka nekvalitetnih kredita dešava tokom prve godine nakon ulaska u default. Ukoliko se portfolio posmatra po kriteriju obezbjeđenosti kolateralom, krediti sa kolateralom iskazuju veću stopu naplate, ali kroz duži rok od pet godina. Za kredite bez kolaterala najveći dio naplata se desio tokom prve tri godine. Generalno, stopa naplate se približava „flat rate“ već nakon proteklih 5 godina. Po obje kategorije stope su ispod regulatorno propisanih, gdje se za izloženosti sa kolateralom regulatorna stopa od 45% dostigne nakon 4 godine, dok se za izloženosti bez kolaterala već tokom prve godine preostala nenaplaćena izloženost bude niža od regulatorne stope od 75%.

Po osnovu dobivenih rezultata može se konstatovati da se kod portfolija fizičkih lica, također najveći dio naplate i oporavka nekvalitetnih kredita dešava tokom prve godine nakon ulaska u default.

Ukoliko se portfolio posmatra po kriteriju obezbjeđenosti kolateralom, krediti sa kolateralom iskazuju nižu stopu naplate, što je opravdano uvažavajući da se isti u cjelosti odnose na stambene kredite, gdje je zbog prirode izvršnog postupka potreban duži rok za naplatu, a radi se i o portfoliju koji je noviji, gdje je i niska početna osnovica. Za kredite bez kolaterala najveći dio naplata i oporavaka se desio tokom prve dvije godine. Generalno, stopa naplate se približava „flat rate“ već nakon proteklih tri godine.

Napomene uz finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2023.

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

29. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

c) Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

Obračun očekivanog kreditnog gubitka ("ECL") (nastavak)

U skladu sa navedenim, kao i činjenici da je analiza provedena na osnovu excel evidencije prikupljenih podataka (izloženost u momentu ispunjenja statusa default, postojanje hipoteke kao kolaterala, datum ulaska u default i oporavka, te vremenski raspored naplate i slično) može se ocijeniti da korištenje stopa LGD iz FBA Uputstva ne dovodi do precjenjivanja mogućnosti naplate i oporavka nakon ulaska izloženosti u status default, te da su iste adekvatne za korištenje u procesu izračuna ECL.

CCF parametar

Validacija CCF parametra provodi se na način da se posmatraju sve izloženosti koje su ušle u default i to u zadnjih 36 mjeseci (fizička lica), te 72 mjeseca (pravna lica gdje je rok duži kako bi se dobio veći uzorak). Pri tome se u obzir uzimaju isključivo izloženosti po kojima je klijent mogao imati i vanbilansnu izloženost (revolving krediti, garancije, te sve vrste kartica i prekoračenja).

S obzirom na relativno mali uzorak relevantnih historijskih podataka smatra se adekvatnim korištenje faktora konverzije prema Odluci o izračunavanju kapitala banke.

Navedeni faktori se poređenjem sa kretanjem CCF za posmatrani portfolio Banke mogu ocijeniti dovoljno konzervativnim i dovoljnim da obuhvate kretanja iskorištenja vanbilasnih obaveza.

Homogene skupine

Banka je na temelju dosadašnjeg pristupa upravljanju kreditnim rizikom analizirala moguće segmentacije izloženosti i zaključila je da postoje tri glavna faktora koji odražavaju rizik:

- vrsta klijenta,
- vrsta proizvoda i
- dani kašnjenja, odnosno status izmirenja/neizmirenja obaveza.

Prema dobivenim rezultatima, izračunate vrijednosti PD parametara prema kriteriju dana kašnjenja za granularniji nivo podjele grupa (pet podgrupa dana kašnjenja: 0-7, 8-15, 16-30, 31-60 i 61-90, te tri podgrupe dana kašnjenja: 0-7, 8-30 i 31-90), imaju monotonističan trend u zavisnosti od očekivanog nivoa rizičnog profila homogene grupe.

U svim podjelama primjetna je izrazita koncentracija broja posmatranih partija u kategoriji 0-7 dana. Posljedica navedenog je da u ostalim kategorijama postoji visoka volatilnost zbog manjeg broja partija koja može dovesti do naglih i nerealnih promjena PD stopa. Navedeno je posebno izraženo za homogene skupine kod portfolija pravnih lica, te kod stambenih kredita za fizička lica.

Urađene analize pokazuju da je potrebno i u narednom periodu kontinuirano provjeravati mogućnost uvođenja novih podjela homogenih skupina, ali i to da trenutna podjela zadovoljava kriterije dovoljne brojnosti i homogenosti uključenih segmenata.

Rezultati testiranja parametara kreditnog rizika su pravovremeno dostavljena Upravi banke, te Odboru za reviziju i Nadzornom odboru kroz kvartalne izvještaje kontrolne funkcije upravljanja rizicima.

Za svaki mjesečni obračun ispravki vrijednosti isti je prije dostavljanja rezultata na saglasnost Upravi banke usaglašavan sa relevantnim organizacionim dijelovima Banke (Sektor za poslovanje sa klijentima i Sektor za kreditne i operativne rizike).

Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2023.

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

29. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

c) Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

Obračun očekivanog kreditnog gubitka ("ECL") (nastavak)

Nivo kreditnog rizika 1

Grupne ispravke vrijednosti = (PD + MEF) * LGD * EAD * D_t

PD - vjerovatnoća zadovoljavanja statusa neizvršenja obaveza,

MEF – makroekonomski faktor

LGD - stopa očekivanog gubitka u slučaju da klijent dobije status default,

EAD - izloženost po partiji,

D_t - diskontni faktor kalkulisan na osnovu EKS i perioda t (t ≤ 1).

U slučaju da je izračunati ECL po pojedinačnoj izloženosti manji od minimalnih procenata definisanih Programom o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka te Metodologijom za mjerenje umanjavanja vrijednosti kredita i ostale finansijske aktive primjenjuju se minimalni procenti (za izloženosti sa niskim rizikom - 0,1% izloženosti a za ostale izloženosti - 0,5% izloženosti).

Nivo kreditnog rizika 2

Za kredite klasifikovane u nivo kreditnog rizika 2 kalkulišu se rezervisanja po principu očekivanog gubitka tokom cijelog života (lifetime PD).

Grupne ispravke vrijednosti = $\sum_1^t (PD_t + MEF_t) * LGD * EAD_t * D_t$

t₁ - obračunski period,

t_n - obračunski period uvećan za godinu,

PD_t - marginalna PD stopa za period t,

MEF – makroekonomski faktor za period t,

LGD - stopa očekivanog gubitka u slučaju da klijent dobije status default,

EAD_t - izloženost po partiji u periodu t (nedospjela glavница + dospjeli dug u obračunskom periodu),

D_t - diskontni faktor kalkulisan na osnovu EKS i perioda t.

U slučaju da je izračunati ECL po pojedinačnoj izloženosti manji od minimalnih procenata definisanih Programom o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka te Metodologijom za mjerenje umanjavanja vrijednosti kredita i ostale finansijske aktive primjenjuju se minimalni procenat od 5% izloženosti.

Nivo kreditnog rizika 3

Izračun umanjavanja vrijednosti na grupnoj osnovi za fazu 3 se vrši primjenom sljedeće formule:

ECL = PD * LGD * EAD

Vrijednost PD parametra iznosi 100%.

Pojedinačna osnova za nivo kreditnog rizika 3 podrazumijeva analizu očekivanih budućih novčanih tokova po posmatranom plasmanu te izračuna njihove sadašnje vrijednosti.

Koristi se sljedeća formula za izračun umanjavanja vrijednosti: $ECL = EAD - \sum CF_i / (1 + EIR)^{t_i}$

Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2023.

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

29. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

c) Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

Obračun očekivanog kreditnog gubitka ("ECL") (nastavak)

S obzirom da je riječ o izloženostima u statusu neizmirenja obaveze podrazumijeva se da je Banka već pokrenula adekvatne pravne radnje ili će to učiniti u najskorije vrijeme.

S toga očekivani novčani tokovi mogu biti sljedeće prirode:

- prirodno vraćanje klijenta u status uredne otplate bez aktivacije pravnih radnji (tzv. ozdravljenje klijenta)
- restrukturiranje
- nastavak plaćanja od strane trećih strana – npr. jemci, garancije i sl.
- povremena i potpuna otplata od strane klijenta ali nakon aktivacije pravnih radnji
- realizacija kolaterala
- distribucija stečajne mase po završetku stečajnog postupka.

U slučaju da je izračunati ECL po pojedinačnoj izloženosti manji od minimalnih procenata definisanih Programom o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka, te Metodologijom za mjerenje umanjena vrijednosti kredita i ostale finansijske aktive primjenjuju se:

Minimalne stope očekivanih kreditnih gubitaka za izloženosti osigurane prihvatljivim kolateralom:

R. br.	Dani kašnjenja	Minimalni očekivani kreditni gubitak
1.	do 180 dana	15%
2.	od 181 do 270 dana	25%
3.	od 271 do 365 dana	40%
4.	od 366 do 730 dana	60%
5.	od 731 do 1460 dana	80%
6.	preko 1460 dana	100%

Minimalne stope očekivanih kreditnih gubitaka za izloženosti koje nisu osigurane prihvatljivim kolateralom:

R. br.	Dani kašnjenja	Minimalni očekivani kreditni gubitak
1.	do 180 dana	15%
2.	od 181 do 270 dana	45%
3.	od 271 do 365 dana	75%
4.	od 366 do 456 dana	85%
5.	preko 456 dana	100%

Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2023.

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

29. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

c) Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

Obračun očekivanog kreditnog gubitka ("ECL") (nastavak)

Umanjenje vrijednosti za izloženosti prema centralnim vladama, regionalnim vladama i institucijama se obračunaju korištenjem formule $PD \cdot LGD \cdot EAD$.

Najmanje jednom godišnje vrši uskađivanje vrijednosti PD i LGD parametra na osnovu dostupnih istraživanja.

Za sredstva na domaćim bankama PD se svodi na mjesečni nivo u skladu sa ročnošću, kao i mogućnosti da se u kraćem roku dođe do informacija o eventualnim nepovoljnim kretanjima.

Za sredstva na računima ino banaka koriste se vrijednosti PD parametra na godišnjem nivou. Za izloženosti prema državi, entitetima, državnim institucijama, odnosno kompanijama u vlasništvu države stopa ispravki vrijednosti određena je na osnovu vrijednosti PD-a za rejting B, (Standard & Poors – S&P) te navedene stope LGD-a.

Izuzev za navedeno u dole datoj tabeli, knjigovodstvena vrijednost finansijske imovine prikazana u finansijskim izvještajima, umanjena za gubitke po osnovu umanjenja vrijednosti, predstavlja maksimalnu izloženost Banke kreditnom riziku bez uzimanja u obzir vrijednosti prikupljenih kolaterala.

	31.12.2023			31.12.2022		
	Bruto	Ispravka	Neto	Bruto	Ispravka	Neto
I. Pregled aktive	1.106.612	(17.732)	1.088.880	1.036.351	(12.875)	1.023.476
Novac i računi kod banaka	109.667	(100)	109.567	230.510	(215)	230.295
Plasmani kod banaka	5.939	(6)	5.933	9.828	(10)	9.818
Obavezna rezerva kod Centralne banke	106.625	(107)	106.518	91.721	(92)	91.629
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz dobitak ili gubitak	-	-	-	199	-	199
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali rezultat	1.025	(10)	1.015	954	(9)	945
Dati krediti i potraživanja	506.140	(13.934)	492.206	429.846	(9.876)	419.970
Dužnički instrumenti po amortizovanom trošku	376.380	(3.459)	372.921	270.884	(2.643)	268.241
Ostala imovina i potraživanja	836	(116)	720	2.409	(30)	2.379
II. Vanbilansne stavke	65.172	(352)	64.820	63.033	(379)	62.654
Plative garancije	16.993	(84)	16.908	14.729	(87)	14.642
Činidbene garancije	25.512	(119)	25.393	19.076	(90)	18.986
Preuzete neopozive obaveze	22.667	(148)	22.519	29.228	(202)	29.026
Ukupno (I+II)	1.171.774	(18.074)	1.153.700	1.099.375	(13.245)	1.085.130

Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2023.

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

29. UPRAVLJANJE RICIMA (nastavak)

c) Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

Izloženost kreditnom riziku i kolaterali

	Izloženost kreditnom riziku		Fer vrijednost kolaterala
	Neto izloženost	Nepovučeni krediti / Garancije	
Na dan 31. decembar 2023.			
Novac i novčani ekvivalenti	109.567	-	-
Plasmani kod banaka	5.933	-	-
Obavezna rezerva kod CBBH	106.518	-	-
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	-	-	-
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali rezultat	1.015	-	-
Dati krediti klijentima, neto	492.206	64.820	633.624
Dužnički instrumenti po amortizovanom trošku	372.921	-	-
Ostala potraživanja	720	-	-
	1.088.880	64.820	558.718
Na dan 31. decembar 2022.			
Novac i novčani ekvivalenti	230.295	-	-
Plasmani kod banaka	9.818	-	-
Obavezna rezerva kod CBBH	91.629	-	-
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	199	-	-
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali rezultat	945	-	-
Dati krediti klijentima, neto	419.970	62.654	558.718
Dužnički instrumenti po amortizovanom trošku	268.241	-	-
Ostala potraživanja	2.379	-	-
	1.023.476	62.654	558.718

Fer vrijednost kolaterala

	31. decembar 2023.	31. decembar 2022.
Nekretnine	576.203	509.051
Pokretnine	16.005	16.232
Vrijednosni papiri	10.941	23.832
Depoziti	30.476	9.603
Ukupno	633.625	558.718

Kašnjenja

31. decembar 2023.	Bruto kreditni portfolio			
	Nedospjelo	Do 30 dana	31 – 90 dana	
Pravna lica	252.763	231.928	20.689	146
Fizička lica	248.427	246.781	1.280	366
Ukupno	501.190	478.709	21.969	512

31. decembar 2022.	Bruto kreditni portfolio			
	Nedospjelo	Do 30 dana	31 – 90 dana	
Pravna lica	211.713	201.146	7.935	2.632
Fizička lica	211.930	210.574	1.142	214
Ukupno	423.643	411.720	9.077	2.846

Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2023.

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

29. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

c) Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA, BANAKA I DRUGIH FINANSIJSKIH ORGANIZACIJA

31.12.2023.	S1	S2	S3	Računovod stveni otpis	Ukupno	Ispravka vrijedno sti S1	Ispravka vrijednosti S2	Ispravka vrijedno sti S3	Ukupno ispravka vrijedno sti	Neto
Stambeni	175.494	359	513	52	176.366	2.433	39	193	2.665	173.701
Potrošački krediti sa karticama	71.576	443	699	2.326	72.718	1.587	45	473	2.105	70.613
Ukupno stanovništvo	247.070	802	1.212	2.378	249.084	4.020	84	666	4.770	244.314
Velika preduzeća	161.403	5.242	2.864	1.584	169.509	2.771	657	2.593	6.021	163.488
Srednja preduzeća	45.727	1.318	731	1.273	47.776	786	208	702	1.696	46.080
Mala preduzeća	33.293	6.334	144	4.475	39.771	520	783	144	1.447	38.324
Privredni klijenti	240.423	12.894	3.739	7.332	257.056	4.077	1.648	3.439	9.164	247.892
Ukupno	487.493	13.696	4.951	9.710	506.140	8.097	1.732	4.105	13.934	492.206
Banke	20.997	-	-	-	20.997	23	-	-	23	20.974

Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2023.

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

29. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

c) Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA, BANAKA I DRUGIH FINANSIJSKIH ORGANIZACIJA

31.12.2022.	S1	S2	S3	Računovod stveni otpis	Ukupno	Ispravka vrijedno sti S1	Ispravka vrijednos ti S2	Ispravka vrijedno sti S3	Ukupno ispravka vrijedno sti	Neto
Stambeni	141.810	314	240	52	142.364	871	18	142	1.031	141.333
Potrošački krediti sa karticama	68.464	691	290	2.450	69.445	911	55	257	1.224	68.221
Ukupno stanovništvo	210.274	1.005	530	2.502	211.809	1.782	73	399	2.255	209.554
Velika preduzeća	113.552	-	3.975	1.602	117.527	1.411	-	2.721	4.132	113.394
Srednja preduzeća	50.702	5.422	-	1.370	56.124	677	490	-	1.167	54.957
Mala preduzeća	38.184	4.503	1.699	2.972	44.386	446	377	1.499	2.322	42.064
Privredni klijenti	202.438	9.925	5.673	5.944	218.036	2.534	867	4.220	7.621	210.415
Ukupno	412.712	10.930	6.203	8.446	429.845	4.316	940	4.619	9.876	419.970
Banke	31.581	-	-	-	31.581	34	-	-	34	31.547

Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2023.

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

29. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)
c) Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

POTRAŽIVANJA OD KLIJENATA-STAGE 1

31.12.2023.	Nije u kašnjenju	Kašnjenje do 30 dana	Od 31-60 dana	Od 61-90 dana	Ukupno
Stambeni	175.193	301	-	-	175.494
Potrošački krediti sa karticama	70.717	859	-	-	71.576
Ukupno stanovništvo	245.910	1.160	-	-	247.070
Velika preduzeća	156.272	5.131	-	-	161.403
Srednja preduzeća	37.635	8.092	-	-	45.727
Mala preduzeća	28.343	4.950	-	-	33.293
Privredni klijenti	222.250	18.173	-	-	240.423
Ukupno	468.160	19.333	-	-	487.493
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-
Potraživanja od banaka	20.997	-	-	-	20.997
31.12.2022.	Nije u kašnjenju	Kašnjenje do 30 dana	Od 31-60 dana	Od 61-90 dana	Ukupno
Stambeni	141.454	356	-	-	141.810
Potrošački krediti sa karticama	67.844	620	-	-	68.464
Ukupno stanovništvo	209.298	976	-	-	210.274
Velika preduzeća	113.552	-	-	-	113.552
Srednja preduzeća	47.828	2.874	-	-	50.702
Mala preduzeća	33.526	4.658	-	-	38.184
Privredni klijenti	194.906	7.532	-	-	202.438
Ukupno	404.204	8.508	-	-	412.712
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-
Potraživanja od banaka	31.581	-	-	-	31.581

Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2023.

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

29. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

c) Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

POTRAŽIVANJA OD KLIJENATA-STAGE 2

31.12.2023.	Nije u kašnjenju	Kašnjenje do 30 dana	Od 31-60 dana	Od 61-90 dana	Preko 90 dana	Ukupno
Stambeni	170	-	189	-	-	359
Potrošački krediti sa karticama	147	120	177	-	-	443
Ukupno stanovništvo	316	120	366	-	-	802
Velika preduzeća	5.242	-	-	-	-	5.242
Srednja preduzeća	1.318	-	-	-	-	1.318
Mala preduzeća	3.673	2.516	146	-	-	6.334
Privredni klijenti	10.232	2.516	146	-	-	12.894
Ukupno	10.548	2.636	512	-	-	13.696
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od banaka	-	-	-	-	-	-

31.12.2022.	Nije u kašnjenju	Kašnjenje do 30 dana	Od 31-60 dana	Od 61-90 dana	Preko 90 dana	Ukupno
Stambeni	200	-	115	-	-	315
Potrošački krediti sa karticama	474	118	49	50	-	691
Ukupno stanovništvo	674	118	164	50	-	1.006
Velika preduzeća	-	-	-	-	-	-
Srednja preduzeća	4.323	41	1.058	-	-	5.422
Mala preduzeća	2.519	410	1.534	40	-	4.503
Privredni klijenti	6.842	451	2.592	40	-	9.925
Ukupno	7.516	569	2.756	90	-	10.931
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od banaka	-	-	-	-	-	-

Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2023.

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

29. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

c) Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

POTRAŽIVANJA OD KLIJENATA-STAGE 3

31.12.2023.	Nije u kašnjenju	Kašnjenje do 30 dana	Od 31-60 dana	Od 61-90 dana	Preko 90 dana	Ukupno
Stambeni	-	-	-	-	535	535
Potrošački krediti sa karticama	89	35	32	8	513	677
Ukupno stanovništvo	89	35	32	8	1.049	1.212
Velika preduzeća	-	-	-	-	2.864	2.864
Srednja preduzeća	-	-	-	-	731	731
Mala preduzeća	-	-	-	-	144	144
Privredni klijenti	-	-	-	-	3.739	3.739
Ukupno	89	35	32	8	4.787	4.951
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od banaka	-	-	-	-	-	-

31.12.2022.	Nije u kašnjenju	Kašnjenje do 30 dana	Od 31-60 dana	Od 61-90 dana	Preko 90 dana	Ukupno
Stambeni	-	-	-	-	245	245
Potrošački krediti sa karticama	3	-	-	-	240	243
Ukupno stanovništvo	3	-	-	-	485	488
Velika preduzeća	-	-	-	-	3.975	3.975
Srednja preduzeća	-	-	-	-	-	-
Mala preduzeća	-	-	-	-	1.698	1.698
Privredni klijenti	-	-	-	-	5.673	5.673
Ukupno	3	-	-	-	6.158	6.161
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od banaka	-	-	-	-	-	-

Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2023.

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

29. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

c) Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

Novac i novčana sredstva kod Centralne Banke

	31.12.2023.	31.12.2022.
Gotovina u blagajni	11.838	19.377
Obavezna rezerva kod Centralne Banke	106.625	91.721
Depoziti kod Centralne Banke	82.830	189.203
Umanjeno za: Rezervisanje za kreditne gubitke	(189)	(281)
Ukupno	201.104	300.020

	31.12.2023	31.12.2022
Plasmani kod banaka	20.997	31.581
Umanjeno za: Rezervisanje za kreditne gubitke	(23)	(34)
Ukupno	20.974	31.547

Analiza promjena u bruto knjigovodstvenoj vrijednosti plasmana bankama i pripadajućim očekivanim kreditnim gubicima je kako slijedi:

	Stage 1 pojedinačna	Stage 1 grupna	Stage 2 pojedinačna	Stage 2 grupna	Stage 3	Ukupno
Bruto knjigovodstvena vrijednost	-	31.581	-	-	-	31.581
Imovina otuđena ili otplačena (isključujući otpise)	-	(10.585)	-	-	-	(10.585)
Na 31.12.2023.	-	20.996	-	-	-	20.996

	Stage 1 pojedinačna	Stage 1 grupna	Stage 2 pojedinačna	Stage 2 grupna	Stage 3	Ukupno
Bruto knjigovodstvena vrijednost	-	33.495	-	-	-	33.495
Imovina otuđena ili otplačena (isključujući otpise)	-	(1.914)	-	-	-	(1.914)
Na 31.12.2022.	-	31.581	-	-	-	31.581

Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2023.

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

29. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

c) Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

Novac i novčana sredstva kod Centralne Banke (nastavak)

	Stage 1 pojedinačna	Stage 1 grupna	Stage 2 pojedinačna	Stage 2 grupna	Stage 3	Ukupno
ECL na 01. januar 2023.	-	(34)	-	-	-	(34)
Nova imovina kupljena ili stvorena	-	12	-	-	-	12
Na 31. decembar 2023.	-	(22)	-	-	-	(22)

	Stage 1 pojedinačna	Stage 1 grupna	Stage 2 pojedinačna	Stage 2 grupna	Stage 3	Ukupno
ECL na 01. januar 2022.	-	(67)	-	-	-	(67)
Imovina otuđena ili otplaćena (isključujući otpise)	-	33	-	-	-	33
Na 31. decembar 2022.	-	(34)	-	-	-	(34)

Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2023.

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

29. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

c) Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

Ispravka vrijednosti kredita – Velika preduzeća

Analiza promjena u bruto knjigovodstvenoj vrijednosti i pripadajućim ECL je kako slijedi:

	Stage 1 pojedinačna	Stage 1 grupna	Stage 2 pojedinačna	Stage 2 grupna	Stage 3	Ukupno
Bruto knjigovodstvena vrijednost 31.12.2022.	-	113.552	-	-	3.975	117.527
Nova imovina kupljena ili stvorena	-	103.900	-	3.000	-	106.900
Imovina otuđena ili otplaćena (isključujući otpise)	-	(64.104)	-	-	(1.111)	(65.215)
Prelasci u Stage 1	-	-	-	-	-	-
Prelasci u Stage 2	-	(2.242)	-	2.242	-	-
Prelasci u Stage 3	-	-	-	-	-	-
Promjena kategorije po ZoR	-	10.297	-	-	-	10.297
Računovodstveni otpis	-	-	-	-	-	-
Na 31. decembar 2023.	-	161.403	-	5.242	2.864	169.509

	Stage 1 pojedinačna	Stage 1 grupna	Stage 2 pojedinačna	Stage 2 grupna	Stage 3	Ukupno
Bruto knjigovodstvena vrijednost 31.12.2021.	-	93.253	-	1.730	4.484	99.467
Nova imovina kupljena ili stvorena	-	75.515	-	-	-	75.515
Imovina otuđena ili otplaćena (isključujući otpise)	-	(55.216)	-	(1.730)	(509)	(57.455)
Prelasci u Stage 1	-	-	-	-	-	-
Prelasci u Stage 2	-	-	-	-	-	-
Prelasci u Stage 3	-	-	-	-	-	-
Promjena kategorije po ZoR	-	-	-	-	-	-
Računovodstveni otpis	-	-	-	-	-	-
Na 31. decembar 2022.	-	113.552	-	-	3.975	117.527

Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2023.

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

29. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

c) Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

Ispravka vrijednosti kredita – Velika preduzeća (nastavak)

	Stage 1 pojedinačna	Stage 1 grupna	Stage 2 pojedinačna	Stage 2 grupna	Stage 3	Ukupno
ECL rezervisanja na 31. decembar 2022.	-	1.411	-	-	2.721	4.132
Nova imovina kupljena ili stvorena	-	1.833	-	151	-	1.983
Imovina otuđena ili otplaćena (isključujući otpise)	-	(601)	-	-	(128)	(729)
Prelasci u Stage 1	-	-	-	-	-	-
Prelasci u Stage 2	-	(506)	-	506	-	-
Prelasci u Stage 3	-	-	-	-	-	-
Uticaj na konačni ECL izloženosti koje su tokom godine prelazile iz jednog u drugi Stage	-	479	-	-	-	479
Promjena kategorije po ZoR	-	156	-	-	-	156
Unwind diskonta	-	-	-	-	-	-
Promjene u ugovorenim novčanim tokovima zbog modifikacija koje nisu rezultat prestanka priznavanja	-	-	-	-	-	-
Promjene u modelima i inputima za ECL kalkulacije	-	-	-	-	-	-
Računovodstveni otpis	-	-	-	-	-	-
Na 31. decembar 2023.	-	2.772	-	657	2.593	6.021

	Stage 1 pojedinačna	Stage 1 grupna	Stage 2 pojedinačna	Stage 2 grupna	Stage 3	Ukupno
ECL rezervisanja na 31. decembar 2021.	-	456	-	87	1.150	1.693
Nova imovina kupljena ili stvorena	-	975	-	-	-	975
Imovina otuđena ili otplaćena (isključujući otpise)	-	(20)	-	(87)	1.571	1.464
Prelasci u Stage 1	-	-	-	-	-	-
Prelasci u Stage 2	-	-	-	-	-	-
Prelasci u Stage 3	-	-	-	-	-	-
Uticaj na konačni ECL izloženosti koje su tokom godine prelazile iz jednog u drugi Stage	-	-	-	-	-	-
Promjena kategorije po ZoR	-	-	-	-	-	-
Unwind diskonta	-	-	-	-	-	-
Promjene u ugovorenim novčanim tokovima zbog modifikacija koje nisu rezultat prestanka priznavanja	-	-	-	-	-	-
Promjene u modelima i inputima za ECL kalkulacije	-	-	-	-	-	-
Računovodstveni otpis	-	-	-	-	-	-
Na 31. decembar 2022.	-	1.411	-	-	2.721	4.132

Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2023.

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

29. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

c) Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

Ispravka vrijednosti kredita – Srednja i mala preduzeća

Analiza promjena u bruto knjigovodstvenoj vrijednosti i pripadajućim ECL je kako slijedi:

	Stage 1 pojedinačna	Stage 1 grupna	Stage 2 pojedinačna	Stage 2 grupna	Stage 3	Ukupno
Bruto knjigovodstvena vrijednost 31.12.2022.	-	88.886	-	9.925	1.698	100.510
Nova imovina kupljena ili stvorena	-	39.208	-	3.878	-	43.086
Imovina otuđena ili otplaćena (isključujući otpise)	-	(37.777)	-	(6.421)	(878)	(45.076)
Prelasci u Stage 1	-	1.444	-	(1.444)	-	-
Prelasci u Stage 2	-	(2.444)	-	2.444	-	-
Prelasci u Stage 3	-	-	-	(731)	731	-
Promjena kategorije po ZoR	-	(10.297)	-	-	-	(10.297)
Računovodstveni otpis	-	-	-	-	(676)	(676)
Na 31. decembar 2023.	-	79.020	-	7.652	875	87.547

	Stage 1 pojedinačna	Stage 1 grupna	Stage 2 pojedinačna	Stage 2 grupna	Stage 3	Ukupno
Bruto knjigovodstvena vrijednost 31.12.2021	-	54.983	-	20.877	9.854	85.714
Nova imovina kupljena ili stvorena	-	54.172	-	5.510	-	59.682
Imovina otuđena ili otplaćena (isključujući otpise)	-	(25.273)	-	(11.457)	(6.295)	(43.026)
Prelasci u Stage 1	-	6.037	-	(6.037)	-	-
Prelasci u Stage 2	-	(1.032)	-	1.032	-	-
Prelasci u Stage 3	-	-	-	-	-	-
Računovodstveni otpis	-	-	-	-	-	-
Na 31. decembar 2022.	-	88.886	-	9.925	1.698	100.510

Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2023.

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

29. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

c) Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

Ispravka vrijednosti kredita – Srednja i mala preduzeća (nastavak)

	Stage 1 pojedinačna	Stage 1 grupna	Stage 2 pojedinačna	Stage 2 grupna	Stage 3	Ukupno
ECL rezervisanja na 31. decembar 2022.	-	1.124	-	867	1.498	3.489
Nova imovina kupljena ili stvorena	-	685	-	288	-	973
Imovina otuđena ili otplaćena (isključujući otpise)	-	(338)	-	(306)	(679)	(1.323)
Prelasci u Stage 1	-	24	-	(24)	-	-
Prelasci u Stage 2	-	(498)	-	498	-	-
Prelasci u Stage 3	-	-	-	(79)	79	-
Uticao na konačni ECL izloženosti koje su tokom godine prelazile iz jednog u drugi Stage	-	465	-	(252)	623	836
Unwind diskonta	-	-	-	-	-	(676)
Promjene u ugovorenim novčanim tokovima zbog modifikacija koje nisu rezultat prestanka priznavanja	-	-	-	-	-	-
Promjene u modelima i inputima za ECL kalkulacije	-	-	-	-	-	-
Promjena kategorije po ZoR	-	(156)	-	-	-	-
Računovodstveni otpis	-	-	-	-	(676)	(676)
Na 31. decembar 2023.	-	1.306	-	991	846	3.142

	Stage 1 pojedinačna	Stage 1 grupna	Stage 2 pojedinačna	Stage 2 grupna	Stage 3	Ukupno
ECL rezervisanja na 31. decembar 2021.	-	473	-	1.330	4.318	6.121
Nova imovina kupljena ili stvorena	-	719	-	328	-	1.047
Imovina otuđena ili otplaćena (isključujući otpise)	-	(118)	-	(366)	(959)	(1.443)
Prelasci u Stage 1	-	64	-	(64)	-	-
Prelasci u Stage 2	-	(99)	-	99	-	-
Prelasci u Stage 3	-	-	-	-	-	-
Uticao na konačni ECL izloženosti koje su tokom godine prelazile iz jednog u drugi Stage	-	85	-	(460)	-	(375)
Unwind diskonta	-	-	-	-	-	-
Promjene u ugovorenim novčanim tokovima zbog modifikacija koje nisu rezultat prestanka priznavanja	-	-	-	-	-	-
Promjene u modelima i inputima za ECL kalkulacije	-	-	-	-	-	-
Računovodstveni otpis	-	-	-	-	(1.861)	(1.861)
Na 31. decembar 2022.	-	1.124	-	867	1.498	3.489

Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2023.

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

29. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

c) Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

Ispravka vrijednosti kredita – Potrošački krediti

Analiza promjena u bruto knjigovodstvenoj vrijednosti i pripadajućim ECL je kako slijedi:

	Stage 1 pojedinačna	Stage 1 grupna	Stage 2 pojedinačna	Stage 2 grupna	Stage 3	Ukupno
Bruto knjigovodstvena vrijednost 31.12.2022.	-	68.463	-	692	290	69.445
Nova imovina kupljena ili stvorena	-	20.796	-	-	-	20.796
Imovina otuđena ili otplaćena (isključujući otpise)	-	(17.358)	-	(113)	(22)	(17.493)
Prelasci u Stage 1	-	52	-	(52)	-	-
Prelasci u Stage 2	-	(127)	-	127	-	-
Prelasci u Stage 3	-	(251)	-	(209)	460	-
Promjene u ugovorenim novčanim tokovima zbog modifikacija koje nisu rezultat prestanka priznavanja	-	-	-	-	-	-
Računovodstveni otpis	-	(1)	-	-	(30)	(31)
Usklađivanje zbog kursnih razlika	-	-	-	-	-	-
Na 31. decembar 2023.	-	71.574	-	445	698	72.717

	Stage 1 pojedinačna	Stage 1 grupna	Stage 2 pojedinačna	Stage 2 grupna	Stage 3	Ukupno
Bruto knjigovodstvena vrijednost 31.12.2021.	-	63.289	-	234	859	64.382
Nova imovina kupljena ili stvorena	-	22.856	-	415	2	23.273
Imovina otuđena ili otplaćena (isključujući otpise)	-	(17.433)	-	(79)	(32)	(17.544)
Prelasci u Stage 1	-	30	-	(30)	-	-
Prelasci u Stage 2	-	(213)	-	213	-	-
Prelasci u Stage 3	-	(66)	-	(61)	127	127
Promjene u ugovorenim novčanim tokovima zbog modifikacija koje nisu rezultat prestanka priznavanja	-	-	-	-	-	-
Računovodstveni otpis	-	-	-	-	(666)	(666)
Usklađivanje zbog kursnih razlika	-	-	-	-	-	-
Na 31. decembar 2022.	-	68.463	-	692	290	69.445

Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2023.

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

29. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

c) Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

Ispravka vrijednosti kredita – Potrošački krediti (nastavak)

	Stage 1 pojedinačna	Stage 1 grupna	Stage 2 pojedinačna	Stage 2 grupna	Stage 3	Ukupno
ECL rezervisanja na 31. decembar 20212.	-	911	-	55	258	1.224
Nova imovina kupljena ili stvorena	-	772	-	10	2	784
Imovina otuđena ili otplaćena (isključujući otpise)	-	(92)	-	(2)	(4)	(99)
Prelasci u Stage 1	-	1	-	(1)	-	-
Prelasci u Stage 2	-	(12)	-	12	-	-
Prelasci u Stage 3	-	(173)	-	(75)	248	-
Uticaj na konačni ECL izloženosti koje su tokom godine prelazile iz jednog u drugi Stage	-	179	-	47	-	226
Računovodstveni otpis	-	-	-	-	(30)	(30)
Na 31. decembar 2023.	-	1.588	-	46	473	2.105

	Stage 1 pojedinačna	Stage 1 grupna	Stage 2 pojedinačna	Stage 2 grupna	Stage 3	Ukupno
ECL rezervisanja na 31. decembar 2020	-	321	-	12	846	1.179
Nova imovina kupljena ili stvorena	-	312	-	39	1	352
Imovina otuđena ili otplaćena (isključujući otpise)	-	280	-	(4)	(19)	257
Prelasci u Stage 1	-	-	-	-	-	-
Prelasci u Stage 2	-	(13)	-	13	-	-
Prelasci u Stage 3	-	(50)	-	(46)	96	-
Uticaj na konačni ECL izloženosti koje su tokom godine prelazile iz jednog u drugi Stage	-	61	-	41	-	102
Računovodstveni otpis	-	-	-	-	(666)	(666)
Na 31. decembar 2022.	-	911	-	55	258	1.224

Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2023.

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

29. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

c) Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

Ispravka vrijednosti kredita – Stambeni krediti

Analiza promjena u bruto knjigovodstvenoj vrijednosti i pripadajućim ECL je kako slijedi:

	Stage 1 pojedinačna	Stage 1 grupna	Stage 2 pojedinačna	Stage 2 grupna	Stage 3	Ukupno
Bruto knjigovodstvena vrijednost 31.12.2022.	-	141.810	-	314	240	142.364
Nova imovina kupljena ili stvorena	-	44.737	-	-	-	44.737
Imovina otuđena ili otplaćena (isključujući otpise)	-	(10.640)	-	(20)	(75)	(10.735)
Prelasci u Stage 1	-	-	-	-	-	-
Prelasci u Stage 2	-	(65)	-	65	-	-
Prelasci u Stage 3	-	(348)	-	-	348	-
Promjene u ugovorenim novčanim tokovima zbog modifikacija koje nisu rezultat prestanka priznavanja	-	-	-	-	-	-
Otpisi	-	-	-	-	-	-
Usklađivanje zbog kursnih razlika	-	-	-	-	-	-
Na 31. decembar 2023.	-	175.494	-	359	513	176.366

	Stage 1 pojedinačna	Stage 1 grupna	Stage 2 pojedinačna	Stage 2 grupna	Stage 3	Ukupno
Bruto knjigovodstvena vrijednost 31.12.2021	-	112.206	-	298	132	112.636
Nova imovina kupljena ili stvorena	-	38.966	-	55	-	39.021
Imovina otuđena ili otplaćena (isključujući otpise)	-	(9.277)	-	(16)	-	(9.293)
Prelasci u Stage 1	-	32	-	(32)	-	-
Prelasci u Stage 2	-	(59)	-	59	-	-
Prelasci u Stage 3	-	(58)	-	(50)	108	-
Promjene u ugovorenim novčanim tokovima zbog modifikacija koje nisu rezultat prestanka priznavanja	-	-	-	-	-	-
Otpisi	-	-	-	-	-	-
Usklađivanje zbog kursnih razlika	-	-	-	-	-	-
Na 31. decembar 2022.	-	141.810	-	314	240	142.364

Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2023.

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

29. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

c) Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

Ispravka vrijednosti kredita – Stambeni krediti (nastavak)

	Stage 1 pojedinačna	Stage 1 grupna	Stage 2 pojedinačna	Stage 2 grupna	Stage 3	Ukupno
ECL rezervisanja na 31. decembar 2022.	-	871	-	18	142	1.031
Nova imovina kupljena ili stvorena	-	681	-	-	-	681
Imovina otuđena ili otplaćena (isključujući otpise)	-	884	-	14	(26)	872
Prelasci u Stage 1	-	-	-	-	-	-
Prelasci u Stage 2	-	(6)	-	6	-	-
Prelasci u Stage 3	-	(78)	-	-	78	-
Uticaj na konačni ECL izloženosti koje su tokom godine prelazile iz jednog u drugi Stage	-	81	-	-	-	81
Na 31. decembar 2023.	-	2.433	-	38	194	2.665

	Stage 1 pojedinačna	Stage 1 grupna	Stage 2 pojedinačna	Stage 2 grupna	Stage 3	Ukupno
ECL rezervisanja na 31. decembar 2021.	-	562	-	15	90	667
Nova imovina kupljena ili stvorena	-	259	-	5	-	264
Imovina otuđena ili otplaćena (isključujući otpise)	-	51	-	(1)	1	51
Prelasci u Stage 1	-	-	-	-	-	-
Prelasci u Stage 2	-	(3)	-	(21)	24	-
Prelasci u Stage 3	-	(26)	-	-	26	-
Uticaj na konačni ECL izloženosti koje su tokom godine prelazile iz jednog u drugi Stage	-	28	-	20	-	49
Na 31. decembar 2022.	-	871	-	18	142	1.031

Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2023.

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

29. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

c) Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

Rezervisanja za umanjenje vrijednosti – Garancije

Analiza promjena u bruto knjigovodstvenoj vrijednosti i pripadajućim ECL je kako slijedi:

	Stage 1 pojedinačna	Stage 1 grupna	Stage 2 pojedinačna	Stage 2 grupna	Stage 3	Ukupno
Bruto knjigovodstvena vrijednost 31.12.2022.	-	33.239	-	566	-	33.805
Nova imovina kupljena ili stvorena	-	28.575	-	110	-	28.685
Imovina otuđena ili otplaćena (isključujući otpise)	-	(19.420)	-	(565)	-	(19.985)
Prelasci u Stage 1	-	-	-	-	-	-
Prelasci u Stage 2	-	(235)	-	235	-	-
Prelasci u Stage 3	-	-	-	(28.685)	28.685	-
Na 31. decembar 2023.	-	42.159	-	(28.339)	28.685	42.505

	Stage 1 pojedinačna	Stage 1 grupna	Stage 2 pojedinačna	Stage 2 grupna	Stage 3	Ukupno
Bruto knjigovodstvena vrijednost 31.12.2021	-	14.102	-	8.002	-	22.104
Nova imovina kupljena ili stvorena	-	18.609	-	415	-	19.024
Imovina otuđena ili otplaćena (isključujući otpise)	-	(4.483)	-	(2.840)	-	(7.323)
Prelasci u Stage 1	-	5.011	-	(5.011)	-	-
Prelasci u Stage 2	-	-	-	-	-	-
Prelasci u Stage 3	-	-	-	-	-	-
Na 31. decembar 2022.	-	33.239	-	566	-	33.805

Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2023.

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

29. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

c) Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

Rezervisanja za umanjenje vrijednosti – Garancije (nastavak)

	Stage 1 pojedinačna	Stage 1 grupna	Stage 2 pojedinačna	Stage 2 grupna	Stage 3	Ukupno
ECL rezervisanja na 31. decembar 2022.	-	150	-	28	-	178
Nova imovina kupljena ili stvorena	-	124	-	6	-	130
Imovina otuđena ili otplaćena (isključujući otpise)	-	(86)	-	(18)	-	(104)
Prelasci u Stage 1	-	(1)	-	1	-	-
Prelasci u Stage 2	-	-	-	-	-	-
Prelasci u Stage 3	-	-	-	-	-	-
Uticao na konačni ECL izloženosti koje su tokom godine prelazile iz jednog u drugi Stage	-	-	-	-	-	-
Na 31. decembar 2023.	-	187	-	17	-	204

	Stage 1 pojedinačna	Stage 1 grupna	Stage 2 pojedinačna	Stage 2 grupna	Stage 3	Ukupno
ECL rezervisanja na 31. decembar 2021.	-	63	-	379	-	442
Nova imovina kupljena ili stvorena	-	81	-	21	-	102
Imovina otuđena ili otplaćena (isključujući otpise)	-	(17)	-	(150)	-	(167)
Prelasci u Stage 1	-	23	-	(23)	-	-
Prelasci u Stage 2	-	-	-	-	-	-
Prelasci u Stage 3	-	-	-	-	-	-
Uticao na konačni ECL izloženosti koje su tokom godine prelazile iz jednog u drugi Stage	-	-	-	(199)	-	(199)
Na 31. decembar 2022.	-	150	-	28	-	178

Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2023.

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

29. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

c) Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

Rezervisanja za umanjenje vrijednosti – Neiskorištene obaveze

Analiza promjena u bruto knjigovodstvenoj vrijednosti i pripadajućim ECL je kako slijedi:

	Stage 1 pojedinačna	Stage 1 grupna	Stage 2 pojedinačna	Stage 2 grupna	Stage 3	Ukupno
Bruto knjigovodstvena vrijednost 31.12.2022.	-	29.185	-	42	1	29.228
Nova imovina kupljena ili stvorena	-	14.827	-	116	-	14.943
Imovina otuđena ili otplaćena (isključujući otpise)	-	(21.466)	-	(38)	(1)	(21.504)
Prelasci u Stage 1	-	-	-	-	-	-
Prelasci u Stage 2	-	-	-	-	-	-
Prelasci u Stage 3	-	-	-	-	-	-
Na 31. decembar 2023.	-	22.546	-	120	-	22.667

	Stage 1 pojedinačna	Stage 1 grupna	Stage 2 pojedinačna	Stage 2 grupna	Stage 3	Ukupno
Bruto knjigovodstvena vrijednost 31.12.2021.	-	22.880	-	288	-	23.168
Nova imovina kupljena ili stvorena	-	22.085	-	36	-	22.121
Imovina otuđena ili otplaćena (isključujući otpise)	-	(15.775)	-	(286)	-	(16.061)
Prelasci u Stage 1	-	1	-	(1)	-	-
Prelasci u Stage 2	-	(5)	-	5	-	-
Prelasci u Stage 3	-	-	-	(1)	1	-
Na 31. decembar 2022.	-	29.185	-	42	1	29.228

Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2023.

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

29. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

c) Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

Rezervisanja za umanjenje vrijednosti – Neiskorištene obaveze (nastavak)

	Stage 1 pojedinačna	Stage 1 grupna	Stage 2 pojedinačna	Stage 2 grupna	Stage 3	Ukupno
ECL rezervisanja na 31. decembar 2022.	-	200	-	2	-	202
Nova imovina kupljena ili stvorena	-	91	-	6	-	97
Imovina otuđena ili otplaćena (isključujući otpise)	-	(149)	-	(2)	-	(151)
Prelasci u Stage 1	-	-	-	-	-	-
Prelasci u Stage 2	-	-	-	-	-	-
Prelasci u Stage 3	-	-	-	-	-	-
Uticaj na konačni ECL izloženosti koje su tokom godine prelazile iz jednog u drugi Stage	-	-	-	-	-	-
Na 31. decembar 2023.	-	140	-	6	-	148

	Stage 1 pojedinačna	Stage 1 grupna	Stage 2 pojedinačna	Stage 2 grupna	Stage 3	Ukupno
ECL rezervisanja na 31. decembar 2021.	-	82	-	14	-	96
Nova imovina kupljena ili stvorena	-	144	-	2	-	146
Imovina otuđena ili otplaćena (isključujući otpise)	-	(26)	-	(14)	-	(40)
Prelasci u Stage 1	-	-	-	-	-	-
Prelasci u Stage 2	-	-	-	-	-	-
Prelasci u Stage 3	-	-	-	-	-	-
Uticaj na konačni ECL izloženosti koje su tokom godine prelazile iz jednog u drugi Stage	-	-	-	-	-	-
Na 31. decembar 2022.	-	200	-	2	-	202

Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2023.

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

29. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

c) Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

Granska struktura finansijske imovine

Izloženost finansijske imovine po industrijskim granama na 31. decembar 2023.

OPIS	Bruto knjigovodstvena vrijednost	Ispravka vrijednosti	Neto izloženost
1. Krediti pravnim licima			
Proizvodnja	90.202	2.491	87.711
Trgovina	69.723	1.980	67.743
Građevinarstvo	33.838	505	33.333
Poslovanje nekretninama, iznajmlj. i pos. usluge	19.489	2.975	16.514
Finansijsko posredovanje	16.681	358	16.323
Javna uprava i odbrana, obavezno soc. osig.	10.183	217	9.966
Ugostiteljstvo	1.436	65	1.371
Saobraćaj, skladištenje i komunikacije	12.440	266	12.174
Poljoprivreda	684	153	531
Ostalo	2.380	154	2.226
UKUPNO 1.	257.056	9.164	247.892
2. Krediti stanovništvu	Bruto knjigovodstvena vrijednost	Ispravka vrijednosti	Neto izloženost
Potrošački krediti sa karticama	72.718	2.105	70.613
Stambeni	176.366	2.665	173.701
UKUPNO 2.	249.084	4.770	244.314
UKUPNO (1.+ 2.)	506.140	13.934	492.206

Izloženost finansijske imovine po industrijskim granama na 31. decembar 2022.

OPIS	Bruto knjigovodstvena vrijednost	Ispravka vrijednosti	Neto izloženost
1. Krediti pravnim licima			
Proizvodnja	77.171	1.925	75.246
Trgovina	61.808	870	60.938
Građevinarstvo	32.980	1.132	31.848
Poslovanje nekretninama, iznajmlj. i pos. usluge	16.041	2.923	13.118
Finansijsko posredovanje	5.831	87	5.744
Javna uprava i odbrana, obavezno soc. osig.	10.298	159	10.139
Ugostiteljstvo	896	62	834
Saobraćaj, skladištenje i komunikacije	7.751	390	7.361
Poljoprivreda	924	10	914
Ostalo	4.337	63	4.273
UKUPNO 1.	218.037	7.621	210.416
2. Krediti stanovništvu	Bruto knjigovodstvena vrijednost	Ispravka vrijednosti	Neto izloženost
Potrošački krediti sa karticama	69.445	1.224	68.221
Stambeni	142.364	1.031	141.333
UKUPNO 2.	211.809	2.255	209.554
UKUPNO (1.+ 2.)	429.846	9.876	419.970

Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2023.

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

29. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

c) Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

Koncentracija plasmana prema Federaciji Bosne i Hercegovine

U imovini Banke značajna je koncentracija plasmana prema Federaciji Bosne i Hercegovine:

	Napomena	31. decembar 2023.	31. decembar 2022.
Obveznice:			
Ministarstvo finansija FBiH	18	374.012	270.885
Potraživanja za kamatu:			
Ministarstvo finansija FBiH	18	1.358	925
		375.370	271.810

S druge strane, značajan iznos izvora finansiranja Banke čine sredstva Federacije Bosne i Hercegovine:

	Napomena	31. decembar 2023.	31. decembar 2022.
Obaveze prema klijentima:			
Ministarstvo finansija FBiH	23	269.539	343.557
Subordinirani dug:			
Ministarstvo finansija FBiH	23	30.000	15.000
		299.539	358.557

Banka nema izloženosti van teritorije Federacije Bosne i Hercegovine.

Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2023.

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

29. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

d) Upravljanje rizikom likvidnosti

Krajnja odgovornost za upravljanje rizikom likvidnosti leži na Upravi, koja je izgradila odgovarajući okvir za upravljanje rizikom likvidnosti, a u svrhu upravljanja kratkoročnim, srednjoročnim i dugoročnim potrebama Banke za likvidnim sredstvima. Banka upravlja ovim rizikom održavanjem adekvatnih rezervi, pozajmicama od strane ostalih banaka i drugih finansijskih institucija, kao i ostalim izvorima finansiranja, a time što konstantno nadgleda prognoziranje i stvarne novčane tokove i uspoređuje rokove dospjeća finansijske imovine i obaveza.

Tabele rizika likvidnosti i kamatnih stopa

Sljedeća tabela detaljno prikazuje preostala ugovorena dospjeća Banke za finansijsku imovinu. Tabela je pripremljena na osnovu nediskontiranih novčanih tokova finansijske imovine, uključujući i kamate na tu imovinu koje će biti zarađene, osim na imovinu za koju Banka očekuje da će se novčani tok pojaviti u drugom periodu.

Dospjeće finansijske imovine

	Ponderirana prosječna efektivna kamatna stopa	Manje od 1 mjeseca	1 do 3 mjeseca	3 mjeseca do 1 godine	1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
31. decembar 2023.							
Bez kamata	-	28.785	-	-	1.015	-	29.800
Instrumenti fiksne kamatne stope	2,64	201.822	26.759	229.293	328.707	356.892	1.143.473
		230.607	26.759	229.293	329.722	356.892	1.173.273
31. decembar 2022.							
Bez kamata	-	43.091	-	-	945	-	44.036
Instrumenti fiksne kamatne stope	2,31	298.994	35.875	131.235	288.918	284.119	1.039.141
		342.085	35.875	131.235	289.863	284.119	1.083.177

Sljedeća tabela detaljno prikazuje preostala ugovorena dospjeća Banke za finansijske obaveze. Tabela je pripremljena na osnovu nediskontiranih novčanih tokova finansijskih obaveza na osnovu najranijeg datuma na koji se od Banke može tražiti da plati. Tabela uključuje novčane tokove kamata i glavnica.

Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2023.

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

29. UPRAVLJANJE RICIMA (nastavak)

d) Upravljanje rizikom likvidnosti (nastavak)

Tabele rizika likvidnosti i kamatnih stopa (nastavak)

Dospijeće za finansijske obaveze

	Ponderirana prosječna efektivna kamatna stopa	Manje od 1 mjeseca	1 do 3 mjeseca	3 mjeseca do 1 godine	1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
31. decembar 2023.							
Bez kamata	-	799.540	688	407	7.625	2.000	810.260
Instrumenti fiksne kamatne stope	0,91	21.608	27.613	51.610	47.144	30.880	178.855
		821.148	28.301	52.017	54.769	32.880	989.115
31. decembar 2022.							
Bez kamata	-	729.267	738	744	4.263	4.000	739.012
Instrumenti fiksne kamatne stope	0,54	31.431	8.086	62.498	71.281	15.348	188.644
		760.698	8.824	63.242	75.544	19.348	927.656

Banka očekuje da će ispuniti druge obaveze iz operativnih novčanih tokova i priliva od dospjelih finansijskih sredstava.

Banka ne posjeduje finansijsku imovinu vezanu za instrumente varijabilne kamatne stope. Na strani finansijske imovine došlo je do smanjenja nivoa kamatnih stopa u skladu sa kretanjima na tržištu, te povećanja učešća stambenih kredita fizičkih lica u portfoliju Banke. Generalno, finansijska aktiva iskazuje duže periode reugovaranja kamatne stope, praćeno prema pokazateljima propisanim od strane lokalnog regulatora.

Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2023.

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

30. MJERENJE FER VRIJEDNOSTI

30.1 Fer vrijednost finansijske imovine i finansijskih obaveza Banke koji se mjere po fer vrijednosti na ponavljajućem nivou, iz perioda u period

Neki od finansijske imovine i finansijskih obaveza Banke mjere se po fer vrijednosti na svaki datum izvještavanja. U nastavku su informacije o tome kako se utvrđuju fer vrijednosti ove finansijske imovine i finansijskih obaveza (posebno, tehnike vrednovanja i ulazni podaci koji se koriste)

Finansijska imovina / finansijske obaveze	Fer vrijednost na dan		Hijerarhija fer vrijednosti	Tehnike vrednovanja i ulazni podaci
	31. decembar 2023.	31. decembar 2022.		
1) Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha (vidi Napomenu 16.)	Vlasnički vrijednosni papiri koji kotiraju na berzi u Bosni i Hercegovini:	Vlasnički vrijednosni papiri koji kotiraju na berzi u drugim zemljama:	Nivo 1	Cijene koje kotiraju na aktivnom tržištu.
	<ul style="list-style-type: none"> Bosna reosiguranje d.d. Sarajevo - 958 hiljada KM Sarajevo osiguranje d.d. Sarajevo – 27 hiljada KM 	<ul style="list-style-type: none"> Srbija - 199 hiljada KM 		
2) Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali rezultat / raspoloživa za prodaju (vidi Napomenu 17.)	Vlasnički vrijednosni papiri koji kotiraju na berzi u drugim zemljama:	Vlasnički vrijednosni papiri koji kotiraju na berzi u Bosni i Hercegovini:	Nivo 1	Cijene koje kotiraju na aktivnom tržištu.
	<ul style="list-style-type: none"> Belgija - 30 hiljade KM 	<ul style="list-style-type: none"> Bosna reosiguranje d.d. Sarajevo - 886 hiljada KM Sarajevo osiguranje d.d. Sarajevo – 31 hiljada KM 		
	Vlasnički vrijednosni papiri koji kotiraju na berzi u drugim zemljama:	Vlasnički vrijednosni papiri koji kotiraju na berzi u drugim zemljama:	Nivo 2	Diskontiranje budućih novčanih tokova, gdje se za prinos uzima zadnja dostupna stopa na iste ili slične dužničke instrumente.
	Vlasnički vrijednosni papiri koji kotiraju na berzi u drugim zemljama:	Vlasnički vrijednosni papiri koji kotiraju na berzi u drugim zemljama:	Nivo 3	Cijene koje ne kotiraju na aktivnom tržištu.
	<ul style="list-style-type: none"> Belgija - 30 hiljade KM 	<ul style="list-style-type: none"> Belgija - 28 hiljade KM 		

Nije bilo prenosa između Nivoa 1 i Nivoa 2 tokom perioda.

Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2023.

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

30. MJERENJE FER VRIJEDNOSTI (nastavak)

30.2 Fer vrijednost finansijske imovine i finansijskih obaveza Banke koji se ne mjere po fer vrijednosti na ponavljajućem nivou, iz perioda u period (ali se zahtijeva objavljivanje njihove fer vrijednosti)

Osim navedenog u sljedećoj tabeli, Uprava smatra da knjigovodstveni iznosi finansijske imovine i finansijskih obaveza priznati u finansijskim izvještajima približno odgovaraju njihovim fer vrijednostima.

	31. decembar 2023.		31. decembar 2022.	
	Knjigovodstvena vrijednost	Fer vrijednost	Knjigovodstvena vrijednost	Fer vrijednost
Finansijska imovina				
<i>Kredit i potraživanja:</i>				
- Krediti dati klijentima	492.206	489.605	419.970	418.571
Finansijske obaveze				
<i>Po amortiziranom trošku:</i>				
- Obaveze prema bankama i klijentima	950.644	948.712	905.963	903.303
Hijerarhija fer vrijednosti na dan 31. decembar 2023.				
	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
Finansijska imovina				
<i>Kredit i potraživanja:</i>				
- Krediti dati klijentima	-	489.605	-	418.571
	-	489.605	-	418.571
Finansijske obaveze				
<i>Po amortiziranom trošku:</i>				
- Obaveze prema bankama i klijentima	-	948.712	-	903.303
	-	948.712	-	903.303

Fer vrijednost finansijske imovine i finansijskih obaveza uključena gore u kategorije za Nivo 2 utvrđene su prema općeprihvaćenim modelima procjenjivanja na osnovu analize diskontovanih novčanih tokova, sa diskontnom stopom kao najznačajnijim ulaznim podatkom, a koja odražava kreditni rizik ugovornih strana.

Izračun fer vrijednosti utvrđuje se putem diskontovanja budućih novčanih tokova, uz korištenje prosječne ponderisane kamatne stope na nivou BiH, objavljene od strane CBBH, odvojeno za pravna i fizička lica.

Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2023.

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

31. DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANSA STANJA


Nije bilo događaja nakon datuma bilansa koji bi zahtijevali korekcije ili objelodanjivanja u finansijskim izvještajima ili napomenama uz finansijske izvještaje.

32. ODOBRAVANJE FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA

Ove finansijske izvještaje odobrila je Uprava Banke dana 28. februara 2024. godine:


Vedran Hadžiahmetović
Predsjednik Uprave




Edin Mujagić
Član Uprave za rizike

IZVJEŠTAJ O POSLOVANJU
Za period 01.01. – 31.12.203. godine

Sarajevo, februar 2024. godine

Sadržaj:

1. UVOD	3
2. RIJEČ UPRAVE	4
3. ZNAČAJNI DOGAĐAJI NASTALI U PERIODU OD ZAVRŠETKA POSLOVNE GODINE DO DATUMA PREDAJE FINANSIJSKOG IZVJEŠTAJA.....	5
4. PLAN RAZVOJA UNION BANKE DD SARAJEVO	5
5. ISTRAŽIVANJE I RAZVOJ	6
6. OTKUP VLASTITIH DIONICA, UDJELA I PROMJENE NA KAPITALU	6
7. INFORMACIJA O POSLOVNIM SEGMENTIMA PRAVNOG LICA	6
8. FINANSIJSKI INSTRUMENTI KOJE BANKA KORISTI	8
9. CILJEVI I POLITIKE PRAVNOG LICA U VEZI SA UPRAVLJANJEM FINANSIJSKIM RIZICIMA	11
10. IZLOŽENOST BANKE TRŽIŠNOM, KREDITNOM, RIZIKU LIKVIDNOSTI I DRUGIM RIZICIMA PRISUTNIM U POSLOVANJU PRAVNOG LICA, STRATEGIJA UPRAVLJANJA RIZICIMA I OCJENA NJIHOVE EFIKASNOSTI	13
11. PRIKAZ PRAVILA KORPORATIVNOG UPRAVLJANJA	25
12. ZAVRŠNE NAPOMENE	26

Izveštaj o poslovanju
za period 01.01. – 31.12.2023. godine
(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM. osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

1. UVOD

U skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji Federacije BiH, Službene novine FBiH 15/21.


- Član 42 - pravna lica su obavezna pripremiti izvještaje koji daju objektivan prikaz poslovanja pravnog lica i njegov položaj, uključujući i opis glavnih rizika i neizvjesnosti sa kojima se pravno lice suočava.
- Član 44 (2) i 46 - Banka je dužna izvještaj o poslovanju, zajedno sa finansijskim izvještajem (izvještaj revizora), predati Finansijsko Informatičkoj Agenciji (FIA) radi javne objave.
- Član 68 (h) – eksterni revizor treba dati mišljenje o usklađenosti o poslovanju sa finansijskim izvještajem za istu poslovnu godinu.

Izveštaj o poslovanju prikazan na stranicama 3 do 26 odobren je od strane Uprave dana 28. februara 2024. godine te ga potpisuju za i u ime Banke:


Vedran Hadžiahmetović
Predsjednik Uprave


Edin Mujagić
Član Uprave za rizike




Nermin Sijerčić
Direktor Sektora za računovodstvo i kontroling

2. RIJEČ UPRAVE

Poštovani klijenti, poslovni partneri i uvaženi dioničari!

Union banka d.d. Sarajevo je, jednako kao prethodnih godina, nastavila sa snažnim rastom u svim bitnim segmentima poslovanja.

Sa velikim ponosom ističemo da smo i u 2023. godine nastavili sa rastom ukupne aktive koja je prešla iznos od 1,1 milijardu KM. Stanje bruto kredita na kraju 2023. godine iznosilo je 506 miliona KM što ponovo predstavlja dvocifren rast ovog pokazatelja u odnosu na prošlu godinu. Ostvarili smo snažan rast i u dijelu ulaganja u vrijednosne papire emitenta Vlade Federacije BiH, te smo jedna od banaka sa najvećim iznosom ulaganja u ovaj segment na bankarskom tržištu. Istovremeno, pokazatelj učešća nekvalitetnih kredita u ukupnom kreditnom portfoliju je dodatno smanjen i iznosi svega 0,99% po čemu smo jedna od najboljih banaka na tržištu Federacije BiH.

I u ovoj godini implementirana je akcija stambenih kredita namijenjenih mladima, sa fiksnom i izuzetno povoljnom kamatnom stopom. Ukupan iznos sredstava izdvojenih za ovu namjenu u iznosu od 30 miliona KM u cijelosti je iskorišten u rekordnom periodu što još jednom potvrđuje atraktivnost i kvalitetu ovog proizvoda po kojem smo postali prepoznatljiviji na cijelom tržištu.

U skladu sa usvojenom strategijom, krajem 2023. godine otvorena je nova ekspozitura u Mostaru te je tako započeo proces širenja poslovne mreže koji će se nastaviti i u narednom periodu.

Implementirali smo niz novih proizvoda i funkcionalnosti u dijelu elektronskog i mobilnog bankarstva, a sve u cilju povećanja učešća poslovanja sa stanovništvom u ukupnom portfoliju Banke.

Adekvatnost poslovanja i usaglašenost sa zakonskim i podzakonskim propisima ponovo je potvrđena nizom revizija od strane Agencije za bankarstvo Federacije BiH, poreznih i inspekcija rada kao i eksternog revizora.

U 2024. godini nastavit će se realizacija strategije daljnjeg jačanja Banke te planiranog rasta i razvoja u svim segmentima poslovanja. Rast kreditnog portfolija uz zadržavanje njegove kvalitete na dostignutom izuzetno visokom nivou ostat će u fokusu budućih aktivnosti. Nastavkom započetog procesa digitalizacije, daljnjem unapređenju poslovnih procesa, širenjem poslovne mreže dodatno ćemo unaprijediti kvalitetu usluga, a ispunjenje zahtjeva i potreba klijenata staviti na visoko mjesto naših prioriteta.

Na narednim stranicama, Uprava Union banke d.d. Sarajevo sa zadovoljstvom vam predstavlja Godišnji izvještaj za 2023. godinu koji obuhvata finansijski pregled poslovanja, revidirane finansijske izvještaje i izvještaj nezavisnog revizora.

Vedran Hadžiahmetović
Predsjednik Uprave

Edin Mujagić
Član Uprave za rizike

Leon Begić
Član Uprave za operacije

3. ZNAČAJNI DOGAĐAJI NASTALI U PERIODU OD ZAVRŠETKA POSLOVNE GODINE DO DATUMA PREDAJE FINANSIJSKOG IZVJEŠTAJA

Banka nije imala značajne događaje nastale u periodu od završetka poslovne godine do datuma predaje finansijskog izvještaja.

4. PLAN RAZVOJA UNION BANKE DD SARAJEVO

Sažetak plana razvoja Union banke d.d. Sarajevo temelji se na Poslovnoj politici i strategiji 2023. – 2025. odobrenoj od strane Nadzornog odbora Banke.

Misija

Misija Union banke je izgradnja razvojno orijentirane komercijalne banke sa širokim spektrom kvalitetnih bankarskih usluga koje odgovaraju stvarnim potrebama i mogućostima naših klijenata. Na principima naših korporativnih vrijednosti, aktivnosti banke trebaju da doprinesu privrednom razvoju i stabilnosti finansijskog sektora Bosne i Hercegovine. Preuzimanjem odgovornosti i uloge na tržištu kao jedine komercijalne banke sa većinskim državnim kapitalom, ostvarivanje održivog rasta i dugoročna briga za zajednicu u kojoj djelujemo je naše opredjeljenje. Važnu ulogu u ostvarivanju misije pridajemo uposlenicima, jer smatramo da kvaliteta i strateška prednost svake institucije ovisi o profesionalnosti, stručnosti i ulaganjima u obuku i razvoj uposlenih.

Korporativne vrijednosti

Korporativne vrijednosti Union banke predstavljaju organizacijsku kulturu, način poslovanja i rada u Banci. Ključne vrijednosti definišemo kao principe koji pozitivno djeluju na ponašanje uposlenika i doprinose prepoznatljivosti Banke kao pouzdanog i odgovornog partnera klijentima i široj zajednici. Konstantnim isticanjem ključnih vrijednosti, nastojimo ujediniti interese Banke i uposlenika i time podsticati angažman, motivaciju, zajednički duh i kvalitet rada uposlenih.

Ovih pet vrijednosti predstavljaju srž naše korporativne kulture i aktivno se primjenjuju u svakodnevnom poslovanju. Navedene vrijednosti se reflektuju u Kodeksu ponašanja Banke putem praktičnih smjernica za sve uposlenike.

Segment Stanovništvo

Banka će nuditi uobičajene proizvode i usluge za potrebe ciljanih grupa unutar tržišnog segmenta stanovništva te će nastojati obezbijediti sredstva za dugoročno namjensko kreditiranje sa specifičnim ciljevima kreditnih lica kako slijedi:

- Krediti za mlade za rješavanje stambenog pitanja,
- Namjenski krediti za energetske efikasnost,
- Krediti sa ostalim namjenama koji nemaju karakter masovne potrošnje, odnosno, doprinose dugoročnoj dobrobiti i razvoju,
- Ostali oblici kreditiranja u cilju razvoja stabilnog portfolija, smanjenja efekata koncentracija izloženosti u drugim segmentima kreditiranja i osiguranja dugoročnog stabilnog prihoda.

Segment Privreda

Banka će nastojati ostvariti kontakte i saradnju sa klijentima koji imaju vodeću poziciju ili ostvaruju značajan doprinos razvoju ekonomije.

Cijene proizvoda će se formirati na osnovu tržišnih uslova, zahtjeva kreditora kao i ukupnih efekata na sve oblike saradnje između banke i klijenta. Prodajne aktivnosti će se usklađivati sa raspoloživim izvorima finansiranja. Banka ima sljedeće prioritete prodaje i finansiranja, koji su prije svega u funkciji privrednog rasta naših klijenata i društva u cjelini:

Izveštaj o poslovanju
za period 01.01. – 31.12.2023. godine
(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

- kreditni proizvodi kojima se potiče razvoj poduzetništva,
- proizvodi koji doprinose zadržavanju istog ili povećanju broja zaposlenih pravnog lica,
- proizvodi namijenjeni jačanju segmenta malih i srednjih preduzeća,
- proizvodi kojima se promovišu energetska, ekološka i drugi oblici efikasnosti i ušteda u poslovanju,
- podrška proizvodnji, izvoznim kompanijama i razvoju turizma,
- trgovina koja podržava domaću proizvodnju,
- proizvodi koji imaju ostale svrhe finansiranja.

Banka će koristiti mogućnosti nastavka i proširenja saradnje sa različiti nivoima vlasti koji raspolažu kreditno-garantnim sredstvima.

Javni sektor i država

Banka će nastaviti aktivnosti na profiliranju i jačanju uloge „servisne banke“ za sve nivoe državne vlasti i javnih institucija. Saradnja s javnim preduzećima, institucijama, različitim nivoima vlasti, provoditi će se u svrhu jačanja pozicije Banke i kroz povezivanje različitih segmenata privrede i javnog sektora. Pružanje podrške javnom sektoru i aktivno učešće u optimizaciji modela finansiranja povoljno će djelovati na likvidnost i razvojne potencijale privrede u FBiH.

Finansijski sektor

Saradnja sa drugim finansijskim institucijama će se provoditi u cilju efikasnog upravljanja raspoloživim sredstvima i likvidnošću. Primarni kriterij saradnje sa finansijskim institucijama je disperzija i limitiranje rizika.

5. ISTRAŽIVANJE I RAZVOJ

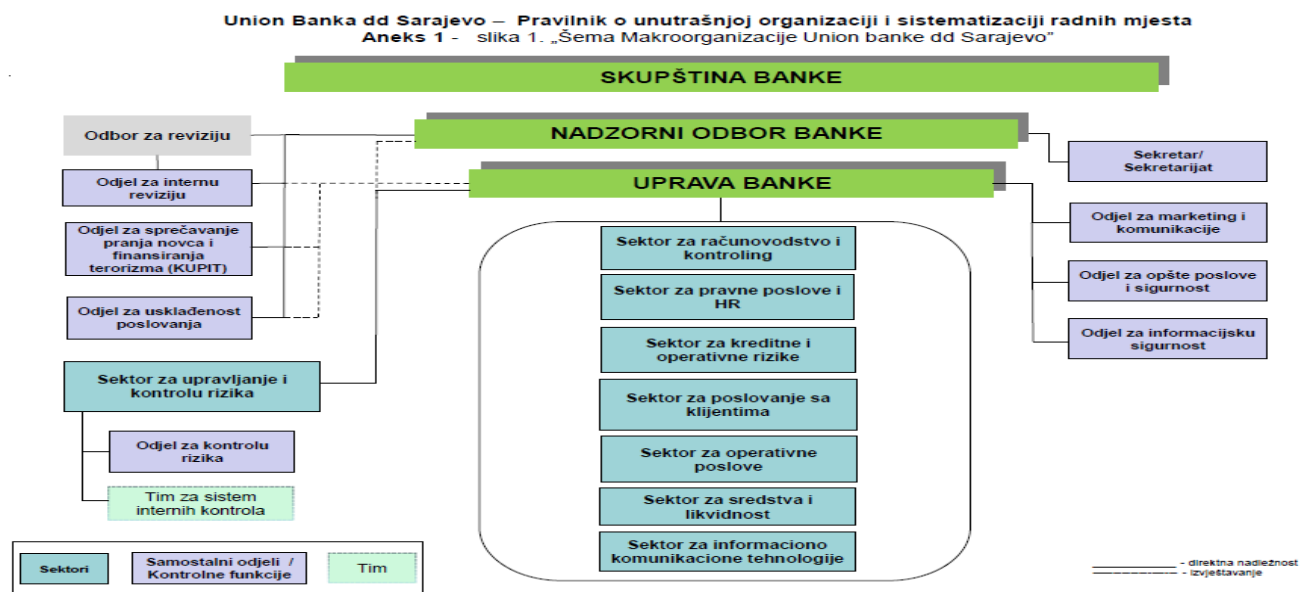
Banka nije imala aktivnosti vezano za istraživanje i razvoj.

6. OTKUP VLASTITIH DIONICA, UDJELA I PROMJENE NA KAPITALU

U toku 2023. godine banka nije vršila otkup vlastitih dionica niti je imala promjene na kapitalu vezano za emisije dionica.

7. INFORMACIJA O POSLOVNIM SEGMENTIMA PRAVNOG LICA

Poslovanje banke je organizovano kroz 8 Sektora, 6 Samostalnih odjela i Ured sekretarijata kako je prikazano u nastavku:



Sektor za kreditne i operativne rizike je organizaciona jedinica zadužena za uspostavlja procese upravljanja kreditnim i operativnim rizicima na svim nivoima organizacije Banke kroz implementaciju konkretnih aktivnosti i razvoj svijesti o rizicima bankarskog poslovanja, Pruža Podršku u implementaciji sistema interne kontrole banke, evidentiranja poznatih (potencijalnih) rizika, simulacije efekata, mjerenja učinaka, materijalizacije, predlaganja i provedbi mjera za izbjegavanje i umanjenje potencijalnih negativnih efekata.

Sektor za operativne poslove je organizaciona jedinica zadužena za obavljanje poslova unutrašnjeg platnog prometa, poslova međunarodnog platnog prometa i poslova administracije računa i zajedničkih poslova.

Sektor za poslovanje sa klijentima je organizaciona jedinica koja je nosilac aktivnosti prodaje svih proizvoda Banke namijenjenih ciljanom tržištu. Implementira konkretne prodajne i druge aktivnosti u skladu sa internim aktima i standardima Banke, obavlja monitoring konkurencije i tržišta te predlaže aktivnosti u smislu razvoja proizvoda i optimizacije procesa sa ciljem maksimiziranja ostvarenih rezultata i pozicije na tržištu ali i minimiziranja negativnih efekata.

Sektor za računovodstvo i kontroling je organizaciona jedinica koja pruža podršku poslovanju Banke kroz organizovanje računovodstva i kontrolinga u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji FBiH, Zakonom o bankama, MRS i MSFI. Obavlja poslove podrške finansijskom planiranju, analizi, kontroli poslovanja i profitabilnosti, poslove optimizacije izvora ključnih poslovnih i finansijskih informacija za potrebe upravljanja i izvještavanja te je zadužena za ispravnu primjena zakona o direktnim i indirektnim porezima na poslovne događaje.

Sektor za pravne poslove i HR je organizaciona jedinica koja je zadužena za podršku poslovanju Banke kroz postizanje usklađenosti sa zakonima, podzakonskim aktima i drugim eksternim zahtjevima, uspostavljanje, usklađivanje i unapređivanje standarda svih pravnih poslova na nivou Banke, operativnu provedbu pravnih poslova zastupanja i podrške za procese koji uključuju pravne poslove. U okviru ove organizacione jedinice obavljaju se poslovi upravljanja ljudskim resursima te je ona zadužena i za obavljanje poslova kreditne administracije i izvršenja po računima klijenata.

Sektor za informaciono komunikacione tehnologije je organizaciona jedinica koja obavlja poslove vezano za unapređenje systemske podrške, organizira njihovu primjenu, instalaciju i održavanje svih informacionih sistema, fizičko održavanje računarske i mrežne opreme, implementaciju i održavanje opreme potrebne za transakcijsku mrežu (SWIFT, CBBiH i dr.), upravljanje IT projektima i promjenama na informacionom sistemu, planiranje, dizajniranje, razvoj, testiranje i implementaciju interno razvijenih aplikacija, posredno ili neposredno pružanje podrške krajnjim klijentima banke u odnosu na bankarske usluge (ebanking, kartično poslovanje) i praćenje stabilnosti baza podataka i napredno održavanje istih.

Sektor za sredstva i likvidnost: je organizaciona jedinica koja obavljanja poslove vezano za upravljanja likvidnošću, aktivom i pasivom banke. Zaduzena je za upravljanja izvorima sredstava Banke, upravljanje deviznom pozicijom te određivanje kursne liste banke. Također upravlja poslovima vezanim za korespondentno bankarstvo i ulaganja u vrijednosne papire.

Sektor za upravljanje i kontrolu rizika je organizaciona jedinica zadužena za analizu rizika koja uključuje utvrđivanje i mjerenje, odnosno procjenjivanje, ovladavanje, praćenje i izvještavanje o rizicima banke, kontinuirano praćenje svih značajnijih rizika banke, provođenje testiranja otpornosti na stres, provjeru primjene i efikasnosti metoda i postupaka za upravljanje rizicima banke, ispitivanje i ocjenu adekvatnosti i efikasnosti internih kontrola u procesu upravljanja rizicima, ocjenu adekvatnosti i dokumentovanosti metodologija za upravljanje rizicima, učestvovanje u izradi i preispitivanju strategija i politika za upravljanje rizicima, davanje prijedloga i preporuka za efikasno upravljanje rizicima, te provođenje ostalih provjera koje su potrebne za adekvatnu kontrolu rizika.

8. FINANSIJSKI INSTRUMENTI KOJE BANKA KORISTI

Banka aktivno učestvuje na finansijskom tržištu Federacije Bosne i Hercegovine u poslovima kupovine trezorskih zapisa i obveznica izdanih od prije svega strane Federalnog Ministarstva Finansija BiH i JP Autoceste FBiH.

U toku 2023. godine Banka je kupila slijedeće vrijednosne papire:

- trezorske zapise nominalne vrijednosti KM 8.000/h. Kamata na trezorske zapise iznosi od 0,90% do 1,30% godišnje, datum dospijeca 25.10.2023. godine;
- obveznice nominalne vrijednosti KM 17.494/h. Kamata na obveznice iznosi od 2,90% do 4,69% godišnje, datum dospijeca 24.05.2023. godine;
- trezorske zapise nominalne vrijednosti KM 20.000/h. Kamata na trezorske zapise iznosi od 0,88% do 1,29% godišnje, datum dospijeca 12.06.2024. godine;
- obveznice nominalne vrijednosti KM 10.000/h. Kamata na obveznice iznosi od 2,94% do 3,19% godišnje, datum dospijeca 21.06.2028. godine;
- obveznice nominalne vrijednosti KM 16.000/h. Kamata na obveznice iznosi od 2,99% do 3,34% godišnje, datum dospijeca 27.09.2030. godine;
- obveznice nominalne vrijednosti KM 23.980/h. Kamata na obveznice iznosi od 2,99% do 4,25% godišnje, datum dospijeca 04.10.2029. godine;
- obveznice nominalne vrijednosti KM 6.990/h. Kamata na obveznice iznosi od 4,25% do 4,95% godišnje, datum dospijeca 18.10.2028. godine.
- trezorski zapisi nominalne vrijednosti KM 23.000/h. Kamata na trezorske zapise iznosi od 2,49% do 3,55%, datum dospijeca 15.05.2024. godine;
- obveznice nominalne vrijednosti KM 1.936/h. Kamata na obveznice iznosi 4,25% godišnje, datum dospijeca 29.11.2025. godine
- trezorski zapisi nominalne vrijednosti KM 19.110/h. Kamata na trezorske zapise iznosi od 3,40% do 4,20%, datum dospijeca 11.09.2024. godine.

Banka klasifikuje svu svoju finansijsku imovinu na osnovu poslovnog modela za upravljanje imovinom i ugovornih odredbi imovine, mjenjenih po:

1. Vrednovanje metodom amortiziranog troška („AC“),
2. Vrednovanje po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka („FVPL“), i
3. Vrednovanje po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit („FVOCI“).

Klasifikacija finansijskih instrumenata u pojedinu kategoriju računovodstvenog mjerenja ovisi o poslovnom modelu u kojem se pojedini instrument stiče, karakteristikama ugovorenih novčanih tokova, ali i opcijama fer vrednovanja koja su predviđena MSFI 9.

Priloženi finansijski izvještaji su sastavljeni u skladu sa konceptom historijskog troška, izuzev za vrijednosne papire mjenjenih po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka i vrijednosne papire mjenjenih po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit.

Metoda efektivne kamatne stope

Metoda efektivne kamatne stope je metoda izračuna amortizovanog troška finansijske imovine i raspoređivanja prihoda od kamata tokom određenog perioda. Efektivna kamatna stopa je kamatna stopa koja tačno diskontuje buduća novčana primanja (uključujući sve naknade koje čine sastavni dio efektivne kamatne stope, trošak transakcije i ostalih premija i rabata) kroz očekivani vijek trajanja finansijske imovine, ili gdje je to moguće, kraćeg perioda.

Finansijski instrumenti priznaju prihod na temelju efektivne kamatne stope.

Kredit i potraživanja

Kredit, plasirani depoziti i ostala potraživanja s fiksnim ili odredivim plaćanjima koja ne kotiraju na aktivnom tržištu, nastaju kad Banka daje novac dužniku bez namjere istovremene prodaje tih potraživanja ili prodaje u bliskoj budućnosti.

Banka mjeri kredite, plasirane depozite i ostala potraživanja po amortizovanom trošku ukoliko su ispunjeni sljedeći uslovi:

- Finansijsko sredstvo se drži u okviru poslovnog modela sa ciljem da se drži u svrhu prikupljanja ugovorenih novčanih tokova;
- Ugovorni uslovi finansijskog sredstva daju na određene datume novčane tokove koji su isključivo rezultat isplate glavnice i kamate (SPPI) na iznos neotplaćene glavnice.

Procjene poslovnih modela

Poslovni model odnosi se na način na koji se upravlja finansijskom imovinom radi stvaranja novčanih tokova. Drugim riječima, poslovnim modelom određuje se hoće li novčani tokovi nastati prikupljanjem ugovornih novčanih tokova, prodajom finansijske imovine ili i od jednog i od drugog. Stoga se ta ocjena ne provodi na osnovu scenarija koji se ne može razumno očekivati, kao što su „najgori mogući“ scenarij ili scenarij „stresnih uslova“.

Ukoliko su novčani tokovi nakon inicijalnog priznavanja realizovani na drugačiji način od prvobitnih očekivanja Banke, Banka ne mijenja klasifikaciju preostalih finansijskih sredstava koja se nalaze u poslovnom modelu, ali uzima u obzir ove informacije kada procjenjuje novonastala ili tek kupljena finansijska sredstva.

Koraci u postupku klasifikacije finansijskih instrumenata su:

- a) Određivanje radi li se o modifikaciji finansijskih instrumenata;
- b) Određivanje prirode bilansne stavke koja se stiče;
- c) Određivanje vrste pojedinog finansijskog instrumenta koji se stiče;
- d) Određivanje radi li se o instrumentu koji sadrži značajan kreditni rizik u trenutku sticanja;
- e) Određivanje poslovnog modela za koji se pojedini finansijski instrument stiče („BM“);
- f) Određivanje karakteristika ugovorenih novčanih tokova za pojedini finansijski instrument koji se stiče („SPPI“).

SPPI test

Određivanje karakteristika ugovorenih novčanih tokova za pojedini finansijski instrument koji se stiče provodi se isključivo i samo za dužničke instrumente i to one koji nisu dobili status POCI imovine.

Ovo određivanje se provodi u svrhu ocjenjivanja da li uslovi ugovoreni za pojedinu stavku finansijske imovine predstavljaju novčane tokove koji predstavljaju samo plaćanje glavnice i kamata na nepodmireni iznos glavnice na određene datume.

Banka vrši procjenu ugovornih uslova prema osnovnim segmentima portfolija (dugoročni krediti pravnim licima, kratkoročni krediti pravnim licima, krediti fizičkim licima, kreditne kartice, prekoračenja po tekućem računu, dužnički vrijednosti papiri i ostala finansijska aktiva).

Finansijska imovina iskazana po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha

Finansijska imovina se na ovaj način klasifikuje ako je:

- a) nabavljena s ciljem prodaje u bliskoj budućnosti ili
- b) dio identifikovanog portfolija finansijskih instrumenata koje Banka drži zajedno, i koji se ponaša po šablonu kratkoročne zarade ili
- c) derivativni instrument koji nije okarakterisan kao efektivni hedžing instrument.

Finansijska imovina može biti priznata kao finansijska imovina iskazana po fer vrijednosti iako nije "namijenjena za trgovanje" ako je:

- a) takva klasifikacija eliminiše ili značajno reducira nekonzistentnost mjerenja i priznavanja koja bi inače nastala ili
- b) finansijska imovina dio grupe finansijske imovine ili obaveza čiji je učinak mjeren na bazi fer vrijednosti, u skladu s dokumentovanim upravljanjem rizika Banke ili njenom investicijskom strategijom, i informacijama oko internog grupisanja imovine na toj osnovi ili
- c) dio ugovora koji sadrži jedan ili više ugrađenih derivativa.

Finansijska imovina priznata kao finansijska imovina iskazana po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha prikazuje se prema fer vrijednosti, sa rezultatom dobiti ili gubitkom prikazanom u izvještaju o bilansu uspjeha.

Finansijska imovina po amortizovanom trošku

Obveznice i trezorski zapisi sa fiksnim ili odredivim plaćanjima i fiksnim rokom dospjeća, za koje Banka ima pozitivnu namjeru i mogućnost da ih čuva do dospjeća, klasifikuju se po amortizovanom trošku. Knjiže se po fer vrijednosti koristeći metodu efektivne kamatne stope, umanjenom za ispravku vrijednosti, sa prihodom koji se priznaje na bazi efektivnog prihoda.

Finansijska imovina vrednovana po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit

Određene dionice, vladine obveznice i trezorski zapisi vrednuju se određivanjem fer vrijednosti i priznaju kroz ostalu sveobuhvatnu dobit. Dobit i gubitak koji nastaju zbog promjena u fer vrijednosti se priznaju direktno kao kapital, tj. revalorizacione rezerve sa izuzetkom gubitaka po umanjenju vrijednosti, kamata obračunatih po metodu efektivne kamatne stope, i dobiti i gubitaka po osnovu kursnih razlika na monetarnim sredstvima, koji se priznaju kao direktna dobit ili gubitak. U slučaju otpisa sredstva ili kad je sredstvo pretrpjelo umanjenje vrijednosti, kumulativna dobit ili gubitak koja je prethodno bila priznata kao revalorizaciona rezerva se uključuje u izvještaj o bilansu uspjeha i ostaloj sveobuhvatnoj dobiti perioda.

Dividende po vlasničkim instrumentima klasifikovanim kao "fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit" se priznaju kao dobit ili gubitak kada Banka uspostavi pravo da primi dividendu.

Umanjenje vrijednosti finansijske imovine

Finansijska imovina, osim finansijske imovine iskazane po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, se vrednuje sa ciljem identifikacije indikatora umanjenja vrijednosti na svaki datum izvještajnog perioda. Finansijska imovina je pretrpjela umanjenje vrijednosti tamo gdje je dokazano da, kao rezultat jednog ili više događaja koji su se desili nakon početnog priznanja finansijske imovine, procijenjeni budući novčani tokovi investicije su izmijenjeni.

Objektivni dokaz umanjena može uključiti:

- a) značajne finansijske teškoće strane pod ugovorom ili
- b) kašnjenje ili propust u plaćanju kamata ili glavnice ili
- c) kada postane vjerovatno da će dužnik otići pod stečaj ili finansijsku reorganizaciju.

Pojedinačno značajna finansijska imovina provjerava se zbog umanjena vrijednosti na pojedinačnoj osnovi. Preostala finansijska imovina provjerava se na grupnoj osnovi. Pojedinačno značajna finansijska imovina za koju nije prepoznato umanjene vrijednosti uključuje se u osnovicu za provjeru umanjena vrijednosti na grupnoj osnovi. U svrhu grupne procjene umanjena vrijednosti, finansijska imovina grupiše se na osnovu sličnih karakteristika kreditnog rizika.

Za finansijsku imovinu iskazanu po amortizovanom trošku, iznos umanjena je razlika između knjigovodstvene vrijednosti imovine i sadašnje vrijednosti procijenjenih budućih novčanih tokova, diskontovanih po originalnoj efektivnoj kamatnoj stopi te finansijske imovine.

Knjigovodstvena vrijednost finansijske imovine po amortizovanom trošku se umanjuje upotrebom konta ispravke vrijednosti. Kada je potraživanje nenaplativo, otpisuje se preko konta ispravke vrijednosti. Naknadne naplate ranije otpisanih iznosa se knjiže u koristi prihoda od otpisanih potraživanja. Promjene u knjigovodstvenoj vrijednosti konta ispravke vrijednosti se priznaju u izvještaju o bilansu uspjeha i ostaloj sveobuhvatnoj dobiti.

Sa izuzetkom vlasničkih instrumenta vrednovanih po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, ako se u sljedećem periodu iznos gubitka od umanjena smanji i smanjenje se objektivno može povezati sa događajem koji je nastao nakon priznavanja umanjena vrijednosti, prethodno priznati gubitak od umanjena vrijednosti se ispravlja kroz izvještaj o bilansu uspjeha i ostaloj sveobuhvatnoj dobiti u mjeri koja neće rezultirati knjigovodstvenim iznosom većim nego što bi bio amortizirani trošak da nije došlo do priznavanja umanjena vrijednosti na datum kada je umanjene vrijednosti priznato.

Prestanak priznavanja finansijske imovine

Banka prestaje priznavati finansijsku imovinu samo kada ugovorna prava na novčane tokove od finansijske imovine isteknu ili ako prenese finansijsku imovinu, pa samim tim i sve rizike i nagrade od vlasništva sredstva na drugi subjekt. Ako Banka ne prenese i zadrži suštinski sve rizike i povrate od vlasništva, i zadrži kontrolu nad finansijskom imovinom, Banka nastavlja da priznaje finansijsku imovinu.

9. CILJEVI I POLITIKE PRAVNOG LICA U VEZI SA UPRAVLJANJEM FINANSIJSKIM RIZICIMA

Nadzorni odbor usvaja Strategiju preuzimanja i upravljanja rizicima, pojedinačne politike rizika, Metodologiju interne procjene kapitalne i likvidnosne adekvatnosti Banke (Metodologija ICAAP i ILAAP), Program testiranja otpornosti na stres, te osigurava da su predmet nezavisnog pregleda od strane interne revizije.

Uprava je odgovorna za:

- uspostavljanje jasnih i dosljednih linija ovlaštenja i odgovornosti za preuzimanje i upravljanje rizicima, uključujući razgraničenja ovlaštenja i odgovornosti između Nadzornog odbora, Uprave i drugih zaposlenika uključenih u proces upravljanja rizicima, s druge strane.
- uspostavljanje adekvatne komunikacije, razmjene informacija i saradnje na svim organizacionim nivoima Banke radi provođenja Strategije, politika, procedura i ostalih internih akata za upravljanje rizikom, osiguranje odgovarajućeg broja zaposlenika sa stručnim znanjima i iskustvom u sistemu upravljanja svim rizicima, poslovima vrednovanja imovine Banke, metodologijama za identifikovanje i mjerenje, odnosno procjenu rizika kojima je Banka izložena, testiranja otpornosti na stres.

Izveštaj o poslovanju

za period 01.01. – 31.12.2023. godine

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

- određivanje ključnih zaposlenika u procesu upravljanja rizicima i osiguranja odgovarajućih zamjena za te zaposlenike, u slučaju potrebe. Banka je kod inicijalnog usklađivanja odredila nosioce ključnih funkcija koji imaju znanja adekvatna za cjelokupan proces upravljanja rizicima.
- periodični pregled, odnosno po potrebi usklađivanje Strategije, politika, procedura i ostalih internih akata za upravljanje rizicima. Upravi banke se kontinuirano dostavljaju izvještaji o pozicijama finansijskih izvještaja i informacije o ključnim parametrima rizika, što se u daljem procesu koristi kao input za usklađivanje internih akata za upravljanje rizicima.
- održavanje efikasnosti internih kontrola ugrađenih u sistem upravljanja rizicima, uključujući i osiguranje sigurnosti informacionih sistema,
- uspostavljanje odgovarajućih postupaka za procjenu utjecaja uvođenja novih proizvoda, usluga ili sistema na izloženost Banke riziku. Navedeno se sprovodi na način da se kod uvođenja novih proizvoda postupa u skladu sa odredbama internog akta Procedura za implementaciju novih i izmjene postojećih proizvoda.
- adekvatno i blagovremeno poduzimanje mjera u procesu upravljanja rizicima, u skladu sa Strategijom,
- osiguravanje adekvatnih resursa za provođenje postupka ICAAP-a, osiguravanje dokumentovanosti postupka u ICAAP-u. U prethodnoj godini Banka je djelimično izvršila unapređenje procesa ICAAP-a. Upravi banke je prezentovan Izvještaj te ključni nedostaci i slabosti u samom procesu. Uprava banke je usvojila prijedlog Izvještaja, uz davanje smjernica za daljnje unapređenje postupka planiranja i provođenje postupka.

Svi organizacioni dijelovi Banke imaju kontinuiranu komunikaciju sa Upravom banke u cilju ostvarenja upravljanja i kontrole rizika srazmjerno veličini Banke.

U skladu sa principom proporcionalnosti, Odlukom o upravljanju rizicima u banci, a uvažavajući činjenicu da Banka nije sistemski značajna u finansijskom sektoru, Nadzorni odbor je zadržao nadležnosti Odbora za rizike.

Kontrolne funkcije kroz uspostavljen sistem redovnog izvještavanja daju potrebne informacije organima upravljanja Banke o identifikovanim slabostima uz preporuke i prijedloge za poboljšanje poslovnih procesa, aktivnosti i područja upravljanja pojedinim rizicima. U skladu sa Zakonom, kontrolne funkcije minimalno jednom u toku izvještajnog perioda prisustvuju radu sjednica Odbora za reviziju i Nadzornog odbora.

Kontrolne funkcije po potrebi prisustvuju i sjednicama Uprave Banke, te se na taj način obezbjeđuje kontinuirana informiranost Uprave o rezultatima izvršenih kontrola i revizija analiziranih poslovnih procesa, aktivnosti i područja rizika.

Relevantni organizacioni dijelovi i upravljački organi Banke aktivno su uključeni u proces upravljanja i kontrole rizika na slijedeći način:

- Odjel za planiranje, finansijski kontroling i izvještavanje na dnevnoj bazi dostavlja izvještaj o promjenama na pozicijama bilansa stanja i bilansa uspjeha, a na mjesečnom nivou se analiziraju odstupanja od planiranih veličina, što je osnova za kontrolne indikatore o promjeni u nivou rizika,
- Odjel za likvidnost, upravljanje aktivom i pasivom na dnevnoj osnovi izvještava Upravu o promjenama u nivou likvidnosti (uključujući informaciju o pokazateljima koncentracije), poziciji deviznog rizika, te u slučaju značajnijih neplaniranih odliva sredstava o efektu na parametre pozicije likvidnosti, a na mjesečnom nivou članovi Uprave banke uključeni su u rad ALCO Odbora,
- Odjel za upravljanje i kontrolu rizika na mjesečnom nivou Upravi dostavlja:
 - pregled omjera i promjena u nivou kreditnog-garancijskog portfolija, odnosno kreditnog rizika,
 - izvještaj o kreditnim koncentracijama,
 - izvještaj o kamatnom riziku,
 - stres testove pozicije likvidnosti za ALCO Odbor, u skladu sa Programom o testiranju otpornosti na stres.

Izveštaj o poslovanju

za period 01.01. – 31.12.2023. godine

(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

- Odjel za upravljanje i kontrolu rizika na sedmičnoj osnovi dostavlja pokazatelje Plana oporavka Upravi banke, te organizacionim dijelovima koji učestvuju u upravljanju rizicima,
- Na kvartalnom nivou sve kontrolne funkcije prezentiraju Upravi izvještaj o izvršenim kontrolama rizika koji se dostavljaju u daljnjoj proceduri Odboru za reviziju i Nadzornom Odboru na odobrenje i usvajanje,
- Uprava i Nadzorni odbor Banke procjenjuju adekvatnost urađenih stres testova i postupka ICAAP-a i ILAAP-a na sjednicama, te po potrebi daju smjernice za izmjene i optimizaciju procesa.

U okviru pojedinačnih revizija, a sa ciljem davanja ocjene efikasnosti uspostavljenog sistema internih kontrola, kao i ocjene upravljanja svim vrstama rizika, te provjere poštivanja odredbi internih akata i zakonskih propisa vezanih za poslovanje Banke, Interna revizija (IR) provodi kontrole područja poslovanja Banke prema godišnjem planu rada Interne revizije.

U skladu sa Metodologijom rada IR sa analizom rizika i izradom matrice rizika, pojedinačni izvještaji sa nalazima, zaključcima i prijedlozima se dostavljaju Upravu Banke na informisanje, te se na sjednicama Uprave Banke razmatraju pojedinačni nalazi i prijedlozi kao i mjere za implementaciju i otklanjanje istih.

Uposlenici kontrolnih funkcija prisustvuju seminarima i edukacijama po pitanju aktuelnih tema, uključujući oblast upravljanja rizicima, te izmjene bankarske regulative i standarda. Interna revizija sačinjava i godišnji plan edukacija nastojeći da održi i unaprijedi nivo znanja iz raznovrsnih segmenata bankarskog poslovanja, te u okviru izvještaja o radu prati i izvještava o realizaciji istog Upravu Banke, Odbor za reviziju i Nadzorni odbor.

U skladu sa organizacionim izmjenama i zahtjevima nove regulative Banka je uspostavila interne procese izvještavanja o rizicima, gdje se ispunjavaju formalni zahtjevi regulative.

10. IZLOŽENOST BANKE TRŽIŠNOM, KREDITNOM, RIZIKU LIKVIDNOSTI I DRUGIM RIZICIMA PRISUTNIM U POSLOVANJU PRAVNOG LICA, STRATEGIJA UPRAVLJANJA RIZICIMA I OCJENA NJIHOVE EFIKASNOSTI

a) Upravljanje rizikom kapitala

Ciljevi Banke prilikom upravljanja kapitalom, koji je mnogo šira kategorija od "kapitala" iskazanog u bilansu stanja su sljedeći:

- Usaglasiti se sa zahtjevima vezanim za kapital koji su propisani od strane regulatora na tržištu banaka;
- Osigurati da je Banka u mogućnosti nastaviti sa neograničenim vijekom poslovanja da bi mogla obezbijediti povrat dioničarima, kao i koristi ostalim učesnicima na tržištu; i
- Održavati jaku kapitalnu osnovu koja će podržati razvoj poslovanja Banke.

Od Banke se očekuje da održava adekvatan odnos duga i kapitala. Pokazatelji solventnosti su kao što slijedi:

	31. decembar 2023.	31. decembar 2022.
Dug	983.633	923.500
Kapital	125.094	119.680
Omjer duga i kapitala	7,86	7,72

Izveštaj o poslovanju
za period 01.01. – 31.12.2023. godine
(svi iznosi su iskazani u hiljadama KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

Dug je definisan kao obaveze prema drugim bankama i finansijskim institucijama, obaveze prema klijentima te subordinirani dug. Kapital uključuje dionički kapital i zadržanu dobit.

Adekvatnost kapitala i korištenje regulatornog kapitala prati Uprava Banke, uzimajući u obzir smjernice FBA, koje su razvijene u svrhu supervizije. Zahtijevane informacije se podnose FBA kvartalno.

FBA zahtjeva od svake banke: (a) da održava minimalni iznos neto (regulatornog) kapitala banke u iznosu 15 miliona KM; i (b) da održava odnos neto (regulatornog) kapitala i rizika ponderisane imovine u visini od minimalno 12%.

Prema FBA odluci regulatorni kapital Banke podijeljen je u dva dijela:

- Tier 1 kapital ili Osnovni kapital: redovne dionice i zadržana dobit koja je od strane dioničara Banke raspoređena, na neodređeno vrijeme, za pokrivanje potencijalnih budućih finansijskih neto gubitaka, umanjeni za nematerijalnu imovinu; i
- Tier 2 kapital ili Dopunski kapital: subordinirani dug, uvećani/umanjeni za revalorizacione rezerve).

Rizik ponderisane aktive odražava procjenu kreditnog, tržišnog i ostalih rizika povezanih sa tim sredstvima, uzimajući u obzir prihvatljiv kolateral ili garancije. Sličan tretman je usvojen za izloženost po bilansnim pozicijama, sa određenim korekcijama u svrhu preciznijeg iskazivanja prirode potencijalnih gubitaka.

Na dan 31. decembra 2023. i 2022. godine Banka je bila usaglašena sa svim eksterno postavljenim zahtjevima vezanim za kapital. Na dan 31. decembra 2023. godine, stopa adekvatnosti kapitala Banke, iznosila je 33,30% (31. decembar 2022: 33,61%).

	31. decembar 2023 .	31. decembar 2022.
Osnovni kapital – Tier 1 kapital		
Redovne dionice	99.098	99.098
Zadržana dobit	19.998	18.766
Revalorizacione rezerve	648	584
Manje: Nematerijalna imovina	(563)	(586)
Manje: Odgođena porezna imovina koja zavisi o budućoj profitabilnosti i ne proizlazi iz privremenih razlika umanjениh za povezane porezne obaveze	(1.386)	-
Ukupno Osnovni kapital	117.795	117.862
Dopunski kapital - Tier 2 kapital		
Opšte regulatorne rezerve prema FBA regulativi		
Subordinirani dug	30.000	15.000
Ukupno Dopunski kapital	30.000	15.000
Umanjenja od kapitala		
Nedostajuće regulatorne rezerve	-	-
Neto kapital	147.795	133.862
Rizik ponderisane aktive	425.760	379.904
Ponderisani operativni rizik (nerevidirano)	18.093	15.414
Ukupno ponderisani rizici	443.853	395.318
Adekvatnost kapitala (%)	33,30%	33,61%

b)Upravljanje finansijskim rizikom

Odjel za likvidnost, upravljanje aktivom i pasivom u Banci pruža podršku poslovanju, koordinira pristup domaćem i međunarodnim tržištima, nadgleda i upravlja finansijskim rizikom koji se odnose na poslovanje Banke kroz interne izvještaje o riziku kojima se analizira izloženost po stepenu i uticaju rizika. Ovi rizici uključuju tržišni rizik (devizni rizik i rizik kamatne stope na fer vrijednost), kreditni rizik, rizik likvidnosti i rizik kamatne stope na novčani tok.

Tržišni rizik

Uslijed svojih aktivnosti, Banka je primarno izložena finansijskim rizicima promjena kurseva stranih valuta, te promjena kamatnih stopa. Izloženosti tržišnom riziku se analiziraju pomoću analize osjetljivosti. Nije bilo promjena u izloženosti Banke tržišnom riziku ili načinu na koji Banka upravlja i mjeri taj rizik.

Devizni rizik

Banka obavlja određene transakcije denominirane u stranim valutama. Na taj način dolazi do izloženosti promjenama kursa stranih valuta.

Knjigovodstvena vrijednost monetarnih sredstava i monetarnih obaveza Banke u stranoj valuti je na dan izvještavanja kako slijedi:

**Na dan 31. decembar
2023.**

IMOVINA	KM	EUR	USD	Ostale valute	Ukupno
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	88.437	17.645	1.439	2.046	109.567
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	-	-	-	-	-
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	985	30	-	-	1.015
Finansijska imovina po amortizovanom trošku	971.928	6.038	-	-	977.966
Odgodena porezna imovina	1.386	-	-	-	1.386
Materijalna imovina	22.789	-	-	-	22.789
Nematerijalna imovina	563	-	-	-	563
Ostala imovina i potraživanja	332	-	-	-	332
UKUPNO IMOVINA	1.086.420	23.713	1.439	2.046	1.113.618
OBAVEZE					
Finansijske obaveze po amortizovanom trošku	894.642	85.711	1.269	2.011	983.633
Obaveze za porez na dobit	356	-	-	-	356
Odgodene porezne obaveze	386	-	-	-	386
Rezervisanja	1.790	66	-	-	1.856
Ostale obaveze	2.293	-	-	-	2.293
UKUPNO OBAVEZE	899.467	85.777	1.269	2.011	988.524
NETO DEVIZNA POZICIJA	186.953	(62.064)	170	35	125.094

Analiza osjetljivosti strane valute

Banka je uglavnom izložena valutama EUR i USD. Banka nije izložena deviznom riziku za EUR jer je konvertibilna marka fiksno vezana za EUR.

U slijedećoj tabeli je prikazana analiza efekata promjene kursa KM u iznosu na povećanje ili smanjenje vrijednosti KM za 10% u odnosu na USD. 10% je stopa koja se koristi pri internom izvještavanju Uprave o riziku strane valute. Analiza se vrši samo za imovinu i obaveze nominirane u stranoj valuti i predstavlja usklađenje njihove vrijednosti na kraju perioda za promjenu kursa od 10%. Pozitivan iznos niže ukazuje na povećanje dobiti ili drugog kapitala kada KM u odnosu na relevantnu valutu jača za 10%. Za 10% slabljenja KM u odnosu na relevantnu valutu, efekat bi bio isti, ali u negativnom iznosu.

	USD Efekat	
	2023.	2022.
Dobit / (gubitak)	17	3

Rizik kamatne stope

Banka je izložena riziku kamatnih stopa jer plasira i pozajmljuje sredstva po fiksnim kamatnim stopama.

c) Upravljanje kreditnim rizikom

Kreditni rizik se odnosi na nemogućnosti druge strane da podmiri svoje ugovorne obaveze što rezultira finansijskim gubitkom Banke. Banka je usvojila politiku da posluje samo sa kreditno pouzdanim strankama i da obezbijedi dovoljno kolaterala, gdje se pokaže kao potrebno, kao sredstvo za umanjene rizika i finansijskih gubitaka.

Izloženost Banke i kategorizacija rizičnosti klijenata se stalno nadgledaju, a ukupna vrijednost zaključenih transakcija je disperzirana između prihvaćenih klijenata. Izloženost kreditima se kontrolira ograničenjima klijenata koji se kontinuirano pregleda od strane Sektora za kreditne i operativne rizike (na nivou pojedinačnih klijenata prema zakonskim i podzakonskim ograničenjima). U pravilu, kvartalno se pregled osigurava od strane Komisije za upravljanje kreditnim rizikom.

Kontrolna funkcija upravljanja rizicima na redovnoj osnovi vrši kontrolu usklađenosti izloženosti Banke ograničenjima koje FBA propisuje Zakonom i podzakonskim aktima.

Banka nema značajne izloženosti kreditnom riziku prema bilo kojoj trećoj strani ili stranama koje imaju slične karakteristike. Banka smatra da stranke imaju slične karakteristike ukoliko su povezane strane.

Proces mjerenja umanjenja vrijednosti (ECL) podrazumijeva slijedeće korake:

1. segmentacija portfolija u homogene skupine,
2. podjela portfolija na nivoe kreditnog rizika (nivoi kreditnog rizika 1, 2 i 3),
3. određivanje načina procjene umanjenja vrijednosti (grupna ili individualna).

Za portfolio stanovništva izvršena je podjela u homogene grupe kako slijedi:

- stambeni krediti
- potrošački krediti,
- kreditne kartice,
- prekoračenja po tekućim računima.

Faze kreditnog kvaliteta (stage klijenata)

Za portfolio pravnih lica izvršena je podjela u homogene grupe kako slijedi:

- izloženosti prema velikim preduzećima;
- izloženosti prema malim i srednjim preduzećima (SME);
- garancije i akreditivi (uključujući obavezujuće okvire po garancijama).

Za kategoriju finansijskih instrumenata koji nisu imali značajno povećanje kreditnog rizika od inicijalnog priznavanja ili imaju nizak kreditni rizik, očekivani kreditni gubici iskazuju se po osnovu rizika neizmirenja obaveza tokom slijedećih 12 mjeseci, odnosno imovina je kategorisana u nivo kreditnog rizika 1.

Ukoliko se kreditni rizik značajno povećao, ali ne postoji objektivni dokaz umanjenja vrijednost imovina se raspoređuje u fazu 2. Imovina koja zadovoljava kriterij objektivnog dokaza umanjenja vrijednosti (status neizmirenja obaveza) raspoređena je u nivo kreditnog rizika 3.

Banka će kao dokaz smanjenja kvalitete u odnosu na momenat inicijalnog priznavanja (prelaz iz nivoa kreditnog rizika 1 u nivo kreditnog rizika 2) koristi slijedeće pokazatelje:

- kašnjenje u otplati obaveza prema Banci u materijalno značajnom iznosu duže od 30 dana, osim u slučajevima kada Banka može dokazati da kašnjenje nije rezultat značajnog povećanja kreditnog rizika (kašnjenje zbog tehničke greške), obavezan je kriterij za raspoređivanje izloženosti u nivo kreditnog rizika 2,
- restrukturiranje izloženosti koje je u vezi sa povećanjem kreditnog rizika,
- klijent je na listi posmatranja zbog određenih kvalitativnih faktora (watch lista).

Brojanje dana kašnjenje podrazumjeva korištenje materijalnog brojača. Pod materijalno značajnim iznosom podrazumijevaju se potraživanja od:

- fizičkog lica u iznosu većem od 200 KM i 1% bilansne izloženosti dužnika, te
- pravnih lica u iznosu većem od 1.000 KM i 1% bilansne izloženosti dužnika.

Brojanje dana kašnjenja započinje danom kada je ukupan iznos svih dospjelih neizmirenih obaveza dužnika, po svim ugovornim iznosima postao materijalno značajan. Dokazi smanjenja kvaliteta mogu se opovrgnuti isključivo ukoliko postoje razumne i dostupne informacije koje ukazuju da ne postoji značajno povećanje kreditnog kvaliteta.

Način procjene podrazumjeva grupnu ili individualnu procjenu umanjenja vrijednosti.

Individualno se procjenjuju sve izloženosti koje su individualno/pojedinačno značajne, a raspoređene su u nivo kreditnog rizika 3 (status default).

Faze kreditnog kvaliteta (stage klijenata)

Pojedinačno značajna izloženost je izloženost koja prelazi sljedeće pragove značajnosti:

- izloženosti fizičkim licima: 100.000,00 KM,
- izloženosti pravnim licima: 0,00 KM,
- izloženosti prema centralnim, regionalnim vladama i institucijama: 0,00 KM.

Banka status neizmirenja obaveza utvrđuje na nivou klijenta, tj. dužnika za sve izloženosti. Tokom pojedinačne procjene umanjenja vrijednosti svaki ugovor klasifikovan kao pojedinačno značajan se analizira kako bi se odredilo postojanje objektivnog dokaza umanjenja vrijednosti.

Banka ne može prerasporediti izloženosti iz nivoa kreditnog rizika 3 direktno u nivo kreditnog rizika 1.

Raspoređivanje izloženosti u niže nivoe kreditnog rizika	Izloženost	period oporavka		
		nivo kreditnog rizika 2	nivo kreditnog rizika 1	ukupno
	nerestrukturirane izloženosti raspoređene u nivo kreditnog rizika 2		3	3
	nerestrukturirane izloženosti raspoređene u nivo kreditnog rizika 3	6	3	9
	restrukturirane izloženosti koje su u trenutku restrukturiranja bile raspoređene u nivo kreditnog rizika 2		6	6
	restrukturirane izloženosti koje su u trenutku restrukturiranja bile raspoređene u nivo kreditnog rizika 3 (uključujući POCl)	12	24	36

Obračun očekivanog kreditnog gubitka ("ECL")

Umanjenje vrijednosti ECL se obračunava primjenom risk parametara PD, i LGD na izloženost (EAD – exposure at default).

PD parametar se na nivou pojedine izloženosti može interpretirati kao vjerovatnoća da će pojedina transakcija odnosno klijent u datom vremenskom periodu ispuniti definiciju statusa neizmirenja obaveza ili drugim riječima, da će na pojedinačnom nivou biti identifikovan događaj gubitka. Zato se za transakcije/klijente koji se već nalaze u defaultu pretpostavlja da je PD jednak 1.

Gubitak usljed nastupanja statusa neizmirenja obaveza (LGD parametar) predstavlja internu procjenu banke o nivou očekivanog gubitka vezanog uz izloženost u slučaju nastupanja statusa neizmirenja obaveza.

LGD treba pokriti razdoblje od ulaska u default do kraja za određenu izloženost/klijenta. FBA Uputstvom je definisano da ukoliko banka nema adekvatnu vremensku seriju, količinu i/ili kvalitet relevantnih historijskih podataka, te nije u mogućnosti da utvrdi vrijednost LGD parametra korištenjem svog modela na adekvatan i dokumentovan način, tada koristi fiksne vrijednosti tog parametra zasnovane na konzervativnim procjenama, a one ne mogu biti niže od:

- 45% za izloženosti obezbijedene prihvatljivim kolateralom,
- 75% za izloženosti koji nisu obezbijedene prihvatljivim kolateralom.

U skladu sa navedenim banka primjenjuje ove stope, ovisno od nivoa pokrivenosti pojedinačnih partija prihvatljivim kolateralom (nekretnine i vrijednosni papiri).

Obračun očekivanog kreditnog gubitka ("ECL") (nastavak)

U decembru 2023. godine izvršeno je testiranje i validacija risk parametara.

EAD parametar

Validacija EAD urađena je putem studentovog (t-testa) koji se koristi prilikom poređenja da li dvije populacije (modelirana i ostvarena izloženost) iskazuju zajedničke karakteristike, odnosno reprezentiraju istu populaciju (portfolio).

U okviru ove analize posmatrana je promjena nivoa izloženosti kroz period od 12 mjeseci, što predstavlja horizont izračuna PD parametra. Promjena je posmatrana kvartalno za datume 12/2019-12/2020 do 09/2022-09/2023 (12 perioda), na način da je za svaki navedeni period upoređena očekivana promjena portfolija u skladu sa otplatnim planom u odnosu na ostvarenu promjenu.

PD parametar

Adekvatnost PD parametra urađena je korištenjem binomnog testa. U testiranju se vrši poređenje stvarnog broja prelazaka u default u određenoj „kohorti“ (partije koje su bile u statusu not default) na posmatrani datum, sa brojem partija koji bi se očekivao da je prešao u default prema postavkama binomnog rasporeda i PD-a koji je važio na datum posmatranja.

Dobiveni nivoi ECL ukazuju da stope PD dobivene postojećom metodom kalkulacije po svim homogenim skupinama uglavnom odgovaraju stvarnim prelascima po posmatranim godišnjim periodima.

Izuzetak se javlja za portfolio stambenih kredita. Veliki dio portfolija u ovoj homogenoj skupini ostvaren je u prethodnih nekoliko godina, te je stopa pod uticajem ranijih perioda u kojima nije bilo ulazaka s obzirom da se radilo o „novom portfoliju“. Za isti se može očekivati uravnoteženje u narednom periodu.

U skladu sa svim navedenim izračun PD može ocijeniti adekvatnim.

LGD parametar

Za izračun se posmatra se period 31.12.2011-30.11.2023 za pravna lica, odnosno 30.04.2015-30.11.2023 za fizička lica.

Po osnovu dobivenih rezultata može se konstatovati da se kod portfolija pravnih lica najveći dio naplate i oporavka nekvalitetnih kredita dešava tokom prve godine nakon ulaska u default. Ukoliko se portfolio posmatra po kriteriju obezbjeđenosti kolateralom, krediti sa kolateralom iskazuju veću stopu naplate, ali kroz duži rok od pet godina. Za kredite bez kolaterala najveći dio naplata se desio tokom prve tri godine.

Generalno, stopa naplate se približava „flat rate“ već nakon proteklih 5 godina. Po obje kategorije stope su ispod regulatorno propisanih, gdje se za izloženosti sa kolateralom regulatorna stopa od 45% dostigne nakon 4 godine, dok se za izloženosti bez kolaterala već tokom prve godine preostala nenaplaćena izloženost bude niža od regulatorne stope od 75%.

Po osnovu dobivenih rezultata može se konstatovati da se kod portfolija fizičkih lica, također najveći dio naplate i oporavka nekvalitetnih kredita dešava tokom prve godine nakon ulaska u default.

Ukoliko se portfolio posmatra po kriteriju obezbjeđenosti kolateralom, krediti sa kolateralom iskazuju nižu stopu naplate, što je opravdano uvažavajući da se isti u cjelosti odnose na stambene kredite, gdje je zbog prirode izvršnog postupka potreban duži rok za naplatu, a radi se i o portfoliju koji je noviji, gdje je i niska početna osnovica. Za kredite bez kolaterala najveći dio naplata i oporavka se desio tokom prve dvije godine. Generalno, stopa naplate se približava „flat rate“ već nakon proteklih tri godine.

U skladu sa navedenim, kao i činjenici da je analiza provedena na osnovu excel evidencije prikupljenih podataka (izloženost u momentu ispunjenja statusa default, postojanje hipoteke kao kolaterala, datum ulaska u default i oporavka, te vremenski raspored naplate i slično) može se ocijeniti da korištenje stopa LGD iz FBA Uputstva ne dovodi do precjenjivanja mogućnosti naplate i oporavka nakon ulaska izloženosti u status default, te da su iste adekvatne za korištenje u procesu izračuna ECL.

CCF parametar

Validacija CCF parametra provodi se na način da se posmatraju sve izloženosti koje su ušle u default i to u zadnjih 36 mjeseci (fizička lica), te 72 mjeseca (pravna lica gdje je rok duži kako bi se dobio veći uzorak). Pri tome se u obzir uzimaju isključivo izloženosti po kojima je klijent mogao imati i vanbilansnu izloženost (revolving krediti, garancije, te sve vrste kartica i prekoračenja).

S obzirom na relativno mali uzorak relevantnih historijskih podataka smatra se adekvatnim korištenje faktora konverzije prema Odluci o izračunavanju kapitala banke.

Navedeni faktori se poređenjem sa kretanjem CCF za posmatrani portfolio Banke mogu ocijeniti dovoljno konzervativnim i dovoljnim da obuhvate kretanja iskorištenja vanbilasnih obaveza.

Homogene skupine

Banka je na temelju dosadašnjeg pristupa upravljanju kreditnim rizikom analizirala moguće segmentacije izloženosti i zaključila je da postoje tri glavna faktora koji odražavaju rizik:

- vrsta klijenta,
- vrsta proizvoda i
- dani kašnjenja, odnosno status izmirenja/neizmirenja obaveza.

Prema dobivenim rezultatima, izračunate vrijednosti PD parametara prema kriteriju dana kašnjenja za granularniji nivo podjele grupa (pet podgrupa dana kašnjenja: 0-7, 8-15, 16-30, 31-60 i 61-90, te tri podgrupe dana kašnjenja: 0-7, 8-30 i 3 1-90), imaju monotonističan trend u zavisnosti od očekivanog nivoa rizičnog profila homogene grupe.

U svim podjelama primjetna je izrazita koncentracija broja posmatranih partija u kategoriji 0-7 dana. Posljedica navedenog je da u ostalim kategorijama postoji visoka volatilnost zbog manjeg broja partija koja može dovesti do naglih i nerealnih promjena PD stopa. Navedeno je posebno izraženo za homogene skupine kod portfolija pravnih lica, te kod stambenih kredita za fizička lica.

Urađene analize pokazuju da je potrebno i u narednom periodu kontinuirano provjeravati mogućnost uvođenja novih podjela homogenih skupina, ali i to da trenutna podjela zadovoljava kriterije dovoljne brojnosti i homogenosti uključenih segmenata.

Rezultati testiranja parametara kreditnog rizika su pravovremeno dostavljena Upravi banke, te Odboru za reviziju i Nadzornom odboru kroz kvartalne izvještaje kontrolne funkcije upravljanja rizicima.

Za svaki mjesečni obračun ispravke vrijednosti isti je prije dostavljanja rezultata na saglasnost Upravi banke usaglašavan sa relevantnim organizacionim dijelovima Banke (Sektor za poslovanje sa klijentima i Sektor za kreditne i operativne rizike).

Nivo kreditnog rizika 1

Grupne ispravke vrijednosti = $(PD + MEF) * LGD * EAD * D_t$

PD - vjerovatnoća zadovoljavanja statusa neizvršenja obaveza,

MEF – makroekonomski faktor

LGD - stopa očekivanog gubitka u slučaju da klijent dobije status default,

EAD - izloženost po partiji,

D_t - diskontni faktor kalkulisan na osnovu EKS i perioda t ($t \leq 1$).

U slučaju da je izračunati ECL po pojedinačnoj izloženosti manji od minimalnih procenata definisanih Programom o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka te Metodologijom za mjerenje umanjenja vrijednosti kredita i ostale finansijske aktive primjenjuju se minimalni procenti (za izloženosti sa niskim rizikom - 0,1% izloženosti a za ostale izloženosti - 0,5% izloženosti).

Nivo kreditnog rizika 2

Za kredite klasifikovane u nivo kreditnog rizika 2 kalkulišu se rezervisanja po principu očekivanog gubitka tokom cijelog života (lifetime PD).

$$\text{Grupne ispravke vrijednosti} = \sum_1^t (\text{PD}_t + \text{MEF}_t) * \text{LGD} * \text{EAD}_t * \text{D}_t$$

t1 - obračunski period,

tn - obračunski period uvećan za godinu,

PDt- marginalna PD stopa za period t,

MEF – makroekonomski faktor za period t,

LGD - stopa očekivanog gubitka u slučaju da klijent dobije status default,

EADt - izloženost po partiji u periodu t (nedospjela glavica + dospjeli dug u obračunskom periodu),

Dt - diskontni faktor kalkulisan na osnovu EKS i perioda t.

U slučaju da je izračunati ECL po pojedinačnoj izloženosti manji od minimalnih procenata definisanih Programom o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka te Metodologijom za mjerenje umanjenja vrijednosti kredita i ostale finansijske aktive primjenjuju se minimalni procenat od 5% izloženosti.

Nivo kreditnog rizika 3

Izračun umanjenja vrijednosti na grupnoj osnovi za fazu 3 se vrši primjenom sljedeće formule:

$$\text{ECL} = \text{PD} * \text{LGD} * \text{EAD}$$

Vrijednost PD parametra iznosi 100%.

Pojedinačna osnova za nivo kreditnog rizika 3 podrazumijeva analizu očekivanih budućih novčanih tokova po posmatranom plasmanu te izračuna njihove sadašnje vrijednosti.

Koristi se sljedeća formula za izračun umanjenja vrijednosti: $\text{ECL} = \text{EAD} - \sum \text{CF}_i / (1 + \text{EIR})^t$

S obzirom da je riječ o izloženostima u statusu neizmirenja obaveze podrazumijeva se da je Banka već pokrenula adekvatne pravne radnje ili će to učiniti u najskorije vrijeme.

Obračun očekivanog kreditnog gubitka ("ECL") (nastavak)

S toga očekivani novčani tokovi mogu biti sljedeće prirode:

- prirodno vraćanje klijenta u status uredne otplate bez aktivacije pravnih radnji (tzv. ozdravljenje klijenta)
- restrukturiranje
- nastavak plaćanja od strane trećih strana – npr. jemci, garancije i sl.
- povremena i potpuna otplata od strane klijenta ali nakon aktivacije pravnih radnji
- realizacija kolaterala
- distribucija stečajne mase po završetku stečajnog postupka.

U slučaju da je izračunati ECL po pojedinačnoj izloženosti manji od minimalnih procenata definisanih Programom o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka, te Metodologijom za mjerenje umanjenja vrijednosti kredita i ostale finansijske aktive primjenjuju se:

Minimalne stope očekivanih kreditnih gubitaka za izloženosti osigurane prihvatljivim kolateralom:

R. br.	Dani kašnjenja	Minimalni očekivani kreditni gubitak
1.	do 180 dana	15%
2.	od 181 do 270 dana	25%
3.	od 271 do 365 dana	40%
4.	od 366 do 730 dana	60%
5.	od 731 do 1460 dana	80%
6.	preko 1460 dana	100%

Minimalne stope očekivanih kreditnih gubitaka za izloženosti koje nisu osigurane prihvatljivim kolateralom:

R. br.	Dani kašnjenja	Minimalni očekivani kreditni gubitak
1.	do 180 dana	15%
2.	od 181 do 270 dana	45%
3.	od 271 do 365 dana	75%
4.	od 366 do 456 dana	85%
5.	preko 456 dana	100%

Umanjenje vrijednosti za izloženosti prema centralnim vladama, regionalnim vladama i institucijama se obračunaju korištenjem formule $PD \cdot LGD \cdot EAD$.

Najmanje jednom godišnje vrši uskađivanje vrijednosti PD i LGD parametra na osnovu dostupnih istraživanja.

Za sredstva na domaćim bankama PD se svodi na mjesečni nivo u skladu sa ročnošću, kao i mogućnosti da se u kraćem roku dođe do informacija o eventualnim nepovoljnim kretanjima.

Za sredstva na računima ino banaka koriste se vrijednosti PD parametra na godišnjem nivou. Za izloženosti prema državi, entitetima, državnim institucijama, odnosno kompanijama u vlasništvu države stopa ispravki vrijednosti određena je na osnovu vrijednosti PD-a za rejting B, (Standard & Poors –S&P) te navedene stope LGD-a.

Izuzev za navedeno u dole datoj tabeli, knjigovodstvena vrijednost finansijske imovine prikazana u finansijskim izvještajima, umanjena za gubitke po osnovu umanjenja vrijednosti, predstavlja maksimalnu izloženost Banke kreditnom riziku bez uzimanja u obzir vrijednosti prikupljenih kolaterala.

	31.12.2023			31.12.2022		
	Bruto	Ispravka	Neto	Bruto	Ispravka	Neto
I. Pregled aktive	1.106.612	(17.732)	1.088.880	1.036.351	(12.875)	1.023.476
Novac i računi kod banaka	109.667	(100)	109.567	230.510	(215)	230.295
Plasmani kod banaka	5.939	(6)	5.933	9.828	(10)	9.818
Obavezna rezerva kod Centralne banke	106.625	(107)	106.518	91.721	(92)	91.629
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz dobitak ili gubitak	-	-	-	199	-	199
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali rezultat	1.025	(10)	1.015	954	(9)	945
Dati krediti i potraživanja	506.140	(13.934)	492.206	429.846	(9.876)	419.970
Dužnički instrumenti po amortizovanom trošku	376.380	(3.459)	372.921	270.884	(2.643)	268.241
Ostala imovina i potraživanja	836	(116)	720	2.409	(30)	2.379
II. Vanbilansne stavke	65.172	(352)	64.820	63.033	(379)	62.654
Plative garancije	16.993	(84)	16.908	14.729	(87)	14.642
Činidbene garancije	25.512	(119)	25.393	19.076	(90)	18.986
Preuzete neopozive obaveze	22.667	(148)	22.519	29.228	(202)	29.026
Ukupno (I+II)	1.171.774	(18.074)	1.153.700	1.099.375	(13.245)	1.085.130

d)Upravljanje rizikom likvidnosti

Krajnja odgovornost za upravljanje rizikom likvidnosti leži na Upravi, koja je izgradila odgovarajući okvir za upravljanje rizikom likvidnosti, a u svrhu upravljanja kratkoročnim, srednjoročnim i dugoročnim potrebama Banke za likvidnim sredstvima. Banka upravlja ovim rizikom održavanjem adekvatnih rezervi, pozajmicama od strane ostalih banaka i drugih finansijskih institucija, kao i ostalim izvorima finansiranja, a time što konstantno nadgleda prognoziranje i stvarne novčane tokove i uspoređuje rokove dospjeća finansijske imovine i obaveza.

Tabele rizika likvidnosti i kamatnih stopa

Sljedeća tabela detaljno prikazuje preostala ugovorena dospjeća Banke za finansijsku imovinu. Tabela je pripremljena na osnovu nediskontiranih novčanih tokova finansijske imovine, uključujući i kamate na tu imovinu koje će biti zarađene, osim na imovinu za koju Banka očekuje da će se novčani tok pojaviti u drugom periodu.

Dospijeće finansijske imovine

	Ponderirana prosječna efektivna kamatna stopa	Manje od 1 mjeseca	1 do 3 mjesec a	3 mjeseca do 1 godine	1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
31. decembar 2023.							
Bez kamata	-	28.785	-	-	1.015	-	29.800
Instrumenti fiksne kamatne stope	2,64	201.822	26.759	229.293	328.707	356.892	1.143.473
		230.607	26.759	229.293	329.722	356.892	1.173.273
31. decembar 2022.							
Bez kamata	-	43.091	-	-	945	-	44.036
Instrumenti fiksne kamatne stope	2,31	298.994	35.875	131.235	288.918	284.119	1.039.141
		342.085	35.875	131.235	289.863	284.119	1.083.177

Sljedeća tabela detaljno prikazuje preostala ugovorena dospieća Banke za finansijske obaveze. Tabela je pripremljena na osnovu nediskontiranih novčanih tokova finansijskih obaveza na osnovu najranijeg datuma na koji se od Banke može tražiti da plati. Tabela uključuje novčane tokove kamata i glavnica.

Dospijeće za finansijske obaveze

	Ponderirana prosječna efektivna kamatna stopa	Manje od 1 mjeseca	1 do 3 mjesec a	3 mjeseca do 1 godine	1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
31. decembar 2023.							
Bez kamata	-	799.540	688	407	7.625	2.000	810.260
Instrumenti fiksne kamatne stope	0,91	21.608	27.613	51.610	47.144	30.880	178.855
		821.148	28.301	52.017	54.769	32.880	989.115
31. decembar 2022.							
Bez kamata	-	729.267	738	744	4.263	4.000	739.012
Instrumenti fiksne kamatne stope	0,54	31.431	8.086	62.498	71.281	15.348	188.644
		760.698	8.824	63.242	75.544	19.348	927.656

Banka očekuje da će ispuniti druge obaveze iz operativnih novčanih tokova i priliva od dospjelih finansijskih sredstava.

Banka ne posjeduje finansijsku imovinu vezanu za instrumente varijabilne kamatne stope. Na strani finansijske imovine došlo je do smanjenja nivoa kamatnih stopa u skladu sa kretanjima na tržištu, te povećanja učešća stambenih kredita fizičkih lica u portfoliju Banke. Generalno, finansijska aktiva iskazuje duže periode reugovaranja kamatne stope, praćeno prema pokazateljima propisanim od strane lokalnog regulatora.

11. PRIKAZ PRAVILA KORPORATIVNOG UPRAVLJANJA

Union banka d.d. Sarajevo izjavljuje da u poslovanju primjenjuje Politiku korporativnog upravljanja usvojenu od strane Nadzornog odbora, koje objedinjuju principe korporativne prakse i organizacijske kulture u okviru regulatorne osnove uspostavljene Zakonom o bankama FBiH, Zakonom o privrednim društvima FBiH, podzakonskim aktima Agencije za bankarstvo FBiH i svim drugim propisima koji se na odgovarajući način primjenjuju na poslovanje Banke.

Značajni vlasnici dionica i ograničenja prava iz dionica

Vlada FBiH – putem Ministarstva Financija – Finansija je najznačajniji pojedinačni dioničar Banke sa 97,05% dionica Banke.

Dioničari Banke svoja prava ostvaruju na Skupštini Banke. Skupština Banke odlučuje o pitanjima koja su određena Statutom Banke.

Skupštinu Banke saziva Nadzorni odbor, osim u slučajevima kada je zakonom drugačije propisano. Zahtjev za sazivanje Skupštine može također podnijeti: dioničar ili grupa dioničara sa više od 10% ukupnog broja dionica sa pravom glasa, član Nadzornog odbora i član Odbora za reviziju.

Nadzorni odbor

Nadzorni odbor čini pet članova koje imenuje i razrješava Skupština Banke. Nadzorni odbor Banke mora imati najmanje dva nezavisna člana, u skladu sa Zakonom o bankama i propisima Agencije za bankarstvo FBiH. Članovi Nadzornog odbora imenuju se na period od četiri godine uz mogućnost ponovnog izbora. Ovlaštenja Nadzornog odbora regulirane su Statutom Banke.

U periodu od 01.01.2023. do 31.12.2023. godine, Nadzorni odbor Banke je djelovao u sastavu i to:

Maja Letica	Predsjednik
Advija Alihodžić	Član
Dražena Tunjić Pavlović	Član
Aida Hadžigrahić	Član

Članovi Nadzornog odbora nisu vlasnici dionica Banke.

U 2023. godini održano je 7 redovnih sjednica Nadzornog odbora na kojima su raspravljena pitanja vezana za poslovanje Banke. Stručnu podršku radu Nadzornog odbora mogu pružati specijalizirani odbori.

Kao obavezan odbor, imenuje se Odbor za reviziju.

Odbor za reviziju

Odbor za reviziju pruža stručnu pomoć Nadzornom odboru Banke u vršenju nadzora nad poslovanjem Banke i radom Uprave Banke.

Odbor za reviziju ima pet članova koji se imenuju na period od četiri godine, uz mogućnost imenovanja na dva uzastopna mandata.

Član Odbora za reviziju ne može biti član Nadzornog odbora, član Uprave Banke ili lice u radnom odnosu u Banci, niti može imati direktan ili indirektan finansijski interes u Banci, izuzev eventualne naknade po osnovu te funkcije.

U periodu od 01.01.2023. do 31.12.2023. godine, Odbor je djelovao u sastavu i to:

Hajrudin Hadžović	Predsjednik
Damir Šapina	Član
Marko Čule	Član
Nermin Šahinović	Član (do 24.10.2023)
Lejla Demirović	Član (do 24.10.2023)

U 2023. godini održano je 5 sjednica Odbora za reviziju na kojima su raspravljena pitanja vezana za poslovanje Banke iz domena Odbora za reviziju.

Uprave Banke

Uprava Banke organizuje rad, vodi poslovanje i zastupa Banku.

Uprava Banke je odgovorna za poslovanje Banke u skladu sa zakonom, podzakonskim aktima i odlukama Agencije za bankarstvo FBiH

Uprava Banke sastoji od tri člana od kojih se jedan imenuje za predsjednika Uprave Banke. Predsjednika i članove Uprave Banke imenuje Nadzorni odbor na period od četiri godine uz mogućnost ponovnog izbora.

Uprava Banke upravlja Bankom nezavisno i na vlastitu odgovornost i ima potpuna ovlaštenja neophodna za ovu svrhu u skladu sa Zakonom o bankama, Statutom i drugim internim aktima Banke. Odluke Uprave Banke moraju biti nezavisne od spoljnih faktora i usvojene u interesu Banke.

U periodu od 01.01.2023. do 31.12.2023. godine, Uprava je djelovala u sastavu od tri člana i to:

- Vedran Hadžiahmetović, Predsjednik Uprave
- Leon Begić, član Uprave za operacije
- Edin Mujagić, član Uprave za rizike

Članovi Uprave nisu vlasnici dionica Banke.

12. ZAVRŠNE NAPOMENE

Izveštaj se javno objavljuje na internet stranici Union Banke d.d. Sarajevo (<https://www.unionbank.ba/>).